

Besöksutveckling för de centrala museerna 2018

Redovisning av regeringsuppdraget "Besöksutveckling för vissa statliga museer 2018" 2019-05-02

Innehåll

Sammanfattning	4
Summary	5
Att följa besöksutveckling på museer.....	6
Uppdraget över tid.....	6
Kulturanalys uppdrag.....	6
Att mäta besöksutveckling.....	7
Definitioner	7
Museernas mätmetoder.....	7
Revidering av statistiken.....	8
Museibesök 2018.....	9
Vilka besöker de centrala museerna?	12
Metod	12
Jämn könsfördelning bland museibesökarna	13
Besökarnas åldersfördelning varierar mellan museerna.....	14
Besökarnas geografiska hemvist varierar.....	15
Museibesökare är ofta högutbildade	16
Många besökare är vana museibesökare.....	17
Förändrade besöksmönster i samband med fri entré	18
Ökar antalet museibesök vid fri entré?	18
Förändrade besöksmönster i samband med reformen	19
Referenser.....	24
Bilaga I. Besöksutveckling för museer med bidrag under anslag 8:3.....	25
Åttje, Svenskt fjäll- och samemuseum.....	25
Bildmuseet.....	25
Nobel Prize Museum	25
Röhsska museet.....	26
Stiftelsen Carl och Olga Milles Lidingöhem	26
Stiftelsen Dansmuseifonden för Dansmuseet.....	26
Sveriges Fängelsemuseum	26
Stiftelsen Judiska museet i Stockholm	26
Stiftelsen Strindbergsmuseet.....	26
Stiftelsen Thielska galleriet.....	27
Prins Eugens Waldemarsudde	27
Zornsamlingarna	27
Bilaga II. Tabeller.....	28

Bilaga III. Besöksutveckling per museum 37

Arbetets museum	37
ArkDes, Statens centrum för arkitektur och design	38
Forum för levande historia.....	40
Myndigheten Moderna museet.....	41
Nationalmuseum	44
Naturhistoriska riksmuseet	45
Nordiska museet	47
Riksantikvarieämbetets besöksmål	55
Skansen	58
Statens försvarshistoriska museer.....	59
Statens historiska museer	63
Statens maritima museer.....	73
Statens museer för världskultur	77
Statens musikverk, Scenkonstmuseet.....	84
Tekniska museet	86

Bilaga V. List of terms..... 88

Sammanfattning

Myndigheten för kulturanalys redovisar här regeringsuppdraget att följa upp besöksutveckling vid de centrala museerna, Forum för levande historia och Riksantikvarieämbetets besöksmål. Det sker genom redovisning av besöksstatistik och resultatet från samordnade publikundersökningar hos museerna.

Under 2018 registrerades sammanlagt 7,5 miljoner besök på de centrala museerna, Forum för levande historia och Riksantikvarieämbetets besöksmål. Jämfört med 2015, året innan fri entré-reformen, är det en ökning med 1,1 miljoner besök, vilket motsvarar 17 procent.

Vasamuseet och Skansen hade i särklass flest besökare 2018, med 1,5 respektive 1,3 miljoner verksamhetsbesök, följt av Naturhistoriska riksmuseet med drygt 0,6 miljoner besökare. Skansen är det museum som hade flest verksamhetsbesök av barn och unga med drygt 360 000 besök. Ser man till andelen besök av barn och unga hade dock Forum för levande historia och Naturhistoriska riksmuseet störst andel då 54 procent av deras verksamhetsbesök utgjordes av denna grupp.

Utifrån de publikundersökningar som gjorts på museerna är könsfördelningen bland besökarna i genomsnitt jämn då 54 procent utgörs av kvinnor, vilket är en något lägre andel än under 2017. De museer som hade störst andel kvinnliga besökare är Hallwylska museet, Nordiska museet, Scen-konstmuseet och Världskulturmuseet. Där var över 60 procent av besökarna kvinnor. De museer som hade störst andel manliga besökare är Armémuseum, Marinmuseum, Vasamuseet och Historiska museet. Armémuseum var det enda museet med över 60 procent manliga besökare.

Även fördelningen mellan åldersgrupper bland de vuxna museibesökarna är relativt jämn. Några museer utmärker sig dock med att ha en något äldre eller yngre publik än genomsnittet. Störst andel äldre besökare (65 år eller äldre) har Sjöhistoriska museet och Scenkonstmuseet. Historiska museet och Moderna museet Malmö har störst andel besökare från den yngsta besöksgruppen (19–29 år).

I genomsnitt kommer drygt 35 procent av ett museums besökare från den egna kommunen eller det egna länet, och nästan 60 procent från Sverige.

Det varierar dock mycket i vilken grad museerna lockar en lokal publik eller utländska besökare. Vasamuseet har i särklass flest utländska besökare medan Arbetets museum har störst andel svenska besökare.

Andelen museibesökare med eftergymnasial utbildning är nästan tre gånger så stor bland museibesökarna som hos den vuxna svenska befolkningen generellt. De museer som har den högsta genomsnittliga utbildningsnivån bland sina besökare är ArkDes och Moderna museet Stockholm, Historiska Museet och Sjöhistoriska museet. Hos dessa har minst 80 procent av besökarna en utbildningsnivå motsvarande tvåårig eftergymnasial utbildning eller mer.

Majoriteten av museibesökarna på museerna 2018 var relativt vana museibesökare, och 77 procent hade gjort ett-tio tidigare besök under året. Ungefär 10 procent av besökarna hade inte gjort något tidigare besök, vilket är ungefär lika stor andel som de mycket vana museibesökarna, det vill säga de som gjort minst tio besök under det senaste året. På Medelhavsmuseet är omkring 21 procent av besökarna sådana som inte hade besökt något museum under året, medan Moderna museet i Malmö har störst andel mycket vana museibesökare, 23 procent.

Museer som har infört fri entré har, jämfört med de som inte infört det, ökat sina besök väsentligt efter införandet av fri entré. Den största ökningen kom 2015–2016, året efter reformen, för att sedan avta. Museerna hade fortfarande 2018 totalt fler besök än innan reformen. För de museer som inte genomgått en förändring har besöken också ökat något, men mer blygsamt.

Summary

The Swedish Agency for Cultural Policy Analysis here presents its government commission to monitor visitor numbers at central museums, the Living History Forum, and the National Heritage Board's heritage sights. This is done by reviewing visitor statistics and the results of coordinated visitor surveys among the museums.

In 2018, a total of 7.5 million visits were registered at the central museums, the Living History Forum, and the National Heritage Board's heritage sights. This is an increase of 1.1 million visits, or 17 per cent compared to 2015, the year before the free admission reform.

The Vasa Museum and Skansen had by far the most visitors in 2018, with 1.5 million and 1.3 million visitors, respectively, followed by the Swedish Museum of Natural History at around 0.6 million visitors. Skansen is the museum that had the most visiting children and young persons, around 360,000. However, in terms of share of visitors which are children or young persons, the Living History Forum and Museum of Natural History were in the lead with 54 per cent of visits being from this group.

Based on the visitor surveys conducted at the museums, the gender distribution is generally even, with 54 per cent of visitors being women, which is slightly lower than in 2017. The museums with the largest share of female visitors are the Hallwyl Museum, the Nordic Museum, the Museum of Performing Arts, and the Museum of World Culture. These museums all had over 60 per cent female visitors. The museums with the highest share of male visitors are the Army Museum, the Swedish Naval Museum, the Vasa Museum, and the Swedish History Museum. The Army Museum was the only museum with over 60 per cent male visitors.

The age distribution among adult museum visitors is also fairly even. However, some museums stand out by having a slightly older or younger visitors than average. The largest share of older visitors (65 years or older) can be found at the Maritime Museum and the Museum of Performing Arts. The Swedish History Museum and Moderna Museet in Malmö have the largest share of visitors from the youngest age group (19–29 years).

On average, around 35 per cent of a museum's visitors are from the local municipality or county, and almost 60 per cent of visitors are from Sweden. However, the degree to which a museum attracts a local audience or foreign visitors varies significantly. The Vasa Museum has by far the most foreign visitors, while the Museum of Work has the largest share of Swedish visitors.

As a group, museum visitors are almost three times likelier to have studied at university than the average population. The museums with the highest average education level among visitors are ArkDes and Moderna Museet in Stockholm, the Swedish History Museum and the Maritime Museum. At least 80 per cent of visitors to these museums have the equivalent of two years of university studies or more.

The majority of museum visitors in 2018 were fairly experienced, with 77 per cent having made between one and ten previous visits during the year. Around 10 per cent of visitors were making their first visit, which is approximately the same share as the very experienced visitors, i.e. persons with more than ten previous visits in the past year. At the Museum of Mediterranean and Near Eastern Antiquities, around 21 per cent of visitors had not visited a museum before in the past year, while Moderna Museet in Malmö had the largest share of very experienced museum visitors, 23 per cent.

Museums who have introduced free admission have, compared to those who have not, increased their visitor numbers significantly. The largest increase happened in 2015–2016, the year after the free admission reform, and has slowed down since then. In 2018 the museums still had more total visits than before the reform. The museums that did not change their admission rules have also seen a slight increase in visitors.

Att följa besöksutveckling på museer

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) har i uppdrag att följa upp besöksutveckling och tillgänglighet på de centrala museerna, Forum för levande historia och Riksantikvarieämbetets besöksmål. I denna del presenteras uppdraget och dess förändring över tid samt metoder för att följa besöksutveckling på museer.

Uppdraget över tid

I budgetpropositionen för 2003 (prop. 2002/03:1) föreslog regeringen att fri entré skulle införas på flertalet statliga museer. Syftet med reformen var att besökare från alla delar av landet skulle söka sig till de centrala museerna. Den första etappen av reformen genomfördes under 2004 med fri entré på ett par museer. Försöket utökades sedan till fri entré på 19 statliga museer och pågick i full skala under 2005 och 2006. Information om vilka museer som hade fri entré 2006 finns i tabell 15 i tabellbilagan.

På regeringens uppdrag genomförde Statens kulturråd (Kulturrådet) under 2006 en utvärdering av reformen. År 2008 fick Kulturrådet i uppdrag att samla in månadsstatistik om antalet besök vid de berörda statliga museerna och att samordna årliga publikundersökningar.

Ursprungligen gällde uppdraget de museer som hade fri entré för barn och unga, men med tiden har gruppen av museer som ingått i uppföljningen av besöksutvecklingen på museerna utvidgats. Till de 19 museerna inkluderades 2009 Arbetets museum, Prins Eugens Waldemarsudde, Tekniska museet, Skansen och Vasamuseet. Från och med 2010 redovisas Moderna museet Malmö separat och sedan 2012 gäller detta även för Tumba Bruksmuseum. År 2012 tillfördes Forum för levande historia, Gamla Uppsala museum, Glimmingehus och Riksställningar. Riksställningar hade under 2012 en minimal utställningsproduktion, vars resultat visades på museer som redan redovisar sina besök inom uppdraget. Från och med regleringsbrevet för 2013 ingår Riksställningar inte längre i uppdraget. Kulturanalys övertog uppdraget 2012. Den 1 februari 2016 infördes fri entré återigen och Kulturanalys har sedan dess i uppdrag att följa besöksutvecklingen. Sedan 2018 redovisas Prins Eugen Waldemarsudde under uppföljningen av museer som får bidrag under anslag 8:3 *Bidrag till vissa museer*.

Kulturanalys uppdrag

Enligt regleringsbrevet för 2018 ska Kulturanalys följa upp besöksutvecklingen och tillgängligheten på de ovan nämnda museerna.

Besöksstatistiken för 2018 omfattar 11 museimyndigheter och fyra stiftelser, med totalt 32 museer och filialer. Några museer har själva valt att redovisa sin verksamhet uppdelat på fler museer, museifilialer eller besöksmål. Dessa kallas härnäst med ett samlat namn "museerna." Uppföljningen ska redovisas per museum och ska enligt uppdraget innehålla

- antal besök per månad och år uppdelat på besökare
 - i) upp till och med 18 år
 - ii) 19 år och äldre
- förändring i besöksutveckling jämfört med föregående år i antal och procent samt fördelat på ålder, kön, geografisk hemvist och skolbesök
- uppgifter om respektive museums/ besöksmåls entréavgift
- effekterna av införandet av fri entré avseende förändringar i besöksutvecklingen i förhållande till tidigare år.

Kulturanalys ska även översiktligt följa upp besöksutvecklingen på de museer som får bidrag under anslaget 8:3 *Bidrag till vissa museer*.

Att mäta besöksutveckling

Vad är ett museibesök? Och hur ska besök räknas? Det är två till synes enkla frågor, men när man närmar sig mätningens praktik uppstår följdfrågor som är mer komplicerade att besvara.

För vad räknas egentligen som ett besök på ett museum? Måste besökaren stanna en viss tid? Behöver den besöka någon viss del av museet eller delta i någon särskild form av aktivitet? Behöver besökaren överhuvudtaget förstå att den varit på ett museum om syftet med att besöka anläggningen där museet ligger var att till exempel gå på en populär restaurang, gå på toaletten eller promenera i en park?

Och hur ska museibesöken räknas? Ska personalen räkna varje enskild besökare manuellt eller ska museet använda sig av en teknisk lösning? Vad händer om besökarna, exempelvis till följd av införandet av fri entré, börjar röra sig på nya sätt i museet? Om museet inte längre kan räkna besök i kassan, ska varje passage vid en särskild punkt räknas som ett besök, eller behöver unika besökare urskiljas på annat sätt?

Förutsättningar för besöksräkning på museerna som omfattas av uppdraget ser olika ut. Vissa museer har enbart räknat besökare som betalat entréavgift till museet, medan andra använt sig av automatiska besöksräknare vid entrén som räknat alla passager som besök. Tidigare har det också saknats gemensamma definitioner och metoder för besöksmätning, vilket gjort det svårt att jämföra museernas besökstal. Det har också varit svårt att göra jämförelser över tid för enskilda museer eftersom besöksräkningsmetoder ändrats från år till år.

Definitioner

Anläggningsbesök

Begreppet anläggningsbesök inkluderar alla som besöker någon del av ett museums anläggning, inomhus såväl som utomhus. Museets personal ska inte räknas med. Museerna strävar efter att ge alla besökare en museiupplevelse, oavsett vad besökaren har för syfte med sitt besök. Detta kan innebära att föremål placeras ut i museets butik, restaurang eller toalett. Det kan alltså finnas skäl att betrakta alla besökare som museibesökare, oavsett om de besöker museets utställningar eller inte.

Verksamhetsbesök

Begreppet verksamhetsbesök har en snävare definition än anläggningsbesök. Verksamhetsbesök avser de besök som görs i de delar av museets verksamhet som traditionellt är avgiftsbelagda för vuxna besökare.

För de museer som har fri entré för samtliga besökare kan det vara svårare att avgöra vilka besök som är att betrakta som verksamhetsbesök. Personer som besöker de områden som var avgiftsbelagda innan museet införde fri entré är att betrakta som verksamhetsbesökare. En besökare bör ha besökt minst en central del av museets verksamhet (utställningar, föreläsningar, bio eller annan museal verksamhet i anläggningen) för att räknas som verksamhetsbesökare. Konferensdeltagare räknas som verksamhetsbesökare om museets entréavgift är inkluderad i konferensens deltagaravgift. Det betyder att personer som enbart besökt museets butik, restaurang eller toalett inte räknas som verksamhetsbesökare utan enbart inkluderas i anläggningsbesöken. Verksamhetsbesöken är således en delmängd av anläggningsbesöken.

Museernas mätmetoder

Varje museimyndighet har ansvar för valet av mätmetod av museibesökare och för de inrapporterade uppgifternas kvalitet. Kulturanalys har i uppdrag att ge anvisningar och bistå berörda myndigheter och institutioner i arbetet med att uppnå en så hög kvalitet i redovisningen av besökssiffrorna som möjligt. Sedan 2015 har Kulturanalys fört en dialog med museerna för att skapa goda förutsättningar för tillförlitlighet och jämförbarhet i besöksutvecklingsstatistiken, bland annat genom att ta fram gemensamma definitioner och mätmetoder.

Museernas val av besöksräkningsmetod beror på olika faktorer såsom personalresurser, lokalernas utformning och besöksvolymerna. I samband med fri entré-reformen gick flera museer över till automatisk besöksräkning på grund av ändrade förutsättningar då de inte längre kunde räkna sina besökare i kassan. Vissa museer kan inte skilja på verksamhetsbesök och anläggningsbesök på grund av vald besöksräkningsmetod.

Manuell besöksräkning

För museer med entréavgift sker räkningen av verksamhetsbesök vanligen via kassan. Här görs också en uppdelning mellan vuxna, besökare över 18 år, och barn och unga, det vill säga besökare 0–18 år, utifrån olika entréavgifter. Vissa museer registrerar även anläggningsbesök i kassan.

Museer med fri entré kan räkna besökare manuellt genom att använda en så kallad klickräknare eller genom registrering i kassan. Dock kan det vara svårare att avgöra vad som är ett anläggnings- eller verksamhetsbesök, då besökaren inte alltid uppger skäl till sitt besök. När det inte finns entréavgift finns det heller inte någon anledning för besökarna att uppge ålder, vilket annars är vanligt när museet har olika priser eller fri entré för vissa grupper såsom barn, unga eller pensionärer.

Automatisk besöksräkning

Automatisk besöksräkning som mätmetod utgörs i huvudsak av tre olika tekniska lösningar: infraröd kamera, tryckkänslig matta eller fotocell. De museer som har gått över till automatisk besöksräkning har valt den tekniska lösning som passat bäst utifrån lokalens utformning, besöksrörelsemönstren och resurserna.

Tekniken för automatisk besöksräkning fortsätter att utvecklas och blir allt mer exakt. Men det finns problem med automatisk besöksräkning. Med automatisk räkning kan inte personal och museibesökare särskiljas. Det går inte heller att avgöra om samma besökare passerar besöksräkningspunkten flera gånger vid ett och samma besök. Vissa besöksräknare har även svårt att registrera varje enskild besökare när en grupp människor kommer samtidigt.

Erfarenheterna hittills visar att automatiska besöksräknare i många fall ger högre besökstal jämfört med manuell räkning. I några fall är skillnaderna inte så stora men i andra är de större. Variationerna beror på hur museets lokaler är utformade, om det finns restaurang eller café och hur besökarnas rörelsemönster ser ut. Det går därför inte att generalisera hur stor skillnad det är mellan manuell och automatisk räkning. Jämfört med manuell besöksräkning är det även svårare att skatta andelen verksamhetsbesök och fördelningen av barn och unga respektive vuxna.

Vid byte av besöksräkningsmetod

Då flera museer började använda automatisk besöksräkning i nära anslutning till införandet av fri entré uppstod svårigheter när det gäller att avgöra om en förändring i besökstalen beror på en faktisk förändring i antalet besökare eller på ändrade mätmetoder, eller både och. Tillsammans med berörda museer har Kulturanalys därför utvecklat en modell för revidering av besöks-siffror. Modellen bygger på att museer som övergår till automatisk räkning skattar andelen verksamhetsbesök av antalet anläggningsbesök samt hur stor andel av besökarna som utgörs av vuxna respektive barn och unga.

Fördelningen av vuxna respektive barn och unga kan göras med hjälp av publikundersökningarna eller andra undersökningar. Skattningar används sedan för att ta fram estimat för verksamhetsbesöken för varje månad och kalenderår. Eftersom uppgifterna bygger på urvalsundersökningar blir siffrorna emellertid mer osäkra jämfört med manuell räkning.

Revidering av statistiken

Under 2015 arbetade Kulturanalys tillsammans med museerna med att revidera tidsserierna för att göra anpassningar till de nya anvisningarna. Revideringen genomfördes för kategorierna: anläggningsbesök, verksamhetsbesök, besöksräkningsmetoder och förekomst av fri entré eller ej. Tidsserierna för antal besök per månad sågs över från januari 2012 fram till och med 2014. Museerna är även fria att revidera besöksstatistiken ännu längre tillbaka i tiden om de önskar, och vissa siffror kan därmed skilja sig mot tidigare publicerade uppgifter.

Saknade uppgifter

För vissa museer och tidsserier saknas information om anläggnings- eller verksamhetsbesök. De flesta museer har redovisat sina besök på ett sätt som möjliggör jämförelser över tid, men det finns några avvikelser och andra förändringar i museernas rapportering till Kulturanalys som behöver belysas. Beskrivningar av hur varje museum har mätt sina besök finns i bilaga III.

Museibesök 2018

I detta kapitel beskrivs museernas besökare utifrån inrapporterad besöksstatistik. I tabell 1 visas museernas antal anläggnings- och verksamhetsbesök under 2018 samt med vilken metod de räknat besök.

Ungefär lika många museer räknar anläggningsbesök med manuell metod som med en automatisk,

medan verksamhetsbesök i stor utsträckning räknas manuellt.

De tre museerna med flest besök 2018 var Vasamuseet, Skansen och Naturhistoriska riksmuseet. Minst besök hade Nordiska museets tre filialer Svindersvik, Tyresö slott och park och Härkeberga kaplansgård.

Tabell 1. Antal anläggnings- och verksamhetsbesök samt besöksräkningsmetod per museum 2018

Myndighet	Museum	Anläggningsbesök		Verksamhetsbesök	
		Metod	Antal	Metod	Antal
Arbetsmuseum	Arbetsmuseum	Automatiskt	149 665	Mäter ej	
ArkDes	ArkDes	Automatiskt	562 226	Mäter ej	
Forum för levande historia	Forum för levande historia	Manuellt	25 621	Manuellt	25 621
Moderna museet	Moderna museet Malmö	Automatiskt	84 410	Mäter ej	
	Moderna museet Stockholm	Automatiskt	562 226	Mäter ej	
Nationalmuseum	Nationalmuseum	Automatiskt	311 303	Automatiskt	311 303
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	Automatiskt	631 133	Automatiskt	608 317
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård	Mäter ej		Manuellt	3 572
	Julita gård	Automatiskt	**	Manuellt	53 831
	Nordiska museet	Mäter ej		Manuellt	291 972
	Svindersvik	Manuellt	**	Manuellt	1 334
	Tyresö slott	Manuellt	**	Manuellt	3 370
Riksantikvarieämbetet	Gamla Uppsala Museum	Mäter ej		Manuellt	38 338
	Glimmingehus	Manuellt	44 991	Manuellt	44 991
Skansen	Skansen	Manuellt	1 250 868	Manuellt	1 250 868
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum	Manuellt	171 191	Manuellt	153 511
	Flygvapenmuseum	Manuellt	218 700	Manuellt	144 081
Statens historiska museer	Hallwylska museet	Automatiskt	309 434	Manuellt	95 445
	Historiska museet	Automatiskt	264 289	Kamera	224 889
	Kungl. Myntkabinettet	Mäter ej	*	Mäter ej	*
	Livrustkammaren	Automatiskt	272 562	Mäter ej	
	Skoklosters slott	Automatiskt	94 270	Manuellt	42 552
	Tumba Bruksmuseum	Manuellt	19 918	Manuellt	15 984
Statens maritima museer	Marinmuseum	Automatiskt	279 465	Manuellt	138 465
	Sjöhistoriska museet	Manuellt	133 266	Manuellt	133 266
	Vasamuseet	Mäter ej		Manuellt	1 487 997
Statens museer för världskultur	Etnografiska museet	Automatiskt	123 977	Manuellt	56 306
	Medelhavsmuseet	Automatiskt	299 699	Manuellt	106 456
	Världskulturmuseet	Automatiskt	106 164	Manuellt	**
	Östasiatiska museet	Automatiskt	95 166	Manuellt	49 097
Statens musikverk	Scenkonstmuseet	Mäter ej	77 646	Manuellt	35 197
Tekniska museet	Tekniska museet	Manuellt	323 399	Manuellt	309 098

* Museet var stängt under året.

** Osäker kvalitet.

I tabell 2 redovisas antalet anläggnings- och verksamhetsbesök 2015–2018 samt förändringen i procent. De flesta museerna visar förändringar, i

huvudsak i form av ökningar och framför allt för verksamhetsbesöken. Den största ökningen i anläggningsbesök finns hos Historiska museet

vars anläggningsbesök ökat med 72 procent sedan 2015. Medelhavsmuseet visar den största ökningen i verksamhetsbesök med så mycket som 127 procent sedan 2015.

Museet med flest besök 2018, Vasamuseet, visar en positiv förändring på 13 procent. Det näst största museet däremot, Skansen, visar mellan 2015 och 2018 en negativ förändring på 9 procent. Den största negativa förändringen har Arbetets museum där anläggningsbesöken minskade med 33 procent. Arbetets museum är också ett av flera museer som vittnar om att den rekordvarma sommaren 2018 påverkade deras besökssiffror

negativt. Även Naturhistoriska och Tekniska har samma erfarenheter. Bilaga III innehåller mer information om olika faktorer som påverkat respektive museums besökssiffror.

Totalt sett har det skett en tydlig positiv förändring. Under 2018 registrerades nästan 7,5 miljoner besök på museerna. Jämfört med 2015 (året innan fri entré-reformen) är det en ökning med 1,1 miljoner besök, vilket motsvarar 17 procent. År 2017 registrerades runt 7,8 miljoner besök. Besök räknas genom antalet anläggningsbesök, och om anläggningsbesök inte rapporterats används verksamhetsbesök.

Tabell 2. Antal anläggnings- och verksamhetsbesök per museum 2015–2018 samt förändring i procent mellan 2015 och 2018

Myndighet	Museum	Anläggningsbesök					Verksamhetsbesök				
		2015	2016	2017	2018	%	2015	2016	2017	2018	%
Arbetets museum	Arbetets museum	221 992	199 806	182 339	149 665	-33	***	***	***	***	***
ArkDes	ArkDes	***	634 906	581 383	562 226		179 510	***	***	***	
Forum för levande historia	Forum för levande historia	***	***	22 328	25 621		24 883	24 919	22 328	25 621	3
Moderna museet	Moderna museet Malmö	92 085	94 803	85 248	84 410	-8	***	***	***	***	
	Moderna museet Stockholm	***	638 720	579 633	562 226		***	***	***	***	
Nationalmuseum	Nationalmuseum	*	*	*	*		*	*	*	*	
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	***	736 917	670 008	631 133		531 637	729 291	657 569	608 317	14
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård	***	***	***	***		2 767	1 945	4 578	3 572	29
	Julita gård	***	***	***	***		45 213	53 199	55 970	53 831	19
	Nordiska museet	236 802	255 014	290 106	***		212 148	255 014	290 106	291 972	38
	Svindersvik	***	***	***	***		1 143	1 221	994	1 334	17
Riksantikvarieämbetet	Tyresö slott	***	***	***	***		2 207	2 501	3 300	3 370	53
	Gamla Uppsala Museum	***	***	***	***		27 227	28 076	31 852	38 338	41
	Glimmingehus	46 209	46 942	49 682	44 991	-3	***	46 611	49 324	44 991	
	Skansen	1 379 385	1 367 416	1 342 763	1 250 868	-9	1 379 385	1 367 416	1 342 763	1 250 868	-9
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum	86 557	173 932	214 702	171 191	**	***	124 616	151 339	153 511	
	Flygvapenmuseum	120 210	204 757	270 214	218 700	**	119 211	190 050	178 177	144 081	21
Statens historiska museer	Hallwylska museet	193 637	254 386	230 378	309 434	60	59 412	101 462	106 030	95 445	61
	Historiska museet	154 046	263 942	165 973	264 289	72	151 666	232 721	145 725	224 889	48
	Kungl. Myntkabinettet	***	74 552	46 716	*		47 393	62 705	37 229	*	
	Livrustkammaren	270 269	454 670	421 436	272 562	1	130 356	***	***	***	
Statens maritima museer	Skoklosters slott	72 099	91 239	86 098	94 270	31	28 991		47 548	42 552	47
	Tumba Bruksmuseum	***	19 877	17 629	19 918		15 060	16 896	14 539	15 984	6
	Marinmuseum	252 978	302 766	280 098	279 465	10	116 238	160 879	151 326	138 465	19
	Sjöhistoriska museet	***	***	201 800	133 266		197 542	205 071	201 800	133 266	-33
Statens museer för världskultur	Vasamuseet	***	***	***	***		1 312 494	1 341 568	1 495 875	1 487 997	13
	Etnografiska museet	107 277	135 201	128 455	123 977	16	28 571	52 583	54 893	56 306	97
	Medelhavsmuseet	239 701	337 502	281 445	299 699	25	46 962	90 744	90 460	106 456	127
	Världskulturmuseet	141 466	200 093	189 668	162 192	15	57 468	105 382	123 928	****	
Statens musikverk	Östasiatiska museet	69 488	92 984	74 514	95 166	37	25 832	49 117	38 109	49 097	90
	Scenkonstmuseet	***	***	52 559	77 646		***	***	39 231	35 197	
	Tekniska museet	***	299 928	314 666	323 399		346 614	292 190	308 981	309 098	-11

* Museet var stängt under året.

** Förändrad räknemetod för anläggningsbesök infördes under perioden.

*** Rapporterar eller mäter inte besök.

**** Osäker kvalitet.

I tabell 3 redovisas antalet verksamhetsbesök fördelat på olika kategorier av besökare samt hur andelen verksamhetsbesökare fördelar sig mellan de olika kategorierna. Sett till antalet verksamhetsbesök hade Skansen och Vasamuseet det största antalet besök med 1,3 respektive 1,5 miljoner besök. Tillsammans utgör deras besöksvolym runt hälften av alla rapporterade verksamhetsbesök, 5,3 miljoner, som gjordes på museerna under 2018. Därefter kommer Naturhistoriska riksmuseet med drygt 600 000 verksamhetsbesök.

Skansen är det museum som besöks av i särklass flest barn och unga, runt 360 000 besök. Därefter följer Vasamuseet med ca 222 000 besökande barn och Tekniska museet med runt 167 000 besök. När det gäller antalet besök i skolors regi har dock Naturhistoriska riksmuseet en särställning med drygt 86 000 besök. Sett till andel av de totala verksamhetsbesöken som utgörs av barn ligger Forum för levande historia och Tekniska museet i topp. Mer än hälften av deras verksamhetsbesök 2018 gjordes av barn och unga.

Tabell 3. Antal och andel av verksamhetsbesök per museum och besökskategori 2018

Myndighet	Museum	Antal				Procent		
		Totalt	Vuxna	Barn	Skola	Vuxna	Barn	Skola
Arbetsmuseum	Arbetsmuseum	***			2 563			
ArkDes	ArkDes	***			1 813			
Forum för levande historia	Forum för levande historia	25 621	11 804	13 817	14 181	46	54	55
Moderna museet	Moderna museet Malmö	***		5 762				
	Moderna museet Stockholm	***			7 418			
Nationalmuseum	Nationalmuseum	***			3 523			
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	608 317			86 027			
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård	3 572	2 232	1 340				
	Julita gård	53 831	40 975	12 856				
	Nordiska museet	291 972	242 830	49 148	14 969	83	17	5
	Svindervik	1 334	1 189	145				
	Tyresö slott	3 370	2 765	605				
Riksantikvarieämbetet	Gamla Uppsala Museum	38 338	26 693	11 646	6 274	70	30	16
	Glimmingehus	44 991	29 458	15 533	5 214	65	35	12
Skansen	Skansen	1 250 868	889 962	360 906	57 446	71	29	5
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum	153 511	109 374	44 137	14 527	71	29	9
	Flygvapenmuseum	144 081	96 855	47 226	7 208	67	33	5
Statens historiska museer	Hallwylska museet	95 445	83 443	12 012	4 908	87	13	5
	Historiska museet	224 889	164 617	60 265	25 099	73	27	11
	Kungl. Myntkabinettet	*	*	*	*			
	Livrustkammaren	***		34 682	7 334			
	Skoklosters slott	42 552	34 155	8 397	417	80	20	1
	Tumba Bruksmuseum	15 984	10 881	5 103	1 475	68	32	9
Statens maritima museer	Marinmuseum	138 465	99 425	39 040	5 349	72	28	4
	Sjöhistoriska museet	133 266	95 997	37 269	6 332	72	28	5
	Vasamuseet	1 487 997	1 265 967	222 030	48 417	85	15	3
Statens museer för världskultur	Etnografiska museet	56 306	38 538	17 768	8 138	68	32	14
	Medelhavsmuseet	106 456	82 847	23 609	9 983	78	22	9
	Världskulturmuseet	**	**	**	**			
	Östasiatiska museet	49 097	42 028	7 069	1 951	86	14	4
Statens musikverk	Scenkonstmuseet	35 197	20 567	14 630	7 384	58	42	21
Tekniska museet	Tekniska museet	309 098	142 031	167 067	47 881	46	54	15

* Museet var stängt under året.

** Osäker kvalitet.

*** Rapporterar eller mäter inte verksamhetsbesök förutom skolbesök och/eller besök av barn.

Andra museer där barn och unga utgör minst en tredjedel av besökarna är Gamla Uppsala museum, Glimmingehus, Tumba bruksmuseum, Etnografiska museet, Scenkonstmuseet och Flygvapenmuseum. För många museer är skolbesöken

viktiga för att få barn och unga att komma till museerna. Detta gäller speciellt för Forum för levande historia där 55 procent av verksamhetsbesöken är skolbesök. Näst störst andel skolbesök har Scenkonstmuseet med 21 procent.

Vilka besöker de centrala museerna?

I detta kapitel beskrivs de centrala museernas sammansättning av vuxna besökare med avseende på kön, ålder, geografisk hemvist, utbildningsnivå och besöksvanor utifrån de publikundersökningar som museerna årligen genomför.

Metod

Beskrivningen av museernas besökare baseras i huvudsak på publikundersökningar enligt instruktioner och definitioner från Kulturanalys. Publikundersökningen som används för att fördela museibesökarna efter kön, ålder och utbildningsnivå har förändrats över tid. Kulturanalys tog över Kulturrådets modell med intervjuer under 2 + 2 veckor. I syfte att få fram data som har god statistisk precision och kan mäta förändringar över tid har Kulturanalys arbetat för att museerna ska utöka intervjuerna till 500 per år, fördelat över hela året. Under 2016 gick flertalet av museerna över till den nya modellen. I några fall genomför museer egna publikundersökningar och dessa resultat inkluderas när det är möjligt i rapporten.

I redovisningen presenteras endast resultat för vuxna besökare (19 år och äldre). Detta har gjorts av kvalitetshänsyn då flertalet museer vittnat om att det har varit svårare att genomföra intervjuer med barn och unga än med vuxna. Ett antal museer har intervjuat barn och ungdomar, men för att få jämförbara resultat exkluderas alla svar från barn och unga i sammanställningarna.

I flera figurer som redovisas i detta kapitel återges siffror både för den totala befolkningen i Sverige, 19 år och äldre, och för ett genomsnitt av museernas publiksammansättning. Det senare är beräknat som ett genomsnitt av museernas andelar. För variablerna kön, ålder och geografisk hemvist redovisas resultat för samtliga svarande i publikundersökningarna, det vill säga både svenska och utländska besökare. Skillnaderna mellan fördelningen av svenska och utländska besökare när det gäller kön och ålder är genomgående små och har ingen påverkan på resultaten. För resultat om besöksvanor och utbildningsnivå presenteras bara resultat för de svenska besökarna då de flesta museerna inte ställer frågorna till utländska besökare.

Frågor som har ett stort svarsbortfall har exkluderats från resultaten. Ett stort svarsbortfall definieras här som att minst 25 procent av de som intervjuades inte svarade på frågan. Antalet genomförda intervjuer och andelen som svarade på varje fråga beskrivs i tabell 23 i bilaga II.

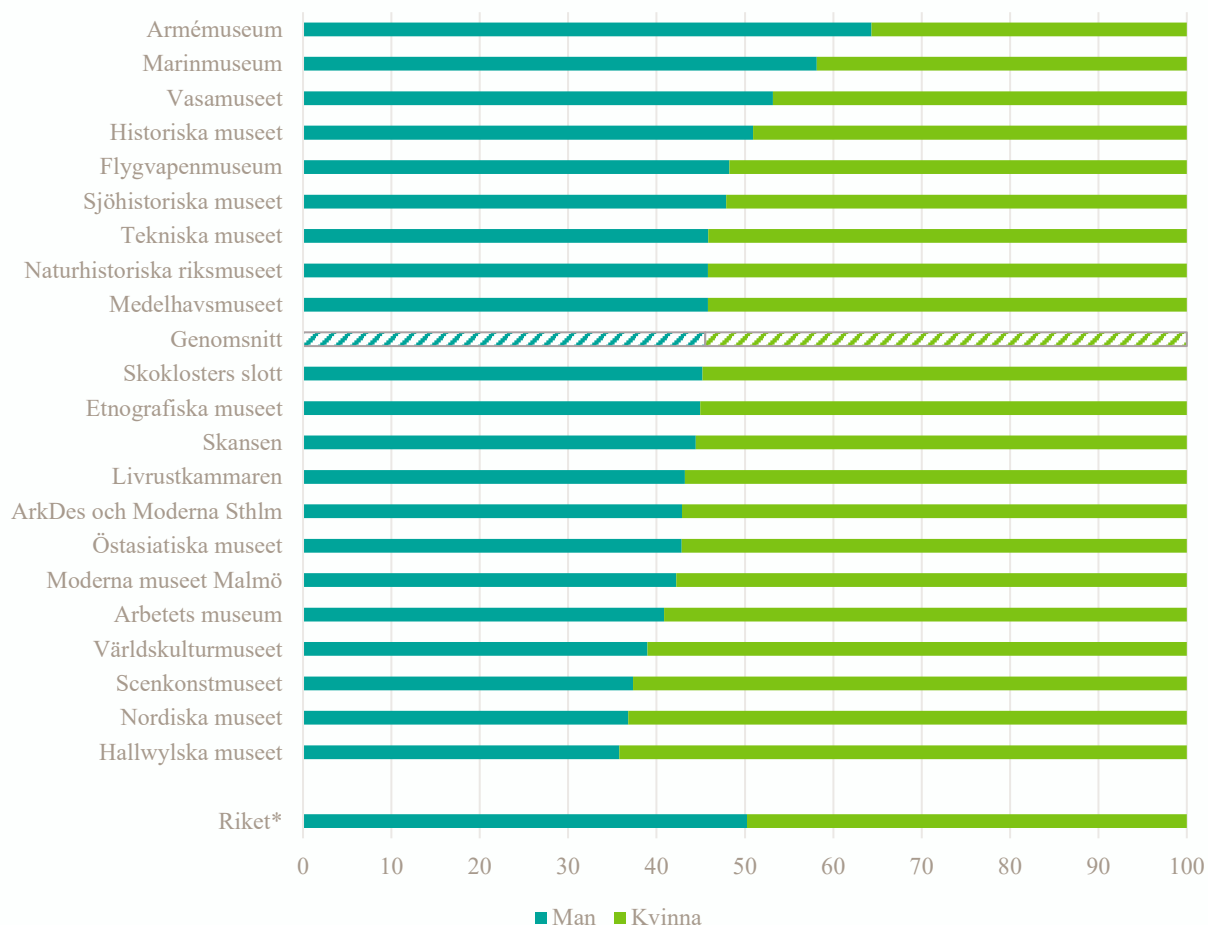
De olika museerna har olika förutsättningar och därför varierar genomförandet av publikundersökningarna mellan de olika museerna. För mer information, se metodbeskrivning för varje museum i bilaga III.

Jämn könsfördelning bland museibesökarna

Figur 2 nedan visar att könsfördelningen bland museibesökarna i genomsnitt är jämn då 54 procent utgörs av kvinnor, samtidigt besöks de allra flesta museerna av fler kvinnor än män. På vissa museer såsom Hallwylska museet, Nordiska museet, Scenkonstmuseet och Världskulturmuseet

är så många som två av tre besökare kvinnor. Allra flest kvinnliga besökare har Hallwylska museet där 64 procent av besökarna är kvinnor.

De fyra museer som har en större andel män bland besökarna är Armémuseum, Marinmuseum, Vasamuseet och Historiska museet. Störst andel män finns på Armémuseum där 64 procent av besökarna är män.

* Källa: Statistiska centralbyrån.

Figur 1. Vuxna svenska och utländska museibesökare fördelade på kön 2018. Procentandel per museum, genomsnitt för samtliga museer och könsfördelningen i riket

Besökarnas åldersfördelning varierar mellan museerna

Den genomsnittliga åldersfördelningen bland vuxna museibesökare i figur 3, i förhållande till den faktiska åldersfördelningen i befolkningen, visar en viss förskjutning mot fler besökare i de yngre åldersgrupperna.

Ett mönster hos museernas besökare är att de museer som har en större andel äldre besökare också har en lägre andel yngre besökare, och vice versa. Sjöhistoriska museet utmärker sig med endast 8 procent av besökarna i åldern 19–29 år, medan samma grupp utgör närmre 40 procent av Moderna museet i Malmös besökare. Sjöhistoriska museet är också, tillsammans med Scenkonst-

museet och Skokloster slott, de museer med flest besökare som är 65 år eller äldre, lite över 20 procent.

De museer som lockar störst andel besökare i den yngsta kategorin, 19–29 år, är Moderna museet i Malmö, Historiska museet, Armémuseum samt ArkDes och Moderna museet i Stockholm. Där utgör de unga besökarna ungefär en tredjedel av det totala antalet besökare. Genomsnittet i riket ligger jämförelsevis på nära 20 procent.

En annan typ av åldersprofil finns hos Sjöhistoriska museet, Flygvapenmuseet, Skansen och Världskulturmuseet. Här är största ålderskategorin 30–44 år, alltså den åldersgrupp där störst antal småbarnsföräldrar återfinns, vilket är en stor andel i relation till andelen i befolkningen.

* Källa: Statistiska centralbyrån.

Figur 2. Vuxna svenska och utländska museibesökare fördelade på ålder 2018. Procentandel per museum, genomsnitt för samtliga museer och åldersfördelningen i riket

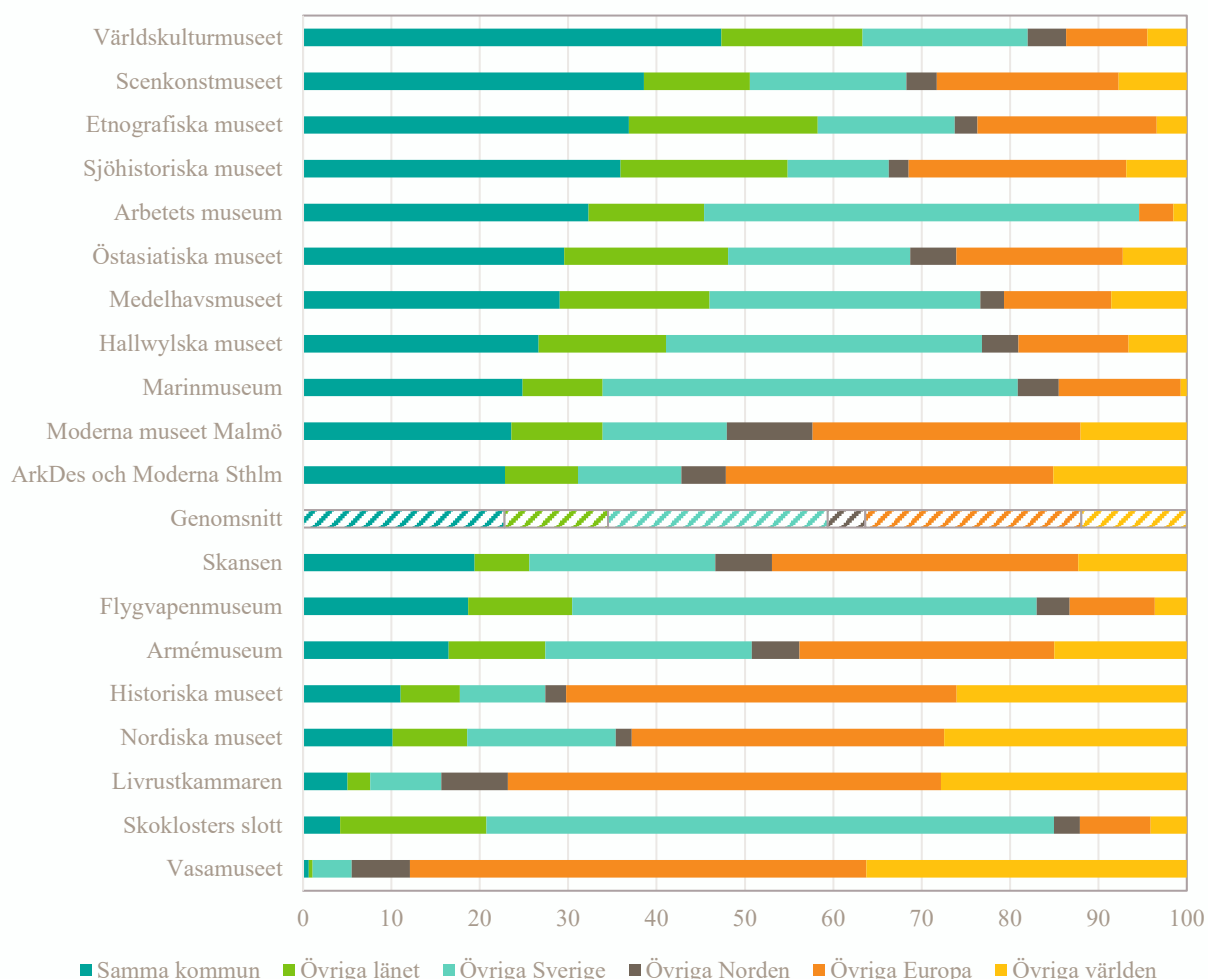
Besökarnas geografiska hemvist varierar

I publikundersökningarna frågas efter vilket land och vilken kommun besökaren bor i. I figur 4 visas hur stor andel av museibesökarna som bor i samma kommun som museet, eller i annan kommun i samma län. Det finns stora variationer i besökarnas geografiska hemvist mellan de olika museerna.

Det museum som har störst andel lokala besökare är Världskulturmuseet i Göteborg, där 63 procent av besökarna kommer från den kommun eller det län som museet tillhör. Även de Stockholmsbaserade museerna Etnografiska museet, Sjöhistoriska museet och Scenkonstmuseet har en majoritet besökare från det egna länet. Världskulturmuseet och Scenkonstmuseet är också de

museer som har störst andel besökare från den egna kommunen. Det museum som i undersökningen haft lägst andel besökare från det egna länet, och även besökare från Sverige, är Vasamuseet. Museets siffra på ungefär 1 procent är dock mycket osäker då den bygger på få intervjuer med svenska besökare. Detta beror i sin tur på att Vasamuseet har en mycket stor andel utländska besökare, vilket speglas i figuren. Ett annat museum med en låg andel besökare från det egna länet är Livrustkammaren där endast 8 procent av museibesökarna är hemmahörande i Stockholms län.

Museet med högst andel svenska besökare är Arbetets museum, 95 procent, därefter Skoklosters slott, Flygvapenmuseum, Världskulturmuseet och Marinmuseum för vilka fler än 80 procent av besökarna bor i Sverige.

Figur 3. Vuxna svenska och utländska museibesökares fördelning på geografisk hemvist i förhållande till museets placering 2018. Procentandel per museum och genomsnitt för samtliga museer

Museibesökare är ofta högutbildade

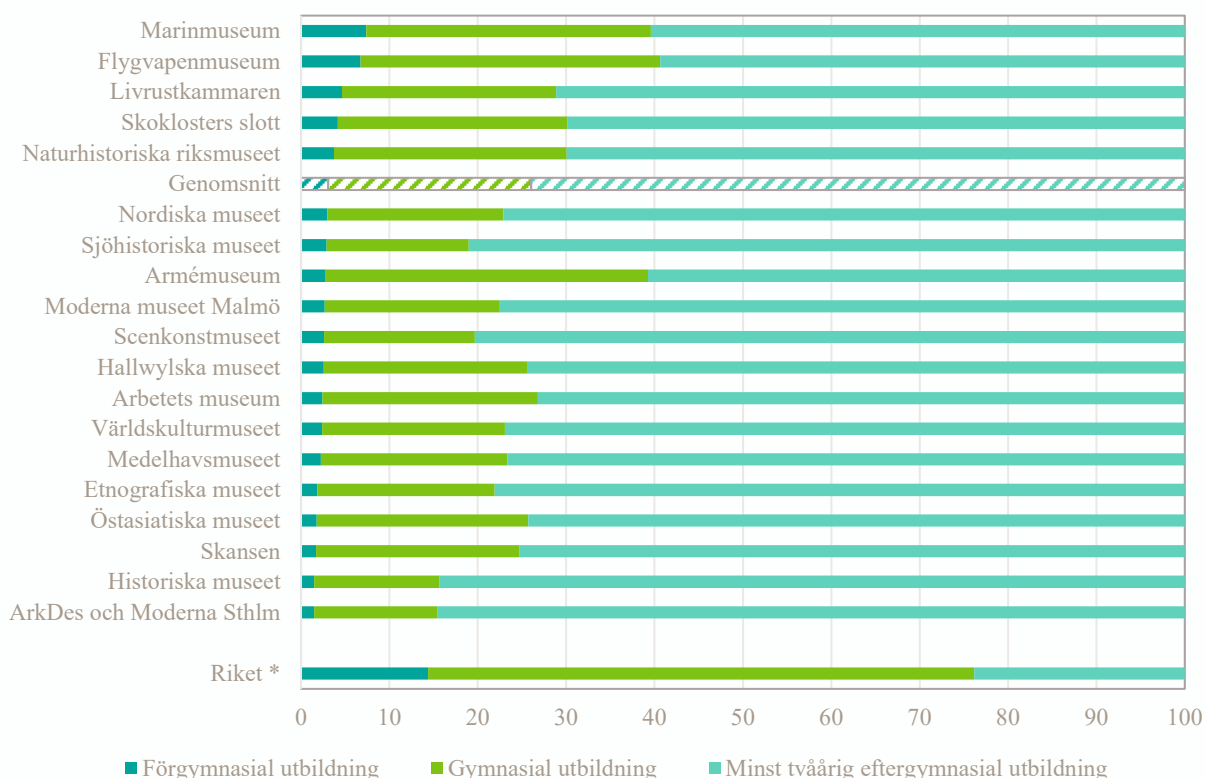
Publikundersökningarna visar tydligt att de vuxna museibesökarna generellt sett är högutbildade. Vid samtliga museer i undersökningen har mer än hälften av besökarna minst två års eftergymnasial utbildning. Flygvapenmuseum har lägst andel med 59 procent och motsvarande andel för befolkningen i stort är cirka 25 procent, bland personer som är 19 år eller äldre. Denna jämförelse är dock något missvisande då yngre, 19–29 år, och äldre, 65 år och äldre, generellt sett har en lägre genomsnittlig utbildningsnivå än dem som återfinns i åldersspannet 30–64 år, vilka också utgör den största andelen av museibesökarna.

Skillnaden i utbildningsnivå mellan museipubliken och befolkningen i landet beror alltså delvis på att museerna i stor utsträckning besöks av personer i den ålder där högre utbildning är vanligast. Samtidigt skulle det också kunna vara så att museernas höga andel av besökare i kategorin 30–64 år beror just på att de i genomsnitt har en

högre utbildning. Ytterligare en faktor bakom den höga utbildningsnivån bland museibesökarna kan vara att de flesta museerna ligger i storstadsregioner som också har en större andel högutbildade.

Oavsett orsakssambanden mellan ålder, utbildning och museibesökande kan det konstateras att det finns en spridning mellan museerna sett till hur stor andel av respondenterna som uppgett att de genomgått en minst tvåårig eftergymnasial utbildning. De museer som har den högsta genomsnittliga utbildningsnivån bland sina besökare är ArkDes och Moderna museet Stockholm, Historiska Museet och Sjöhistoriska museet. Hos dessa har minst 80 procent av besökarna en utbildningsnivå motsvarande tvåårig eftergymnasial utbildning eller mer.

Högst andel besökare med grundskola som högsta uppnådda utbildningsnivå har Marinmuseum och Flygvapenmuseum, men inte ens på dessa museer når andelen besökare i denna kategori över 10 procent, att jämföra med 20 procent hos hela landets befolkning.

* Källa: Statistiska centralbyrån. Utbildningsstatistik för 2017, personer 19–74 år.

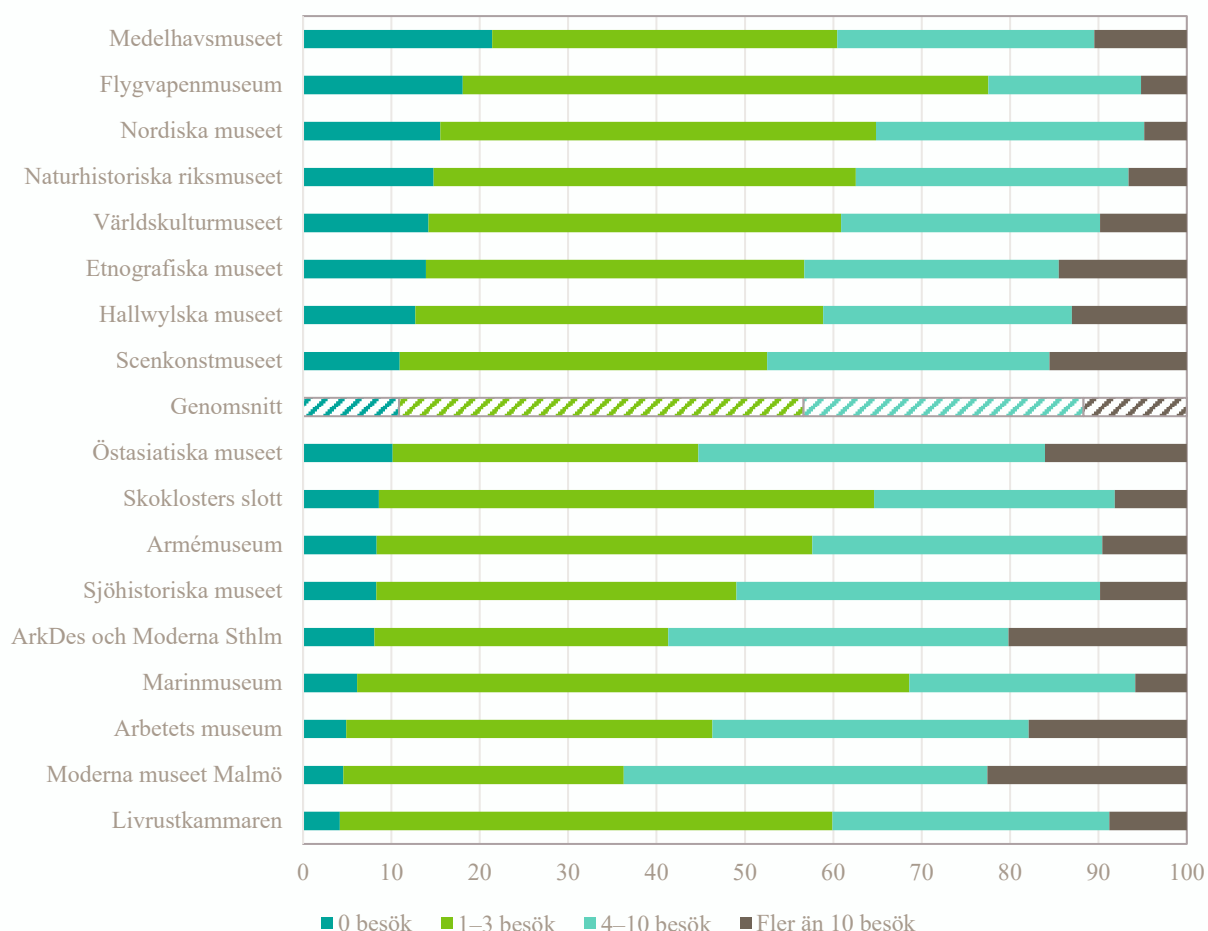
Figur 4. Vuxna svenska museibesökare fördelade på utbildningsnivå 2018. Procentandel per museum, genomsnitt för samtliga museer och hos rikets befolkning

Många besökare är vana museibesökare

Majoriteten av besökarna på de centrala museerna under 2018 var vana museibesökare. Figur 5 visar att för samtliga museer har störst andel av besökarna gjort ett–tre tidigare besök på något museum under de senast föregående 12 månaderna, och 32 procent hade gjort fyra–tio besök. Andelen besökare som inte gjort något museibesök är i genomsnitt ungefär lika stor som andelen mycket vana museibesökare, alltså de som

gjort fler än tio besök under det senaste året, vilket var runt 10 procent.

Medelhavsmuseet är det museum med störst andel besökare som inte gjort något tidigare besök under året, 21 procent, och därefter kommer Flygvapenmuseum och Nordiska museet. De mycket vana museibesökarna finns på Moderna museet i Malmö där 23 procent av besökarna hade gjort fler än tio museibesök under det senaste året. Även ArkDes och Moderna museet i Stockholm och Arbetets museum har en relativt stor andel mycket vana besökare, 20 respektive 18 procent.

Figur 5. Svenska vuxna museibesökarens fördelning på antal museibesök under senaste året. Procentandel per museum och genomsnitt för samtliga museer

Förändrade besöksmönster i samband med fri entré

Ökar antalet museibesök vid fri entré?

Givet fri entré-reformens utformning kan man ha vissa förväntningar på museernas besöksutveckling. Det finns en skillnad mellan den totala besöksutvecklingen för museer som gått från att ha entréavgift till fri entré å ena sidan, och museer som inte haft någon förändring å andra sidan. Genom att fokusera på skillnaden mellan dessa två grupper av museer, snarare än på utvecklingen vid enskilda museer, går det att argumentera för att det i viss utsträckning kontrollerar för betydelsen av faktorer såsom väder, konjunktur, turistströmmar och liknande som i genomsnitt borde ha ungefär samma betydelse för båda grupperna av museer. Därtill borde betydelsen av mer specifika faktorer, exempelvis en särskilt populär utställning vid ett museum, också jämnas ut.

I figur 6 visas utvecklingen av anläggnings- och verksamhetsbesök 2013–2018 för museerna som införde fri entré i samband med reformen samt för de museer som inte omfattades av reformen eller som vid reformen redan hade fri entré. Endast museer utan tidsseriebrott är med i figuren. I tabell 22 i bilaga II finns information om vilken grupp museerna ingår i.

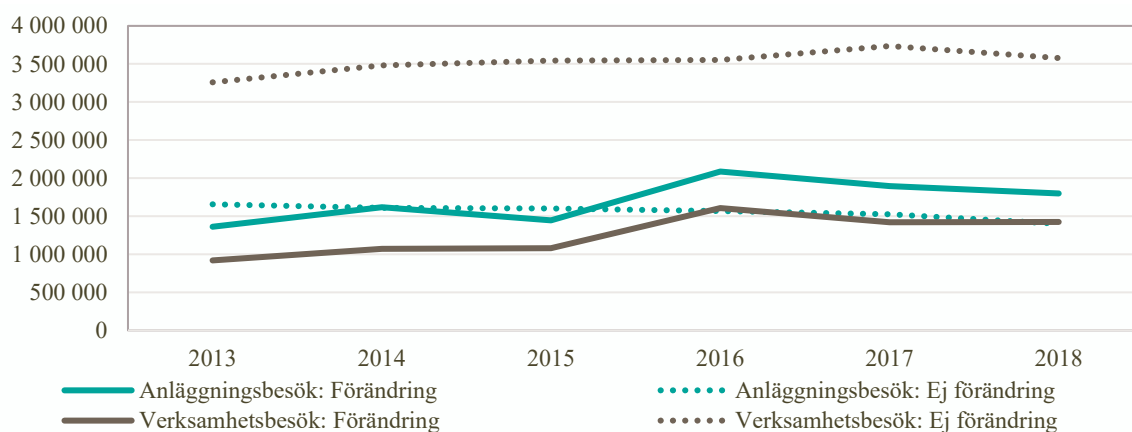
Under året efter reformen, 2016, skedde en markant ökning i de flesta grupper, men statistiken visar en avtagande trend sedan dess.

Anläggningsbesöken vid de museer som genomförde en förändring i samband med reformen ökade från 1,5 miljoner besök 2015 till runt 2,1 miljoner 2016, en ökning med 0,6 miljoner. Sedan 2016 har besöken dock avtagit för denna grupp till 1,8 miljoner besök 2018.

Anläggningsbesöken för museer som inte genomgått en förändring har dock en svagt negativ utveckling: från 1,6 miljoner besök 2015 till 1,57 miljoner 2016, och 2018 var besöken nere på 1,4 miljoner. Värt att notera är att det endast ingår två museer i denna grupp, Skansen och Arbetets museum. Skansen står också för en övervägande majoritet av besöken.

Utvecklingen för verksamhetsbesöken vid de museer som genomförde en förändring är parallell med anläggningsbesökens utveckling, men på en lägre nivå och med något mindre svängningar. Verksamhetsbesöken vid de museer som genomförde en förändring ökade under reformens första år från 1,1 till 1,6 miljoner besök, men minskade sedan under 2017 till 1,4 miljoner för att stanna på i princip samma nivå 2018.

Antalet verksamhetsbesök vid de museer som inte genomförde en förändring ökade fram till 2018, dock i en mer långsam och jämn takt. Totalt sett hade dessa museer 3,55 miljoner besök 2015 och 3,58 besök 2018.

Figur 6. Antal anläggnings- och verksamhetsbesök vid museer som har gått från entréavgift till fri entré (förändring), respektive museer som inte har fått en förändrad entréavgift (ej förändring) under perioden 2013–2018

Förändrade besöksmönster i samband med reformen

Utöver den samlade bild av museernas besöksutveckling som redovisas i föregående avsnitt tittar vi i denna del närmre på besöksutvecklingen vid några museer som uppfyller ett antal metodkriterier.

Fokus är på utvecklingen av antalet verksamhetsbesök hos de museer som uppfyller metodkriterierna. Verksamhetsbesök avser de besök som görs i de delar av museets verksamhet som traditionellt är avgiftsbelagd för vuxna besökare. Dessa besök är alltså, i motsats till anläggningsbesök, den typ av besök som mer precist kan sägas stå i fokus vid införandet av fri entré.

Museerna ska uppfylla fem kriterier vad gäller mätningen av verksamhetsbesök och genomförandet av publikundersökningar för att ingå i analysen av förändrade besöksmönster. De ska ha

- en tillförlitlig metod för räkning av verksamhetsbesök
- en fullständig tidsserie, 2015–2018, för verksamhetsbesök
- fler än 500 respondenter i publikundersökningarna 2017 och 2018
- en svarsfrekvens på mer än 75 procent per fråga i publikundersökningarna för 2017 och 2018
- värden för minst två av frågorna i publikundersökningarna för 2017 och 2018.

De fem museer som uppfyller dessa kriterier är Etnografiska museet, Hallwylska museet, Medelhavsmuseet, Nordiska museet och Skansen. De tre förstnämnda museerna ingår i fri entré-reformen medan de två sista hade entréavgifter under hela perioden 2015–2018.

I en första del presenteras den nominella och den procentuella förändringen av totalt antal

verksamhetsbesök hos de fem museerna mellan 2015, alltså året innan fri entré-reformen, och 2018. I den andra delen redovisas förändringen i besöksmönster 2018 jämfört med föregående år fördelat på ålder, kön, geografiskt hemvist och besöksvanor. Besökssiffrorna i denna del är uppräknade baserat på resultaten från varje museums publikundersökningar. För besökare under 19 år används de faktiska besökssiffror som museerna angivit för barn. Besöksvanor rör endast vuxna svenska besökare.

Ökat antal besökare vid fri entré

I tabell 4 visas hur verksamhetsbesöken har förändrats nominellt, det vill säga antal besökare, respektive procentuellt sedan 2015. När vi studerar förändringen i besöksmönster från 2015 till 2018 samt från 2017 till 2018 vid de fem museerna är det viktigt att komma ihåg att det handlar om museer av tre olika storlekar. Detta blir inte minst tydligt i jämförelsen mellan de nominella och de procentuella förändringarna för de olika museerna.

Det finns ändå anledning att notera att den totala utvecklingen mellan 2015 och 2018 är likartad för de tre museerna med fri entré. Det gäller en ökning med 27 000–59 000 besökare, vilket motsvarar ökningarna med 67–127 procent. De två museer som har haft entréavgift har haft olika utveckling, dels en positiv utveckling (Nordiska museet), dels en negativ utveckling (Skansen).

Ökningen som sågs året efter reformen har emellertid avtagit och utvecklingen under det senaste året har varit mer modest. För Etnografiska museet och Medelhavsmuseet är den fortfarande positiv, med en procentuell ökning på 3 respektive 18 procent. På Hallwylska museet har dock besöksutvecklingen antagit en negativ riktning. På museerna med entréavgift, Nordiska museet och Skansen, har besöksantalen ökat med knappt 1 procent respektive sjunkit med 7 procent. Förändringen mellan 2017 och 2018 kommer vi att studera närmre i följande avsnitt.

Tabell 4. Verksamhetsbesök 2015–2018, total nominell och procentuell förändring

Museum	Verksamhetsbesök				Nominell förändring		Procentuell förändring	
	2015	2016	2017	2018	2015–2018	2017–2018	2015–2018	2017–2018
Etnografiska museet	28 571	52 583	54 893	56 306	27 735	1 413	97	3
Hallwylska museet	59 412	101 462	106 030	95 445	36 033	-10 585	61	-10
Medelhavsmuseet	46 962	90 744	90 460	106 456	59 494	15 996	127	18
Nordiska museet	212 148	255 014	290 106	291 972	79 824	1 866	38	1
Skansen	1 379 385	1 367 416	1 342 763	1 250 868	-128 517	-91 895	-9	-7

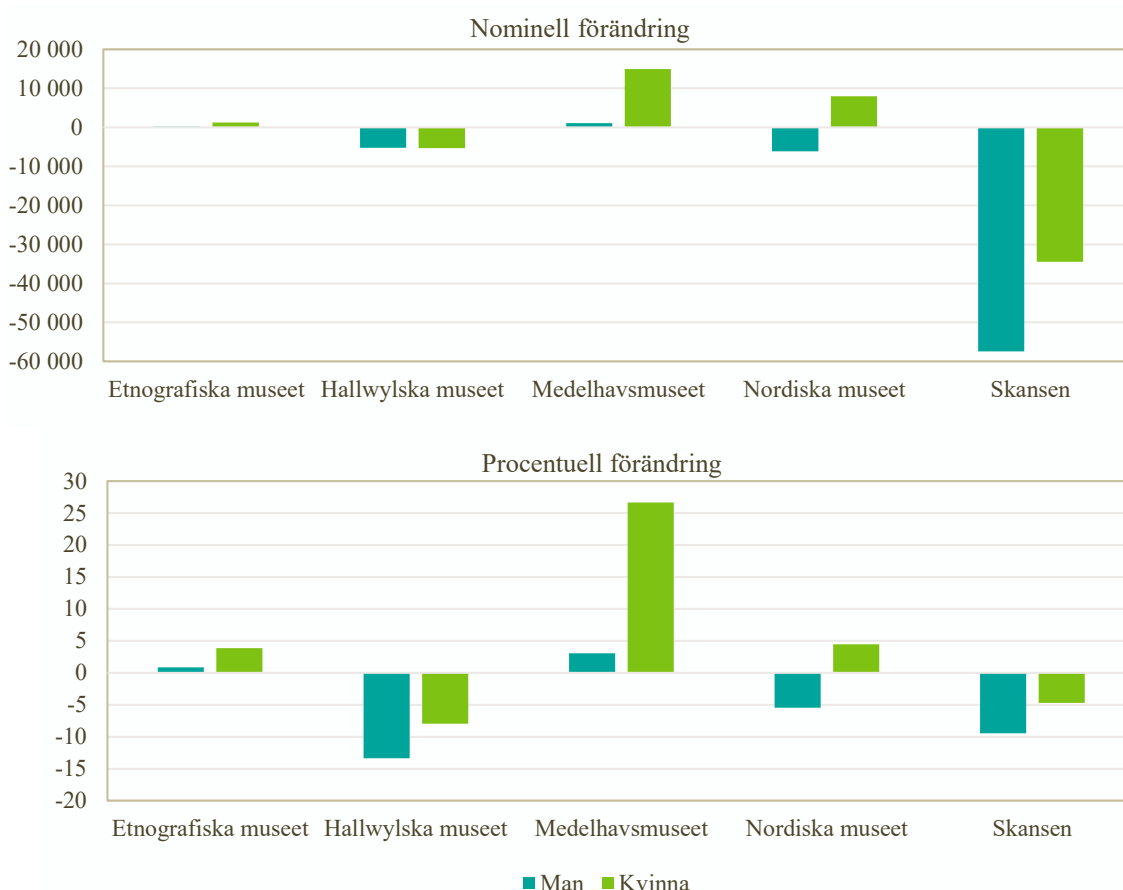
Antal besökande kvinnor och män

Figur 7 beskriver besöksmönster med avseende på kön. Etnografiska museet och Medelhavsmuseet, som båda har fri entré, har en positiv utveckling för både manliga och kvinnliga besökare, både nominellt och procentuellt. Framför allt har antalet kvinnliga besökare ökat på Medelhavsmuseet, med nästan en tredjedel.

På Hallwylska museet som har fri entré och Skansen som inte har fri entré har både manliga

och kvinnliga besökare minskat. Nominellt är det en stor skillnad mellan de båda museernas minskning, då Skansen har ett mycket större antal besökare totalt. Procentuellt är skillnaden mellan de två museerna därför inte lika påtaglig. Hos båda museerna har också antalet manliga besökare minskat mer än antalet kvinnliga.

Till sist har Nordiska museet fått färre manliga besökare och fler kvinnliga, och det gäller både nominellt och procentuellt.

Figur 7. Nominell och procentuell förändring av verksamhetsbesök 2017–2018 med avseende på kön

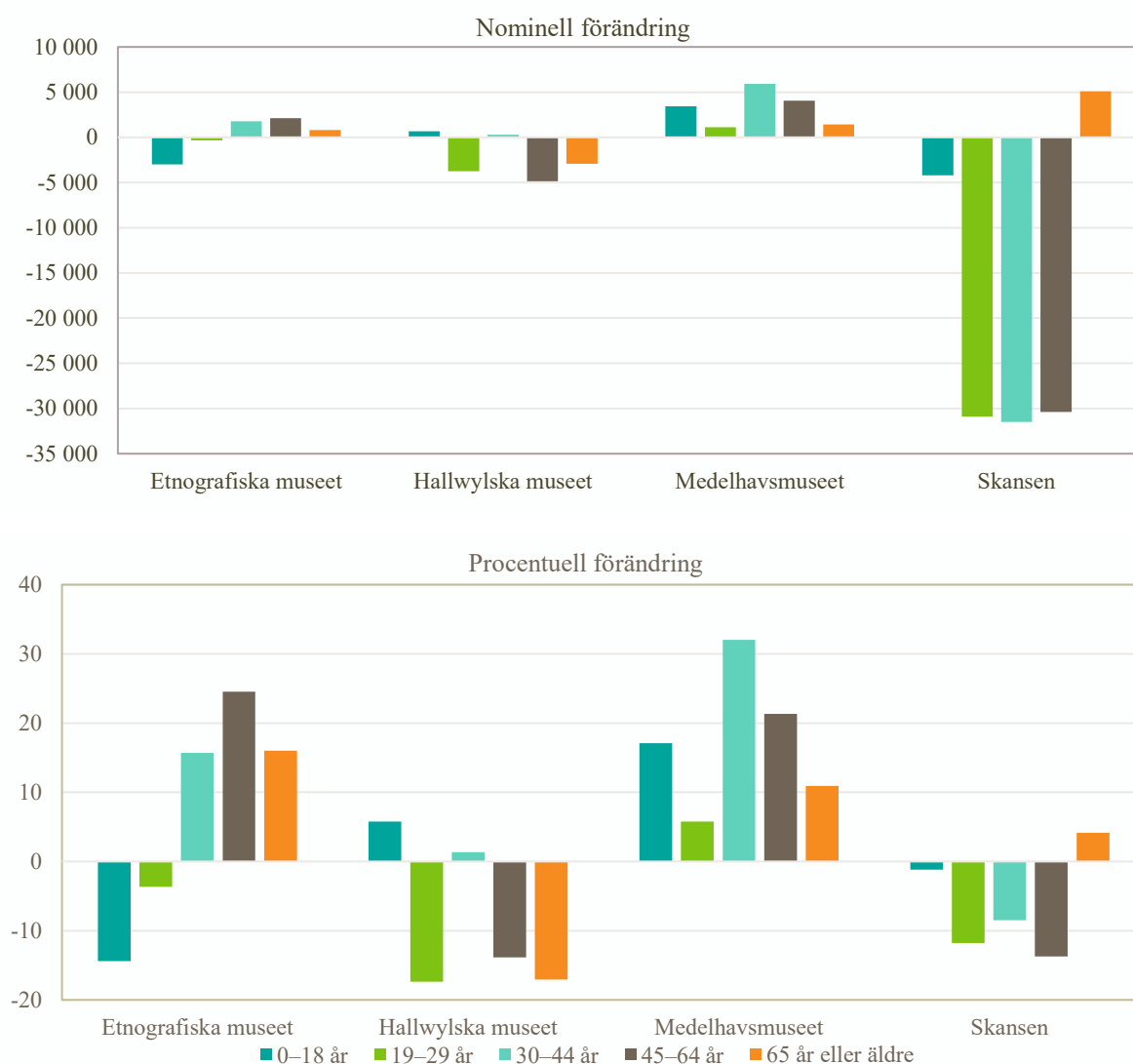
Besökarnas ålder

Museernas besöksutveckling med avseende på ålder beskrivs i figur 8. På Medelhavsmuseet, som har fri entré, har samtliga åldersgrupper av besökare ökat både nominellt och procentuellt i förhållande till föregående år. Den största ökningen står dock besökare i åldern 30–44 år för medan besökare i åldern 19–29 år har ökat minst. På Etnografiska museet har besökare i de tre äldre åldersgrupperna, från 30 år, ökat med 15–25 procent. Antalet yngre besökarna har minskat, framför allt antalet besökare under 19 år som minskat med 14 procent. På Hallwylska

museet minskar också antalet besökare i åldrarna 19–29 år liksom i de två äldsta grupperna.

På Skansen, som har entréavgift för besökare över 3 år, har alla åldersgrupper utom den äldsta minskat. Nominellt är minskningen påtaglig men procentuellt är den inte lika stor. Endast antalet besökare över 65 år har ökat, här med 4 procent.

Nordiska museet frågade 2017 inte efter besökarnas ålder.

Figur 8. Nominell och procentuell förändring av verksamhetsbesök 2017–2018 med avseende på ålder

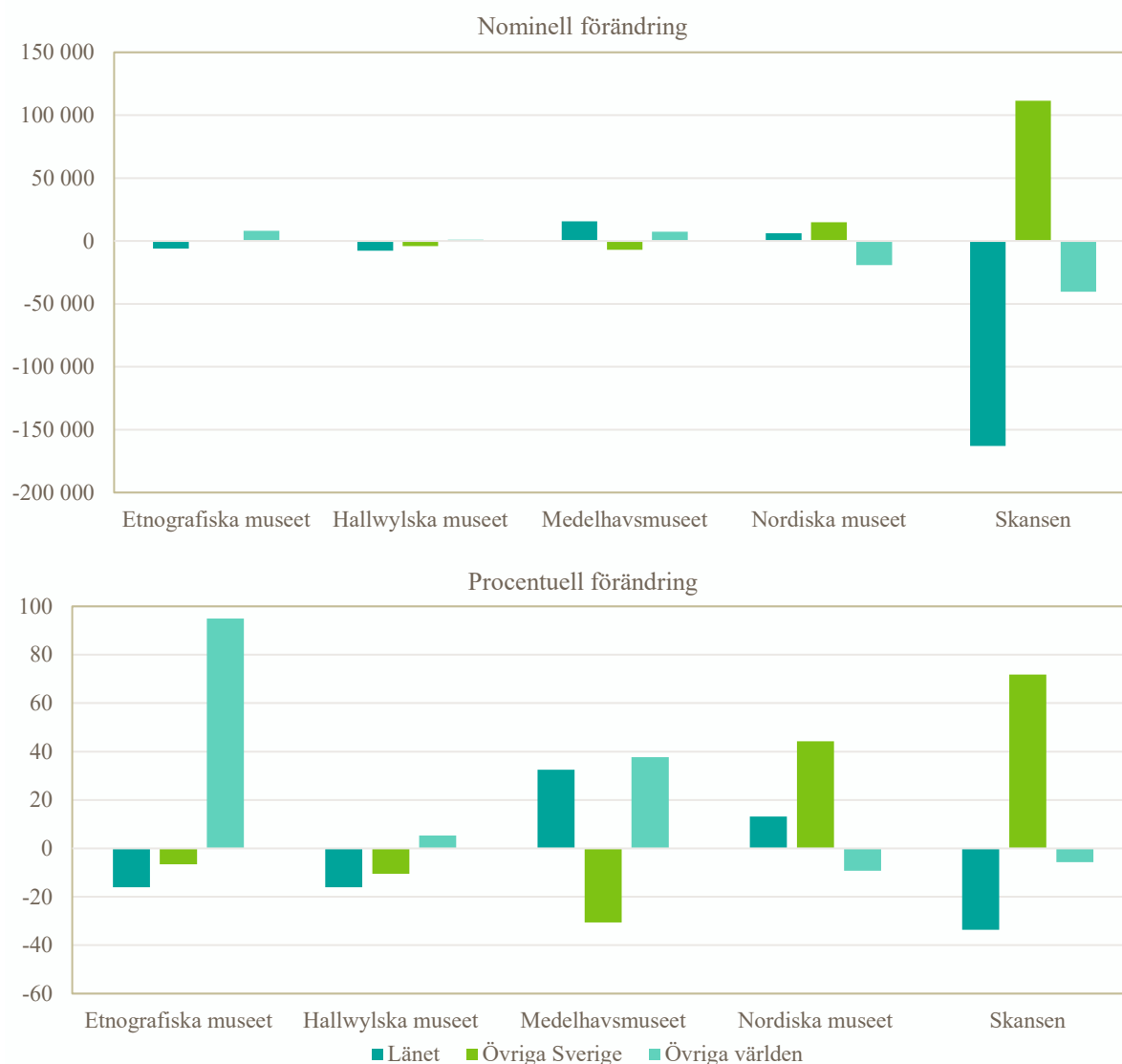
Besökares geografiska hemvist

Figur 9 beskriver nominell och procentuell förändring av museernas besökare med avseende på geografisk hemvist i förhållande till museets hemvist, som för samtliga fem utvalda museer är Stockholm.

Nominellt har återigen Skansen de största förändringarna jämfört med de andra mindre museerna. Den procentuella förändringen skiljer sig däremot inte lika mycket mellan museerna, dock är de procentuella förändringarna i besöksantal sedan 2017 relativt stora hos samtliga museer.

Medelhavsmuseet och Nordiska museet har haft en ökning av besökare från det egna länet, Stockholm. Hos de övriga fyra museerna har antalet lokala besökare minskat, mest för Skansen med över 30 procent. På Skansen har dock antalet besökare från övriga Sverige ökat mest, följt av Nordiska museet. På övriga museer har dessa besökare minskat.

Ökningen av utländska besökare är procentuellt störst hos Etnografiska museet, 95 procent, följt av Medelhavsmuseet och Hallwylska. På Nordiska museet och Skansen har besökstalen från utlandet minskat.

Figur 9. Nominell och procentuell förändring av verksamhetsbesök 2017–2018 med avseende på geografisk hemvist

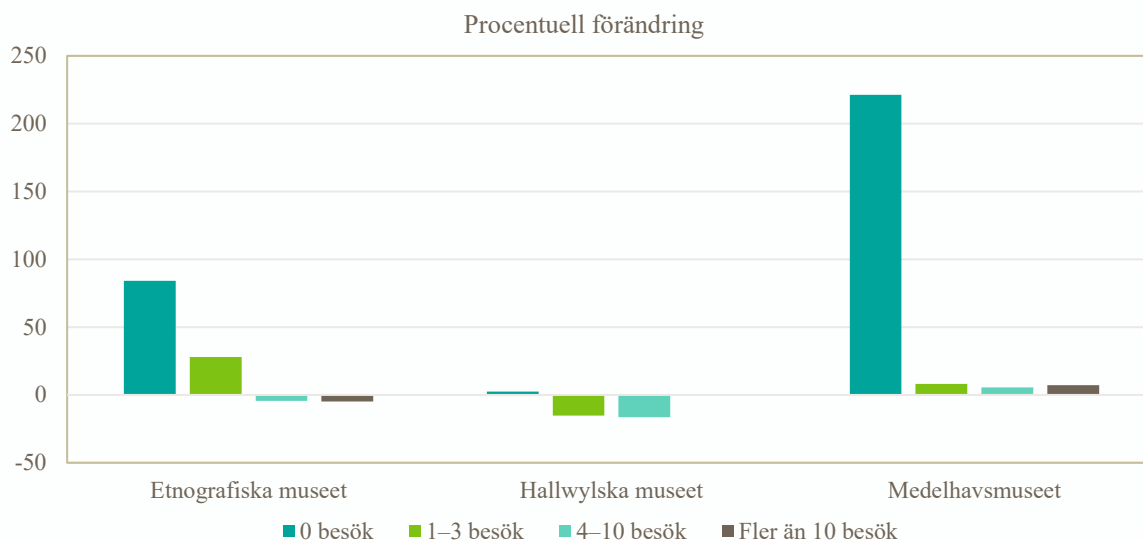
Fler ovana museibesökare

Hur många museibesök en respondent har gjort under det senaste året är intressant i det här sammanhanget eftersom en av tankarna med fri entré-reformen har varit att sänka trösklarna för museibesök och därmed locka nya kategorier av besökare till museerna. Dock finns det anledning att vara försiktig vid tolkningen av besöksmönstren i relation till den här frågan, eftersom det finns en risk att den också fångar en ökning i antalet besök per person som kan vara kopplad till fri entré-reformen.

Eftersom frågan bara ställs till de svenska besökarna presenteras bara den procentuella förändringen. Nordiska museet och Skansen har inte ställt frågan om besöksvanor.

Hos de tre museerna, samtliga med fri entré, har gruppen med besökare som inte gjort något tidigare museibesök under det senaste året ökat mest. På Etnografiska museet och Medelhavsmuseet är ökningen markant.

En tolkning är att ökningen under reformens tredje år, vid två av tre museer med fri entré, främst skedde bland relativt museiovana besökare. Den gruppen är liten på de tre museerna men ökade som synes rejält under året på främst Medelhavsmuseet. Liknande resultat kunde ses även i 2017 års uppföljning av besöksutvecklingen.¹

Figur 10. Procentuell förändring av verksamhetsbesök 2017–2018 med avseende på antalet museibesök under det senaste året.

Sammanfattning besöksmönster

Sammantaget är den totala utvecklingen av antalet verksamhetsbesök på de tre museerna med fri entré likartad. Från 2015 till 2018 skedde stora ökningar, nominellt med 27 000–60 000 besökare och procentuellt från omkring 60 till 130 procent. För de två museerna som inte omfattas av reformen skiljer sig utvecklingen åt då Skansen sett en minskning med nästan 130 000 besökare, motsvarande 9 procent, och Nordiska museet en ökning med omkring 80 000 besökare, 38 procent. Ökningen från året innan reformen avtar med åren. Utifrån

förändringen i besöksutvecklingen mellan 2017 och 2018 visar Etnografiska museet och Medelhavsmuseet positiva förändringar, om än mindre, medan Hallwylska, som också har fri entré, har en något negativ besöksutveckling.

Vad gäller besöksmönster på museerna med avseende på kön, ålder och geografisk hemvist varierar förändringarna mellan museer och det är svårt att se några mönster mellan besökskategorier eller museer med fri entré respektive inte fri entré. Dock verkar antalet relativt ovana museibesökare öka hos två av tre museer med fri entré.

¹ Kulturanalys 2017.

Referenser

Myndigheten för kulturanalys. 2018. *Besöksutveckling för de centrala museerna 2017. Redovisning av regeringsuppdraget "Besöksutveckling för vissa statliga museer 2017. 2018-04-24."* Stockholm: Myndigheten för kulturanalys.

Statistiska centralbyrån (SCB). 2019. Statistikdatabasen.
<http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/?rxid=e698d52b-13f2-4c1e-81d0-784fa70b1d23>. Hämtad den 3 mars 2019.

Bilaga I. Besöksutveckling för museer med bidrag under anslag 8:3

Kulturanalys har även i uppdrag att översiktligt följa upp besöksutvecklingen på de museer som får bidrag under anslaget 8:3 *Bidrag till vissa museer*. Varje museum beskrivs kort och har en tabell med sin besöksutveckling från 2009 och framåt om museet var öppet under 2018. Äldre siffror, från 2003, finns tillgängliga i Excel-format på Kulturanalys webbplats. Om museet lämnat in en uppgift om anläggningsbesök används den, annars används antalet verksamhetsbesök.

Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuseum

Åjtte är huvudmuseum för den samiska kulturen, specialmuseum för fjällkedjans natur och kultur och ett informationscentrum för fjällturisten. Åjtte har lämnat in uppgifter om besöksutvecklingen och de ses i tabellen nedan.

Tabell 5. Besöksutveckling Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuseum, 2009–2018

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
29 422	31 205	31 411	28 300	30 000	34 926	44 600	52 901	52 170	-

Bildmuseet

Bildmuseet är en av Sveriges största och främsta konsthallar för internationell samtidskonst och en del av Umeå universitet. Bildmuseet har inga egna samlingar och hamnar därför utanför definitionen av vad som är ett museum. Kulturanalys kommer därför överföra Bildmuseets statistikredovisningar till en kommande statistikrapport om konsthallar. Bildmuseet har lämnat in uppgifter om besöksutvecklingen som ses i tabellen nedan.

Tabell 6. Besöksutveckling Bildmuseet, 2009–2018

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
46 667	42 370	36 261	62 029	81 267	106 426	75 651	77 094	-	-

Nobel Prize Museum

Nobel Prize Museum invigdes i samband med Nobelprisets hundraårsjubileum och hette tidigare Nobelmuseet. Nobel Prize Museum har uppdraget att långsiktigt värna Nobelprisets ställning genom att bedriva bland annat musei-, informations- och forskningsverksamhet med koppling till Nobelpriset. Nobel Prize Museum har lämnat in uppgifter om besöksutvecklingen som ses i tabellen nedan.

Tabell 7. Besöksutveckling Nobel Prize Museum, 2010–2018

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
150 586	162 411	170 603	183 226	71 708	217 266	218 731	145 389	262 192

Röhsska museet

Röhsska museet är specialiserat på design, mode och konsthantverk och öppnade 1916 i Göteborg. Röhsska museet stängde tillfälligt den 27 februari 2017 och öppnade igen i februari 2019. Besöksutvecklingen redovisas därför inte.

Stiftelsen Carl och Olga Milles Lidingöhem

Konstnärsparet Carl och Olga Milles köpte 1906 en tomt på Lidingö för att bygga ett hem med tillhörande konstateljéer. År 1936 gjordes Millesgården om till en stiftelse som överlämnades som gåva till svenska folket. Millesgården har lämnat in uppgifter om besöksutvecklingen som ses i tabellen nedan.

Tabell 8. Besöksutveckling Millesgården, 2009–2018

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
71 464	94 675	101 913	94 327	113 194	98 095	Saknas	265 613	130 116	148 915

Stiftelsen Dansmuseifonden för Dansmuseet

Dansmuseet är ett världsunikt museum för dans och rörelse, grundat i Stockholm av Rolf de Maré 1953. Huvudman för Dansmuseet är Stiftelsen Dansmuseifonden. Dansmuseet har lämnat in uppgifter om besök besöksutvecklingen som ses i tabellen nedan.

Tabell 9. Besöksutveckling Dansmuseet, 2009–2018

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
108 657	106 818	108 689	100 107	37 784	84 504	61 462	97 169	134 891	114 920

Sveriges Fängelsemuseum

Sveriges Fängelsemuseum dokumenterar, problematiserar och levandegör kriminalvårdens historia. Sveriges Fängelsemuseum har lämnat in uppgifter om besöksutvecklingen och de ses i tabellen nedan.

Tabell 10. Besöksutveckling Sveriges fängelsemuseum, 2010–2018

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
9 000	9 680	10 075	8 450	9 530	11 900	12 975	12 371	11 747

Stiftelsen Judiska museet i Stockholm

År 1987 grundade Viola och Aron Neuman Stiftelsen Judiska museet. Redan på ett tidigt stadium fanns ett stort intresse för tanken på ett judiskt museum med utställningar om judiskt liv. Judiska Museet samlar, förvaltar och bevarar den judiska pusselbiten i det svenska kulturarvet. Sedan 2017 har museet svarat att de har stängt för flytt.

Stiftelsen Strindbergsmuseet

Strindbergsmuseet är en stiftelse med Stockholms stad, Strindbergssällskapet och Nordiska museet som stiftare. Stiftelsen har till ändamål att genom permanenta och tillfälliga utställningar samt fortlöpande dokumentation belysa August Strindbergs liv och verk samt upplåta lokaler till forskning och annan verksamhet i detta syfte. Strindbergsmuseet har lämnat in uppgifter om besöksutvecklingen som ses i tabellen nedan.

Tabell 11. Besöksutveckling Strindbergsmuseet, 2009–2018

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
12 541	12 778	12 664	Saknas	11 882	11 341	10 063	9 475	11 094	10 655

Stiftelsen Thielska galleriet

Thielska Galleriet räknas som ett av Sveriges förnämsta konstmuseum och är vackert beläget i en muromgärdad park ute på Blockhusudden på Djurgården i Stockholm. Huset skapades för bank- och finansmannen Ernest Thiels storslagna konstsamling, ritades av Ferdinand Boberg och stod klart 1907. Museet Thielska Galleriet var konstmecenaten Ernest Thiels hem fram till 1924 och är i stort sett bevarat i sitt ursprungliga skick. Thielska galleriet har lämnat in uppgifter om besöksutvecklingen som ses i tabellen nedan.

Tabell 12. Besöksutveckling Thielska galleriet, 2009–2018

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
20 770	22 178	25 888	19 786	62 585	34 093	35 975	36 993	76 334	76 334

Prins Eugens Waldemarsudde

Prins Eugens Waldemarsudde var ursprungligen hem åt prins Eugen (1865–1947) och bedrivs i enlighet med hans testamente. Verksamheten syftar till att bevara byggnader, interiörer, samlingar och trädgårds- och parkanläggningar samt tillgängliggöra dem för allmänheten. Museet har en variationsrik och omfattande utställnings- och programverksamhet och är i dag ett av Sveriges mest besökta konstmuseer. Sedan den 1 juli 2017 är Prins Eugens Waldemarsudde en självständig stiftelse med statliga bidrag.

Tabell 13. Besöksutveckling Prins Eugens Waldemarsudde, 2009–2018

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
197 021	143 857	209 148	135 441	165 226	190 577	153 907	369 773	374 136	403 631

Zornsamlingarna

Zornsamlingarna är en donation från makarna Anders och Emma Zorn till svenska staten, vilken omfattar fyra museer: Zorngården, Zornmuseet, Zorns gammalgård och textilkammare i Mora samt Gopsmor. Zornsamlingarna har lämnat in uppgifter om besöksutvecklingen som ses i tabellen nedan.

Tabell 14. Besöksutveckling Zornsamlingarna, 2009–2018

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
60 784	106 975	64 510	69 818	57 140	58 970	66 233	63 764	65 631	52 418

Bilaga II. Tabeller

Tabellerna i denna bilaga avser 2018 eller 2014–2018, det vill säga de fem senaste åren. Motsvarande tabeller med uppgifter från 2003 och framåt finns tillgängliga i en Excel-fil på Kulturanalys webbplats.

Tabell 15. Fri entré och entrépriser per museum 2018

Myndighet	Museum	Fri entré				År 2018		
		2006	2015	2017	2018	Fri entré	Reducerad avgift	Entréavgift för vuxna
Arbetsmuseum	Arbetsmuseum	Ja	Ja	Ja	Ja			
ArkDes	ArkDes	Ja	Nej	Ja	Ja**			
Forum för levande historia	Forum för levande historia	-	Ja	Ja	Ja			
Moderna museet	Moderna museet Malmö	-	Nej	Ja	Ja			
	Moderna museet Stockholm	Ja	Nej	Ja	Ja			
Nationalmuseum	Nationalmuseum	Ja	Stängt	Stängt	Ja**			
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	Ja	Nej	Ja	Ja			
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård	-	Nej	Nej	Nej ***	0–18 år		140 kr
	Julita gård	-	-	Nej	Nej	Nej*	0–18 år	120 kr
	Nordiska museet	Ja	Nej	Nej	Nej***	0–18 år		100 kr
	Svindervik	-	Nej	Nej	Nej	0–18 år		100 kr
	Tyresö slott	-	Nej	Nej	Nej	0–18 år		100 kr
Riksantikvarieämbetet	Gamla Uppsala Museum	-	Nej	Nej	Ja	0–18 år		80 kr
	Glimmingehus	-	Nej	Nej	Nej	0–18 år		70 kr
Skansen	Skansen	Nej	Nej	Nej	Nej***	0–3 år	4–15 år	125 kr
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum	Ja	Nej	Ja	Ja			
	Flygvapenmuseum	Ja	Nej	Ja	Ja			
Statens historiska museer	Hallwylska museet	Ja	Nej	Ja	Ja**			
	Historiska museet	Ja	Nej	Ja	Ja			
	Kungl. Myntkabinettet	Ja	Delvis	Ja	Stängt			
	Livruskammaren	Ja	Nej	Ja	Ja			
	Skokloster slott	Ja	Nej	Ja	Ja			
	Tumba Bruksmuseum	Ja	Ja	Ja	Ja			
	Marinmuseum	Ja	Delvis	Ja	Ja			
Statens maritima museer	Sjöhistoriska museet	Ja	Ja	Ja	Ja			
	Vasamuseet	Nej	Nej	Nej	Nej	0–18 år		150 kr
	Etnografiska museet	Ja	Nej	Ja	Ja			
Statens museer för världskultur	Medelhavsmuseet	Ja	Nej	Ja	Ja			
	Världskulturmuseet	Ja	Nej	Ja	Ja			
	Östasiatiska museet	Ja	Nej	Ja	Ja			
	Scenkonstmuseet	Ja	Stängt	Nej	Nej***	0–20 år		140 kr
Tekniska museet	Tekniska museet	Nej	Nej	Nej	Nej***	0–6 år		150 kr

* Fri entré för barn och unga under perioden 12 augusti–16 juni.

** Entréavgifter togs ut vid någon eller några utställningar.

*** Nej, men fri entré under någon dag eller några timmar per vecka.

Tabell 16. Totalt antal anläggningsbesök per museum 2014–2018

Myndighet	Museum	2014	2015	2016	2017	2018
Arbetets museum	Arbetets museum	212 008	221 992	199 806	182 339	149 665
ArkDes	ArkDes	558 049		634 906	581 383	562 226
Forum för levande historia	Forum för levande historia				22 328	25 621
Moderna museet	Moderna museet Malmö	88 692	92 085	94 803	85 248	84 410
	Moderna museet Stockholm	555 250		638 720	579 633	562 226
Nationalmuseum	Nationalmuseum	*	*	*	*	*
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet			736 917	670 008	574 846
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård					
	Julita gård					
	Nordiska museet	247 714	236 802	255 014	290 106	
	Svindervik	14 700		71 221	60 100	80 100
	Tyresö slott	130 634		249 508	289 872	236 628
Riksantikvarieämbetet	Gamla Uppsala Museum					
	Glimmingehus	46 101	46 209	46 942	49 682	44 991
Skansen	Skansen	1 399 446	1 379 385	1 367 416	1 342 763	1 250 868
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum	105 751	86 557	173 932	217 702	171 191
	Flygvapenmuseum	176 047	120 210	204 757	270 214	218 700
Statens historiska museer	Hallwylska museet	148 562	193 637	254 386	230 378	309 434
	Historiska museet	131 840	154 046	263 942	165 973	264 289
	Kungl. Myntkabinettet			74 552	46 716	*
	Livrustkammaren	336 667	270 269	454 670	421 436	272 562
	Skoklosters slott	77 898	72 099	91 239	86 098	94 270
	Tumba Bruksmuseum			19 877	17 629	19 918
	Marinmuseum	271 431	252 978	302 766	280 098	279 465
	Sjöhistoriska museet	84 858			91 537	133 266
Statens museer för världskultur	Vasamuseet					
	Etnografiska museet	118 449	107 277	135 201	128 455	123 977
	Medelhavsmuseet	296 712	239 701	337 502	281 445	299 699
	Världskulturmuseet	181 356	141 466	200 093	189 668	162 192 **
	Östasiatiska museet	75 577	69 488	92 984	74 514	95 166
Statens musikverk	Scenkonstmuseet	24 180	*	*	52 559	77 646
Tekniska museet	Tekniska museet	137 383		299 928	314 666	323 399

* Museet var stängt under året.

** Ny räknemetod för anläggningsbesök infördes under perioden.

Tabell 17. Totalt antal verksamhetsbesök per museum 2014–2018

Myndighet	Museum	2014	2015	2016	2017	2018
Arbetsmuseum	Arbetsmuseum					
ArkDes	ArkDes	132 758	179 510	**		
Forum för levande historia	Forum för levande historia	22 270	24 883	24 919	22 328	25 621
Moderna museet	Moderna museet Malmö					
	Moderna museet Stockholm					
Nationalmuseum	Nationalmuseum	*	*	*	*	*
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	461 327	531 637	729 291	657 569	608 317
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård	2 884	2 767	1 945	4 578	3 572
	Julita gård	51 115	45 213	53 199	55 970	53 831
	Nordiska museet	234 935	212 148	255 014	290 106	291 972
	Svindervik	1 022	1 143	1 221	994	1 334
	Tyresö slott	2 904	2 207	2 501	3 300	3 370
Riksantikvarieämbetet	Gamla Uppsala Museum	25 824	27 227	28 076	31 852	38 338
	Glimmingehus	15 670		46 611	49 324	44 991
Skansen	Skansen	1 399 446	1 379 385	1 367 416	1 342 763	1 250 868
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum			124 616	151 339	153 511
	Flygvapenmuseum	131 769	119 211	190 050	178 177	144 081
Statens historiska museer	Hallwylska museet	76 330	59 412	101 462	106 030	95 445
	Historiska museet	128 909	151 666	232 721	145 725	224 889
	Kungl. Myntkabinettet	41 249	47 393	62 705	37 229	*
	Livrustkammaren	81 889	130 356			
	Skoklosters slott	40 118	28 991		47 548	42 552
	Tumba Bruksmuseum	13 099	15 060	16 896	14 539	15 984
Statens maritima museer	Marinmuseum	138 060	116 238	160 879	151 326	138 465
	Sjöhistoriska museet	176 065	197 542	205 071	201 800	133 266
	Vasamuseet	1 338 460	1 312 494	1 341 568	1 495 875	1 487 997
Statens museer för världskultur	Etnografiska museet	36 820	28 571	52 583	54 893	56 306
	Medelhavsmuseet	78 302	46 962	90 744	90 460	106 456
	Världskulturmuseet	92 324	57 468	105 382	123 928	**
	Östasiatiska museet	31 969	25 832	49 117	38 109	49 097
Statens musikverk	Scenkonstmuseet	18 452	*	*	39 231	35 197
Tekniska museet	Tekniska museet	361 053	346 614	292 190	308 981	309 098

* Museet var stängt under året.

** Kulturanalys publicerar inte uppgiften pga. bristande kvalitet.

Tabell 18. Totalt antal verksamhetsbesök, vuxna, per museum 2014–2018

Myndighet	Museum	2014	2015	2016	2017	2018
Arbetets museum	Arbetets museum					
ArkDes	ArkDes	97 233	76 182			
Forum för levande historia	Forum för levande historia	8 190	10 554	9 626	9 439	11 804
Moderna museet	Moderna museet Malmö					
	Moderna museet Stockholm					
Nationalmuseum	Nationalmuseum	*	*	*	*	*
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	212 239	249 364			
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård	1 605	1 567	1 740	4 314	2 232
	Julita gård	39 809	35 805	43 049	43 528	40 975
	Nordiska museet	202 522	172 244	213 337	251 345	242 830
	Svindervik	972	1 082	1 126	892	1 189
	Tyresö slott	2 301	1 777	1 934	2 637	2 765
Riksantikvarieämbetet	Gamla Uppsala Museum	15 609	15 694	17 875	21 323	26 693
	Glimmingehus	10 979		29 971	32 070	29 458
Skansen	Skansen	997 599	960 686	968 965	977 643	889 962
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum			87 269	108 652	109 374
	Flygvapenmuseum	91 738	81 152	130 785	121 214	96 855
Statens historiska museer	Hallwylska museet	67 001	50 745	89 606	94 681	83 443
	Historiska museet	85 109	103 631	5 598	100 258	164 617
	Kungl. Myntkabinettet	33 175	39 152	62 248	31 993	*
	Livrustkammaren	51 109	80 564			
	Skoklosters slott	33 173	22 811		38 790	34 155
	Tumba Bruksmuseum	8 079	10 685	9 072	9 305	10 881
Statens maritima museer	Marinmuseum	100 559	79 416	116 002	109 241	99 425
	Sjöhistoriska museet	131 781	149 988	154 940	154 425	95 997
	Vasamuseet	983 726	1 114 575	1 158 324	1 279 454	1 265 967
Statens museer för världskultur	Etnografiska museet	23 670	19 323	33 711	34 138	38 538
	Medelhavsmuseet	54 635	30 121	66 652	70 299	82 847
	Världskulturmuseet	59 152	35 119	60 141	78 436	**
	Östasiatiska museet	24 285	20 463	41 858	32 228	42 028
Statens musikverk	Scenkonstmuseet	12 206	*	*	24 445	20 567
Tekniska museet	Tekniska museet	168 317	158 632	136 442	143 984	142 031

* Museet var stängt under året.

** Osäker kvalitet.

Tabell 19. Totalt antal verksamhetsbesök, barn och unga, per museum 2014–2018

Myndighet	Museum	2014	2015	2016	2017	2018
Arbetets museum	Arbetets museum					
ArkDes	ArkDes	35 525	13 256			
Forum för levande historia	Forum för levande historia	14 080	14 329	15 293	12 889	13 817
Moderna museet	Moderna museet Malmö	56 373	6 476	6 354	7 072	5 762
	Moderna museet Stockholm	44 595	50 157	72 366	4 129	
Nationalmuseum	Nationalmuseum	*	*	*	*	*
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	249 088	282 273			
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård	1 279	1 200	205	264	1 340
	Julita gård	11 306	9 408	10 150	12 442	12 856
	Nordiska museet	32 413	39 904	41 677	38 761	49 148
	Svindervik	50	61	95	102	145
	Tyresö slott	603	430	567	641	605
Riksantikvarieämbetet	Gamla Uppsala Museum	10 215	10 629	10 201	10 498	11 646
	Glimmingehus	16 692	17 141	16 550	17 254	15 533
Skansen	Skansen	401 847	418 699	398 448	365 121	360 906
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum			37 347	42 687	44 137
	Flygvapenmuseum	40 031	38 059	59 265	56 963	47 226
Statens historiska museer	Hallwylska museet	9 329	8 667	11 856	11 358	12 012
	Historiska museet	43 800	47 935	2 450	45 467	60 265
	Kungl. Myntkabinettet	8 074	8 240	10 457	5 236	*
	Livrustkammaren	55 092	49 792		68 033	34 682
	Skoklosters slott	6 945	6 180	6 170	8 758	8 397
	Tumba Bruksmuseum	5 020	4 375	7 824	5 234	5 103
Statens maritima museer	Marinmuseum	37 461	36 822	44 877	42 085	39 040
	Sjöhistoriska museet	44 284	47 554	45 040	47 375	37 269
	Vasamuseet	354 734	197 919	183 244	216 421	222 030
Statens museer för världskultur	Etnografiska museet	13 150	9 248	18 872	20 755	17 768
	Medelhavsmuseet	23 667	16 814	24 092	20 161	23 609
	Världskulturmuseet	33 172	22 349	45 241	45 492	**
	Östasiatiska museet	7 674	5 369	7 259	5 881	7 069
Statens musikverk	Scenkonstmuseet	6 246	*	*	14 786	14 630
Tekniska museet	Tekniska museet	192 736	187 982	156 361	164 997	167 067

* Museet var stängt under året.

** Osäker kvalitet.

Tabell 20. Totalt antal verksamhetsbesök, skolbesök, per museum 2014–2018

Myndighet	Museum	2014	2015	2016	2017	2018
Arbetets museum	Arbetets museum	8 294	4 677	5 767	6 952	2 563
ArkDes	ArkDes	4 176	2 180		3 997	1 813
Forum för levande historia	Forum för levande historia	11 703	14 076	14 870	12 743	14 181
Moderna museet	Moderna museet Malmö	2 563	1 557		2 575	
	Moderna museet Stockholm	11 512	10 507	10 879	7 727	7 418
Nationalmuseum	Nationalmuseum	*	*	*	*	*
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	90 253	112 150	103 544	104 036	86 027
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård					
	Julita gård	87	268	66		
	Nordiska museet	13 877	15 995	14 540	14 402	14 969
	Svindersvik			75		
	Tyresö slott	415	47	281		
Riksantikvarieämbetet	Gamla Uppsala Museum	5 470	6 895	5 546	5 474	6 274
	Glimmingehus	780		6 444	5 678	5 214
Skansen	Skansen	60 269	67 065	65 936	62 056	57 446
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum			12 191	17 888	14 527
	Flygvapenmuseum	6 490	7 247	7 832	8 055	7 208
Statens historiska museer	Hallwylska museet	3 762	2 684	5 038	4 730	4 908
	Historiska museet	24 348	37 513	27 256	24 879	25 099
	Kungl. Myntkabinettet	4 781	5 322	5 763	2 122	*
	Livrustkammaren	15 586	27 038	30 008	20 878	7 334
	Skoklosters slott	732	1 342	1 584	453	417
	Tumba Bruksmuseum	2 113	2 390	3 351	2 375	1 475
	Marinmuseum	5 002	6 873	4 080	5 984	5 349
Statens maritima museer	Sjöhistoriska museet	6 801	7 235	7 833	6 958	6 332
	Vasamuseet	25 487	32 654	35 857	38 664	48 417
Statens museer för världskultur	Etnografiska museet	6 838	4 445	9 326	10 657	8 138
	Medelhavsmuseet	7 906	9 288	10 607	8 870	9 983
	Världskulturmuseet	14 481	14 974	738	15 747	**
	Östasiatiska museet	2 534	2 895	2 502	1 589	1 951
	Scenkonstmuseet	3 085	*	*	6 159	7 384
Tekniska museet	Tekniska museet	69 888	62 615	53 754	53 055	47 881

* Museet var stängt under året.

** Osäker kvalitet.

Tabell 21. Totalt antal webbesök per museum 2014–2018

Myndighet	Museum	2014	2015	2016	2017	2018
Arbetets museum	Arbetets museum	57 227	63 755	62 302	70 205	62 673
ArkDes	ArkDes	196 043	211 857	84 708	175 560	157 108
Forum för levande historia	Forum för levande historia	578 024	645 758	866 796	908 016	649 622
Moderna museet	Moderna museet Malmö	522 413				
	Moderna museet Stockholm	962 482	1 109 527	1 203 826	1 137 567	1 057 444
Nationalmuseum	Nationalmuseum	241 722	285 480	315 208	261 379	532 304
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	3 498 054	2 057 409	2 266 608	2 257 163	2 180 677
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård					
	Julita gård					
	Nordiska museet	552 797	551 840	632 179	662 699	723 583
	Svindersvik					
	Tyresö slott					
Riksantikvarieämbetet	Gamla Uppsala Museum					
	Glimmingehus					
Skansen	Skansen	1 519 803	1 258 628	1 613 405	1 517 335	1 059 146
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum			118 754	139 782	108 286
	Flygvapenmuseum	115 240	124 172	144 877	133 889	115 521
Statens historiska museer	Hallwylska museet	140 102	141 130	97 944	191 977	53 598
	Historiska museet	773 457	616 374	541 332	609 475	571 717
	Kungl. Myntkabinettet	503 808	41 564	149 188	167 133	*
	Livrustkammaren	136 457	136 100	97 651		
	Skoklosters slott	87 045	82 680	125 904	160 353	175 759
	Tumba Bruksmuseum					
Statens maritima museer	Marinmuseum	113 150	140 708	72 317	83 003	77 221
	Sjöhistoriska museet	239 788	343 998	249 166	177 363	215 949
	Vasamuseet	716 130	826 795	646 635	732 548	819 273
Statens museer för världskultur	Etnografiska museet	78 737	89 825	115 835	101 533	107 390
	Medelhavsmuseet	99 404	84 240	108 925	106 930	114 423
	Världskulturmuseet	113 130	82 950	107 949	118 855	138 910
	Östasiatiska museet	62 341	54 843	75 551	64 522	90 216
Statens musikverk	Scenkonstmuseet	67 534	*	*	54 500	51 591
Tekniska museet	Tekniska museet	666 684	726 628	752 551	589 426	642 055

* Museet var stängt under året.

Tabell 22. Centrala museer och vilken grupp de ingår i, underlag till figur 1

Myndighet	Museum	Anläggningsbesök	Verksamhetsbesök
Arbetets museum	Arbetets museum	Ej förändring	Ingår ej *
ArkDes	ArkDes	Ingår ej ***	Ingår ej ***
Forum för levande historia	Forum för levande historia	Ingår ej ***	Ej förändring
Moderna museet	Moderna museet Malmö	Förändring	Ingår ej *
	Moderna museet Stockholm	Ingår ej ***	Ingår ej *
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	Ingår ej ***	Förändring
Nordiska museet	Härkeberga kaplansgård	Ingår ej *	Ej förändring
	Julita gård	Ingår ej *****	Ej förändring
	Nordiska museet	Ingår ej ***	Ej förändring
	Svindervik	Ingår ej *****	Ej förändring
Skansen	Tyresö slott	Ingår ej *****	Ej förändring
	Skansen	Ej förändring	Ej förändring
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum	Ingår ej ****	Ingår ej ***
	Flygvapenmuseum	Förändring	Förändring
Statens historiska museer	Hallwylska museet	Ingår ej ****	Förändring
	Historiska museet	Förändring	Förändring
	Kungl. Myntkabinettet	Ingår ej ***	Ingår ej ***
	Livrustkammaren	Förändring	Ingår ej ***
	Skokloster slott	Ingår ej ****	Ingår ej ***
	Tumba Bruksmuseum	Ingår ej ***	Ej förändring
Statens maritima museer	Marinmuseum	Förändring	Förändring
	Sjöhistoriska museet	Ingår ej ***	Ej förändring
	Vasamuseet	Ingår ej *	Ej förändring
Statens museer för världskultur	Etnografiska museet	Förändring	Förändring
	Medelhavsmuseet	Förändring	Förändring
	Världskulturmuseet	Förändring	Ingår ej *****
	Östasiatiska museet	Förändring	Förändring
Statens musikverk	Scenkonstmuseet	Ingår ej ***	Ingår ej ***
Tekniska museet	Tekniska museet	Ingår ej ***	Ej förändring

* Rapporterar eller mäter inte besök.

** Avser samma besök, används bara en gång i beräkningen, anläggningsbesök.

*** Vissa år saknas.

**** Tidseriebrott, förändrad mätmetod.

***** Osäker kvalitet för ett eller flera år.

Tabell 23. Antal intervjuer och svarsfrekvenser, i procent, per museum för publikundersökningen 2018

Myndighet	Museum	Antal intervjuer			Svarsfrekvens per fråga, procent				
		Totalt	Vuxna	Vuxna svenska besökare	Samtliga besökare			Vuxna svenska besökare	
					Kön	Ålder	Hemregion	Utbildning	Besöksvanor
Arbetets museum	Arbetets museum	187	143	123	96,8	99,5	88,8	96,7	100,0
Forum för levande historia	Forum för levande historia	77	19	16	****	****	****	****	****
Moderna museet	Moderna museet Malmö	754	643	307	95,8	89,8	89,4	97,1	99,7
	ArkDes och Moderna museet Stockholm	1 089	1 006	425	97,5	98,6	97,3	95,8	99,1
Naturhistoriska riksmuseet	Naturhistoriska riksmuseet	1 026	434	380	99,2	***	***	98,9	99,7
Nordiska museet	Nordiska museet	932	871	272	97,6	97,2	86,7	99,6	99,3
Skansen *	Skansen	5 998	5 812	2 677	99,8	98,9	97,8	83,2	**
Statens försvarshistoriska museer	Armémuseum	1 229	1 138	576	100,0	97,8	97,5	99,5	100,0
	Flygvapenmuseum	1 398	1 076	777	98,2	99,9	88,0	95,6	99,7
Statens historiska museer	Hallwylska museet	1 082	926	709	98,0	92,9	92,6	98,2	99,7
	Historiska museet	614	549	139	95,4	91,7	89,6	96,4	**
	Livrustkammaren	1 869	1 398	218	99,8	90,3	90,0	89,0	99,5
	Skoklosters slott	901	790	667	98,4	94,5	93,8	97,5	99,6
Statens maritima museer	Marinmuseum	1 683	1 314	1 062	100,0	84,0	83,9	99,4	99,9
	Sjöhistoriska museet	948	813	533	98,7	96,8	95,8	96,8	99,4
	Vasamuseet	660	589	25	94,1	92,4	76,2	**	****
Statens museer för världskultur	Etnografiska museet	1 121	966	694	93,2	95,6	93,6	92,8	99,6
	Medelhavsmuseet	618	575	430	95,6	96,4	97,2	92,6	100,0
	Världskulturmuseet	804	711	570	97,8	92,9	93,2	95,1	100,0
	Östasiatiska museet	772	696	474	94,6	97,2	98,1	94,3	100,0
Statens musikverk	Scenkonstmuseet	493	351	239	98,4	95,5	95,1	95,8	99,6
Tekniska museet	Tekniska museet	621	460	322	99,2	***	***	**	**

Nationalmuseum, Kungliga myntkabinettet är inte med pga. stängt under året.

* Frågan om utbildning rör endast intervjuer gjorda i Skansens utgångsundersökning, 1 537 respondenter.

** Frågan ställdes inte.

*** Resultaten har exkluderats pga. låga svarsfrekvenser.

**** Resultatet har exkluderats pga. färre än 100 respondenter.

Bilaga III. Besöksutveckling per museum

I följande avsnitt redovisas information om varje museum med fokus på hur de räknat sina besökare och en beskrivning av museets besöksutveckling. Beskrivningarna bygger på information som museerna själva rapporterat in till Kulturanalys men i några fall har Kulturanalys kompletterat med ytterligare information. Kulturanalys har valt att ta med de faktorer till sin besöksutveckling som varje enskilt museum själv har valt att lyfta.

Arbetets museum

Anläggningsbesök

Arbetets museum räknar anläggningsbesök via fotocell.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesök via skolor har registrerats. Övriga verksamhetsbesök har inte räknats.

Publikundersökningar

I början av 2015 försökte Arbetets museum göra längre intervjuer med fler frågor. Detta var dock för arbetskrävande och museet gick över till en kortare enkät enligt Kulturanalys modell med cirka 100 svar per månad, och detta fortsatte under 2016, 2017 och 2018. År 2018 fick museet in 187 publikundersökningar. Det är en rejäl minskning mot 2017 och 2016 och beror på personalomsättning på kommunikationsavdelningen. Utifrån Kulturanalys nya riktlinjer ser museet nu över rutinerna för insamling av publikundersökningar inför 2019.

Fri entré

Museet har haft fri entré sedan det öppnade 1991.

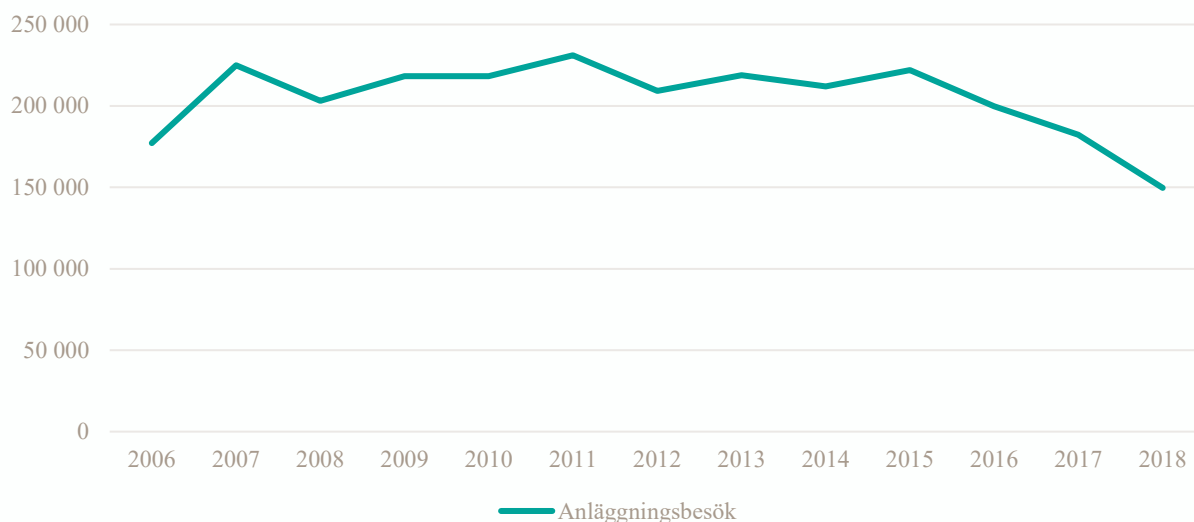
Övrigt

Museet har ett café och en restaurang i sina lokaler.

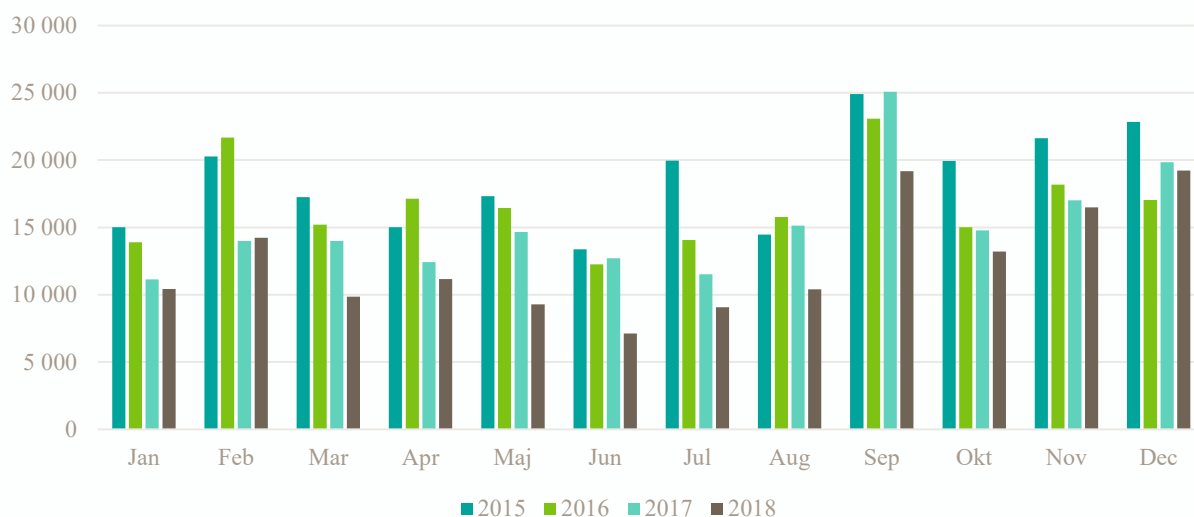
Kommentar om årets besöksutveckling

År 2018 fortsatte antalet besökare att minska. Detta är de främsta orsakerna:

- Omfattande nybyggnation i området närmast museet har påverkat parkeringsmöjligheterna och tillgängligheten till museet.
- Fasadrenovering av museibygnaden har påverkat tillgänglighet och synlighet.
- Byte av både restaurang- och caféägare under 2018 samt helt eller delvis stängd restaurang och café i perioder har påverkat utbudet på museet.
- Rekordvarm sommar påverkade besökstalen negativt på många museer i länet och landet, så även på Arbetets museum.

Figur 11. Arbetets museum, antal besök 2006–2018

Figur 12. Arbetets museum, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

ArkDes, Statens centrum för arkitektur och design

Anläggningsbesök

ArkDes ligger i samma anläggning som Moderna museet Stockholm, och de redovisas gemensamt. Metoden bygger på att besöksräkningskamerorna vid de gemensamma ingångarna till museet summeras. Kameror sitter på följande platser:

- *Huvudentré In* (huvudentrén från Exercisplan till den gemensamma foajén)
- *Entrén plan 1 In* (entré på baksidan av huset mot Djurgården)
- *Terrassen In* (entrén bredvid restaurangen på husets baksida mot Djurgården)
- *ArkDes Utgång entré In* (entrén in till ArkDes från Exercisplan).

Personal som passerar dörrarna tas bort från besökssiffrorna enligt schablon från SCB.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesök räknades manuellt i kassan till och med 2015. Verksamhetsbesöken har dock inte reviderats och därför har inga uppgifter om verksamhetsbesök lämnats in till Kulturanalys. Sedan februari 2016 räknas endast barn och unga samt skolgrupper som verksamhetsbesök. Museet gör bedömningen att det inte finns en tillräcklig kvalitetssäkrad metod för att räkna de totala verksamhetsbesöken när vissa utställningar är betalutställningar men andra inte. Dessutom försvåras räknandet av att det finns ingångar på flera plan och att man delar anläggning med Moderna museet Stockholm. Museet räknar dock manuellt alla som tar del av betalutställningar och alla skolklasser.

Publikundersökningar

ArkDes gjorde i samverkan med Kulturanalys publikundersökningar 2018. Enkäten innehåller både Kulturanalys frågor och frågor om museibesökarnas bedömning av utställningens kvalitet, och intervjuerna gjordes i samverkan med Moderna museet Stockholm.

ArkDes har tidigare haft olika system för publikundersökningar. Till och med 2015 gjorde ArkDes intervjuer enligt Kulturrådets äldre modell med 2 + 2 undersökningsveckor. Under 2016 gjordes intervjuerna i samverkan med Moderna museet. Där användes också Kulturanalys standardfrågor med ett par tillägg. År 2017 gjordes en publikundersökning med hjälp av ett konsultföretag och en del intervjuer i Kulturanalys intervjusystem. De uppgifterna går inte att redovisa då de inte representerar hela året.

Fri entré

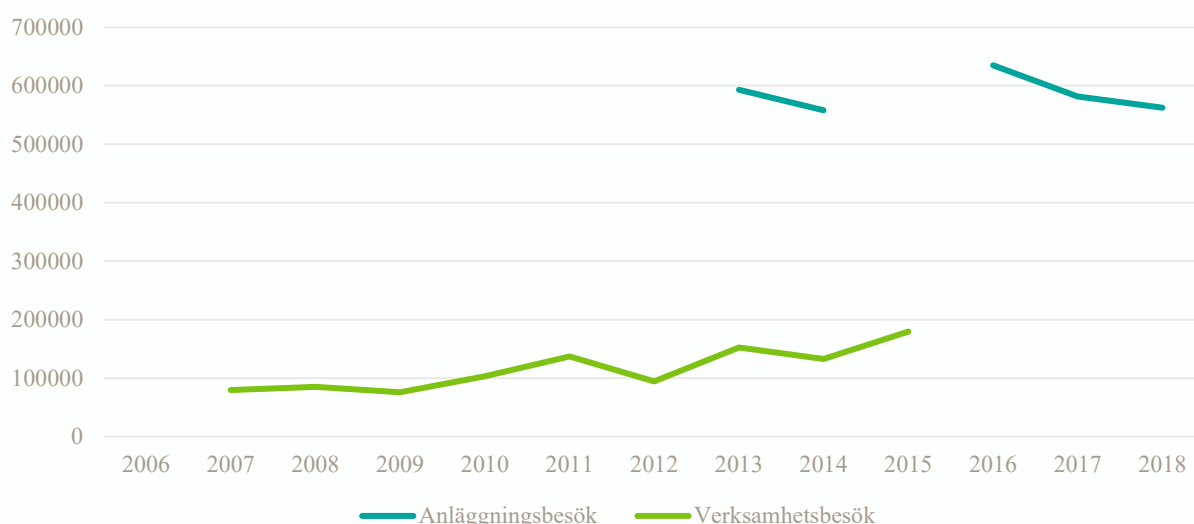
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

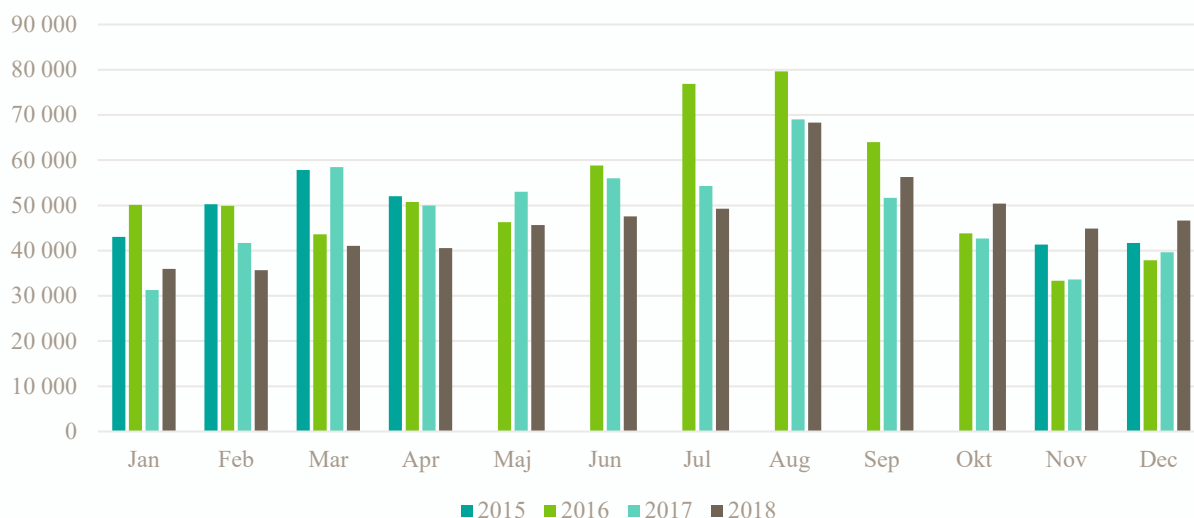
I den gemensamma anläggningen finns ett café som är i ArkDes regi samt en restaurang, en espressobar och en butik som är i Moderna Museets Stockholms regi.

År 2012 hade ArkDes och Moderna museet i Stockholm ett större gemensamt projekt, *Bucky Dome*, där besöken delades upp på de två museerna. Även 2015 hade museerna ett samarbete, denna gång kring Olafur Eliasson-utställningen *Verklighetsmaskiner*. Utställningen var fördelad på båda museerna och i biljettpriset ingick inträde till både Moderna museet Stockholms och ArkDes övriga utställningslokaler. Båda museerna har därför valt att räkna besöken till Olafur Eliasson-utställningen som besök till respektive museum. Detta gäller även 2016 års utställning med Yayoi Kusama.

Nytt för 2018 är att ArkDes öppnade ytterligare en entré från Exercisplan som var öppen delar av året för deras tillfälliga utställning Public Luxury.

Figur 13. ArkDes, antal besök 2006–2018

Figur 14. ArkDes, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Forum för levande historia

Anläggningsbesök

Museet Forum för levande historia räknar inte anläggningsbesök. Museets bedömning är att de besök som bara faller under definitionen anläggningsbesök, det vill säga besökare som inte tagit del av utställningarna, är mycket få.

Verksamhetsbesök

Museet Forum för levande historia räknar verksamhetsbesök genom manuell besöksräkning.

Publikundersökningar

Museet Forum för levande historia genomför publikundersökningar under året med tyngdpunkt på vissa perioder.

Fri entré

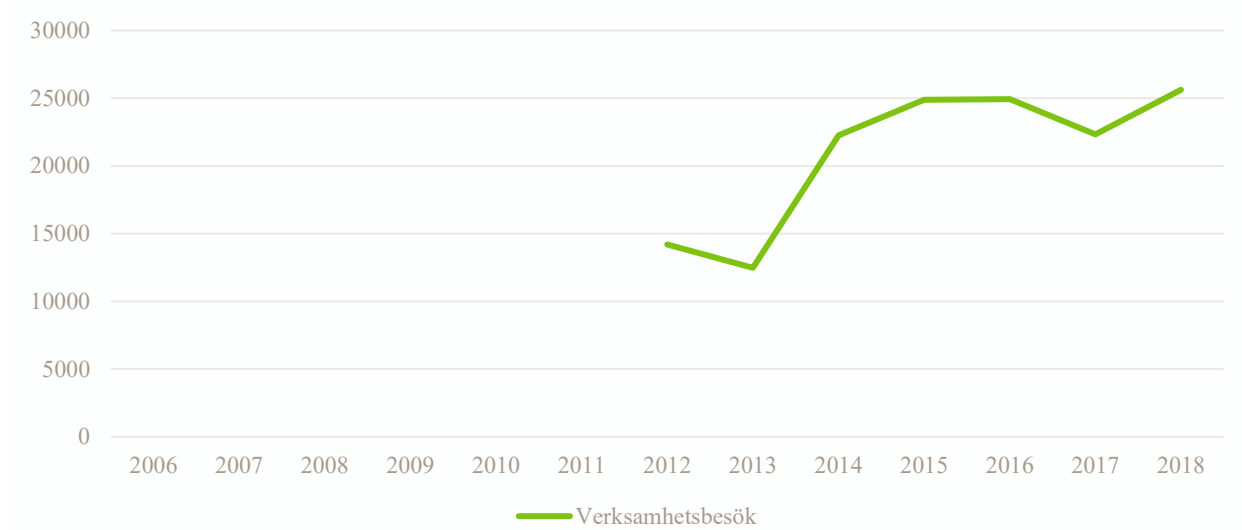
Museet har alltid haft fri entré.

Övrigt

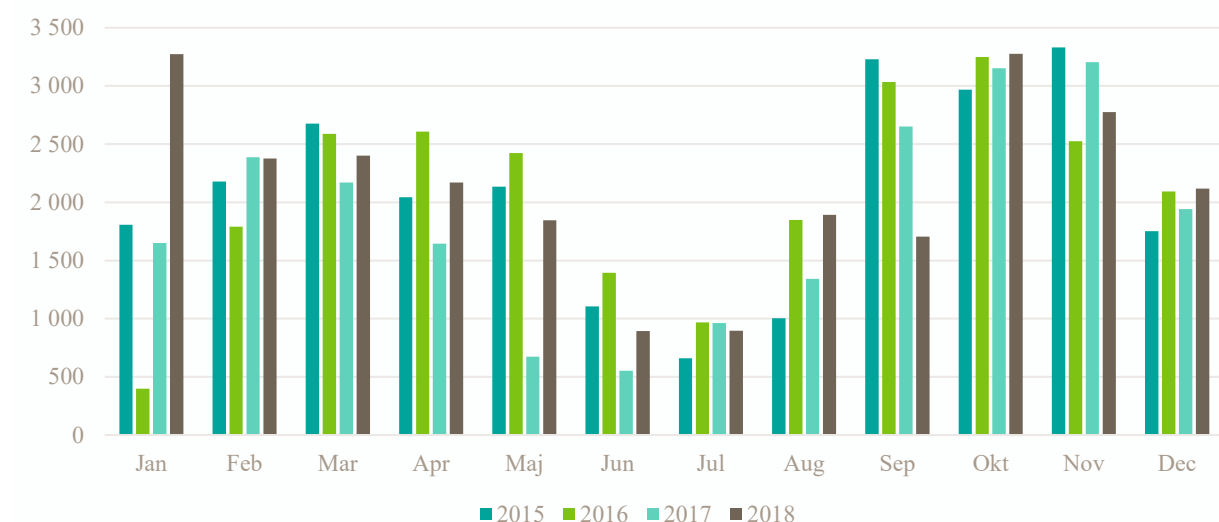
Museet Forum för levande historia vänder sig främst till skolor och därmed är besöken som flest under skolterminerna. Museet saknar restaurang och butik.

Kommentar om årets besöksutveckling

År 2018 visade Forum för levande historia sex utställningar i Stockholm. Våren 2018 visades *Propaganda – risk för påverkan* och under sommaren *Lenke Rothman – "0/8/∞ Att ihopfoga den sönderfallande världen"*, ett samarbete med Sörmlands museum. I september 2018 öppnade *Spelar roll - En utställning om de som ser på och de som griper in*. Parallellt med dessa visades två mindre utställningar, *Gulag - Det farfar inte berättade* och *Leve Demokratin!* Man höll även workshoppar för elever i den permanenta utställningen *Alla människor! – Om rättigheter och lika värde*. Sammanlagt kom 14 006 ströbesökare plus 11 372 elever som deltagit i workshoppar.

Figur 15. Forum för levande historia, antal besök 2006–2018

Figur 16. Forum för levande historia, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Myndigheten Moderna museet

Myndigheten består av Moderna museet Malmö och Moderna museet Stockholm.

Moderna museet Malmö

Anläggningsbesök

Anläggningsbesök har registrerats via en fotocell i entrén.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesök räknades manuellt i kassan till och med 2015. Verksamhetsbesöken har dock inte reviderats och därför har inga uppgifter om verksamhetsbesök för vuxna och totalt lämnats in till Kulturanalys.

Publikundersökningar

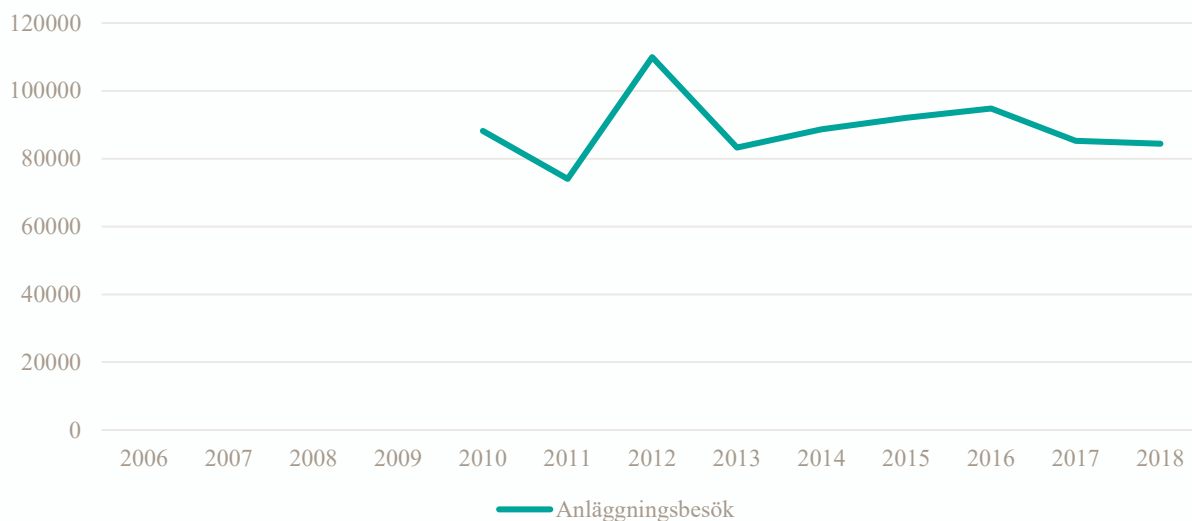
Museet gjorde 2015 publikundersökningar enligt Kulturrådets äldre modell med 2 + 2 undersökningsveckor. År 2016 utökades intervjuerna till att bli kontinuerliga under större del av året, med upp till sex intervjuer per dag enligt Kulturanalys modell.

Fri entré

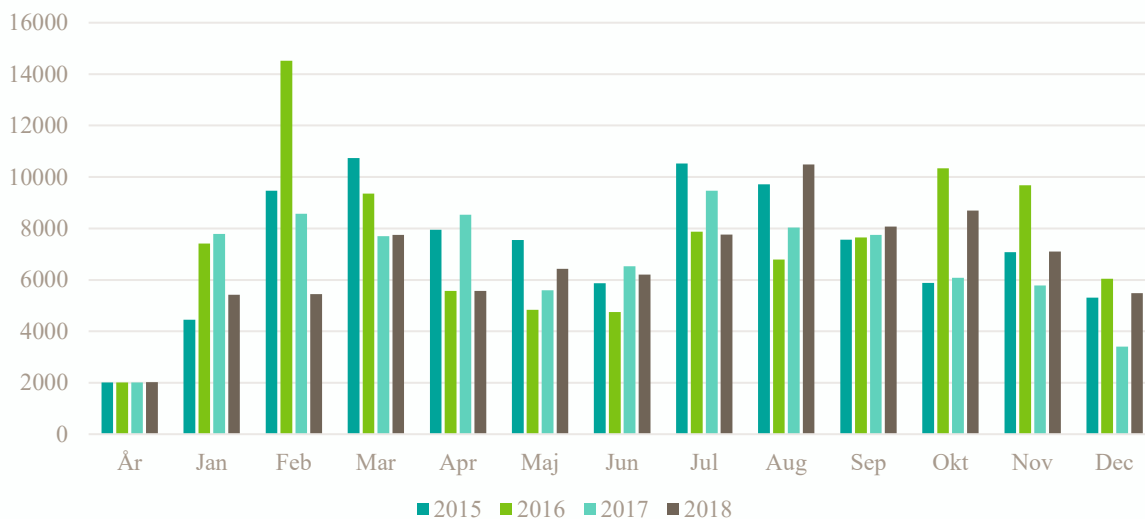
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

Moderna museet Malmö startade sin verksamhet 2009. Museet har ett café i anslutning till anläggningen och på sommaren öppnas en ingång till museet via caféet.

Figur 17. Moderna museet Malmö, antal besök 2010–2018

Figur 18. Moderna museet Malmö, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Moderna museet Stockholm

Anläggningsbesök

Moderna museet i Stockholm ligger i samma anläggning som Statens centrum för arkitektur och design, ArkDes, och de redovisas gemensamt. Metoden bygger på att besöksräkningskamerorna vid de gemensamma ingångarna till museet summeras. Kameror sitter på följande platser:

- *Huvudentré In* (huvudentrén från Exercisplan till den gemensamma foajén)
- *Entrén plan 1 In* (entré på baksidan av huset mot Djurgården)
- *Terrassen In* (entrén bredvid restaurangen på husets baksida mot Djurgården)
- *ArkDes Utgång entré In* (entrén in till ArkDes från Exercisplan).

Personal som passerar dörrarna tas bort från besökssiffrorna enligt schablon från SCB.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesök räknades manuellt i kassan till och med 2015. Verksamhetsbesöken har dock inte reviderats och därför har inga uppgifter om verksamhetsbesök lämnats in till Kulturanalys. Sedan februari 2016 räknas endast barn och unga samt skolgrupper. Museet gör bedömningen att det inte finns en tillräcklig kvalitetssäkrad metod för att räkna de totala verksamhetsbesöken när vissa utställningar är betalutställningar men andra inte. Dessutom försvåras räknandet av att det finns ingångar på flera plan och att man delar anläggning med ArkDes. Museet räknar dock manuellt alla som tar del av betalutställningar och alla skolklasser.

Publikundersökningar

Moderna museet Stockholm gjorde i samverkan med Kulturanalys publikundersökningar 2018. Enkäten innehåller både Kulturanalys frågor och frågor om museibesökarnas bedömning av utställningens kvalitet, och intervjuerna gjordes i samverkan med ArkDes.

Moderna museet Stockholm har tidigare haft olika system för publikundersökningar. Museet gjorde 2015 publikundersökningar i samverkan med Riksutställningar. Enkäten innehöll både Kulturanalys frågor och frågor om museibesökarnas bedömning av utställningens kvalitet. År 2016 gjordes intervjuerna i samverkan med ArkDes. Där användes också Kulturanalys standardfrågor med ett par tillägg. År 2017 gjordes en publikundersökning med hjälp av ett konsultföretag och en del intervjuer i Kulturanalys intervjusystem. De uppgifterna går inte att redovisa då de inte representerar hela året.

Fri entré

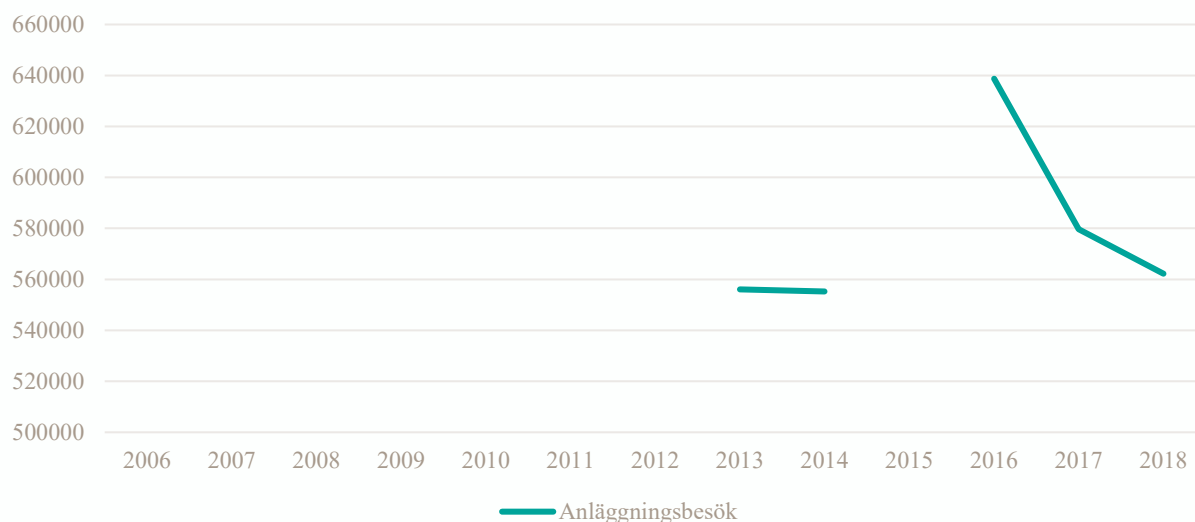
Museet omfattas av fri entré-reformen. För vissa separata utställningar tar museet ut en entréavgift.

Övrigt

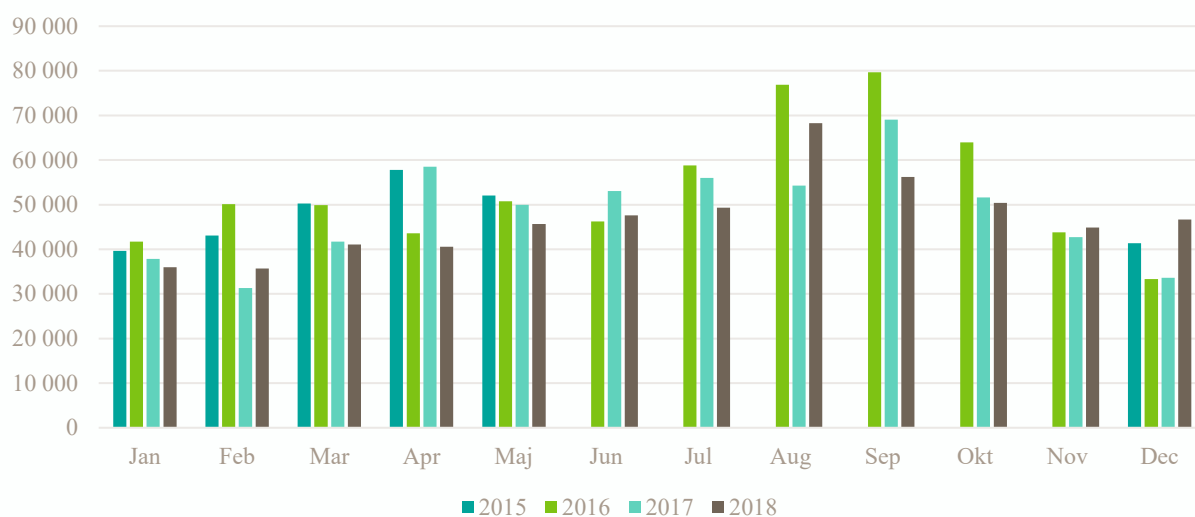
I den gemensamma anläggningen finns ett café som är i ArkDes regi samt en restaurang, en espressobar och en butik som är i Moderna museets regi.

År 2012 hade ArkDes och Moderna museet i Stockholm ett större gemensamt projekt, *Bucky Dome*, där besöken delades upp på de två museerna. Även 2015 hade museerna ett samarbete, denna gång kring Olafur Eliasson-utställningen *Verklighetsmaskiner*. Utställningen var fördelad på båda museerna och i biljettpriset ingick inträde till både Moderna museets och ArkDes övriga utställningslokaler. Båda museerna har därför valt att räkna besöken till Olafur Eliasson-utställningen som besök till respektive museum. Detta gäller även 2016 års utställning med Yayoi Kusama.

Nytt för 2018 är att ArkDes öppnade ytterligare en entré från Exercisplan som var öppen delar av året för deras tillfälliga utställning Public Luxury.

Figur 19. Moderna museet Stockholm, antal besök 2006–2018

Figur 20. Moderna museet Stockholm, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Nationalmuseum

Nationalmuseum nyinvigde museibygnaden på Blasieholmen den 13 oktober 2018, efter mer än fem års renovering och utlokalisering av utställningar på bland annat Kulturhuset och Konstakademien.

Anläggningsbesök

Museet mäter anläggningsbesök manuellt.

Verksamhetsbesök

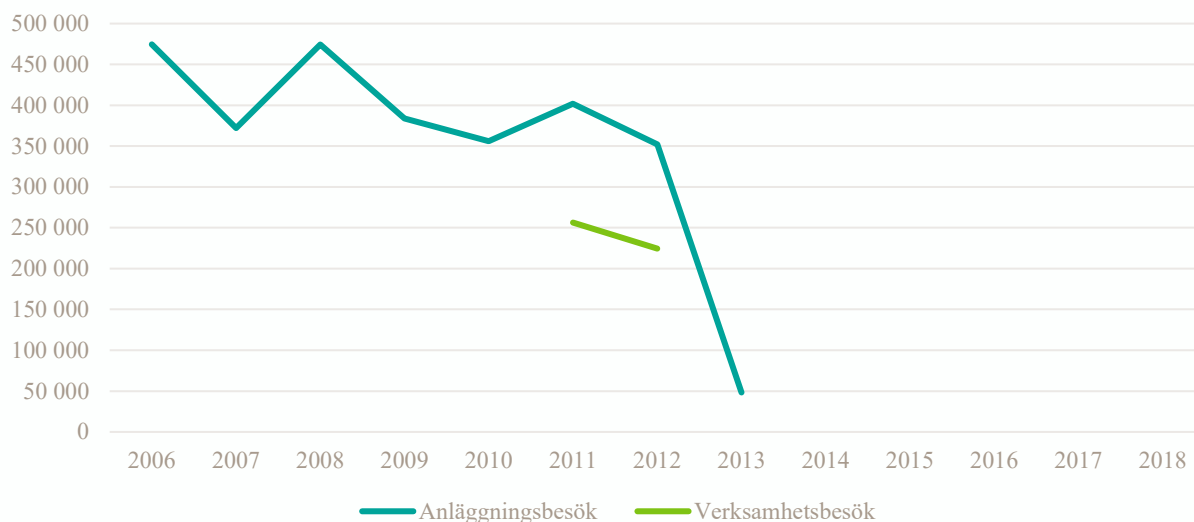
Museet mäter verksamhetsbesök manuellt.

Publikundersökningar

Museet samlade in enkäter i Visitor 360, i vilka museet inkluderar Kulturanalys frågor. Då museet var öppet endast några få månader 2018 presenteras inte resultatet från publikundersökningarna.

Fri entré

Museet omfattas av fri entré-reformen.

Figur 21. Nationalmuseum, antal besök 2006–2018

Figur 22. Nationalmuseum, antal anläggningsbesök per månad 2018

Naturhistoriska riksmuseet

Anläggningsbesök

Anläggningsbesök har mätts med besöksräkningskameror i entrédörrarna. Avdrag för personal, fastighetsskötare och hantverkare har gjorts med 100 personer per dag under årets arbetsdagar. Registrering av anläggningsbesök skedde inte före 2016.

Verksamhetsbesök

Till och med 2015 registrerades verksamhetsbesök i kassan. Sedan 2016 sker besöksräkningen med besöksräkningskameror. I januari 2016 räknades besökarna genom både kassan och besöksräkningskameror, vilket möjliggjorde en kalibrering av hur väl besöksräkningskamerornas uppgifter överens-

stämmer med den manuella besöksräkningen i kassan. Manuell räkning har också använts för att kvalitets-säkra räkningen.

Museets avsikt var att via publikundersökningen kunna dela upp verksamhetsbesöken i andelen vuxna och andelen barn och unga. Att intervjua barn och unga gick dock inte som planerat och museet kan därför inte redovisa sina verksamhetsbesök uppdelat på vuxna respektive barn och unga.

Publikundersökningar

År 2018 genomfördes dagliga intervjuer med upp till sex intervjuer per dag.

Fri entré

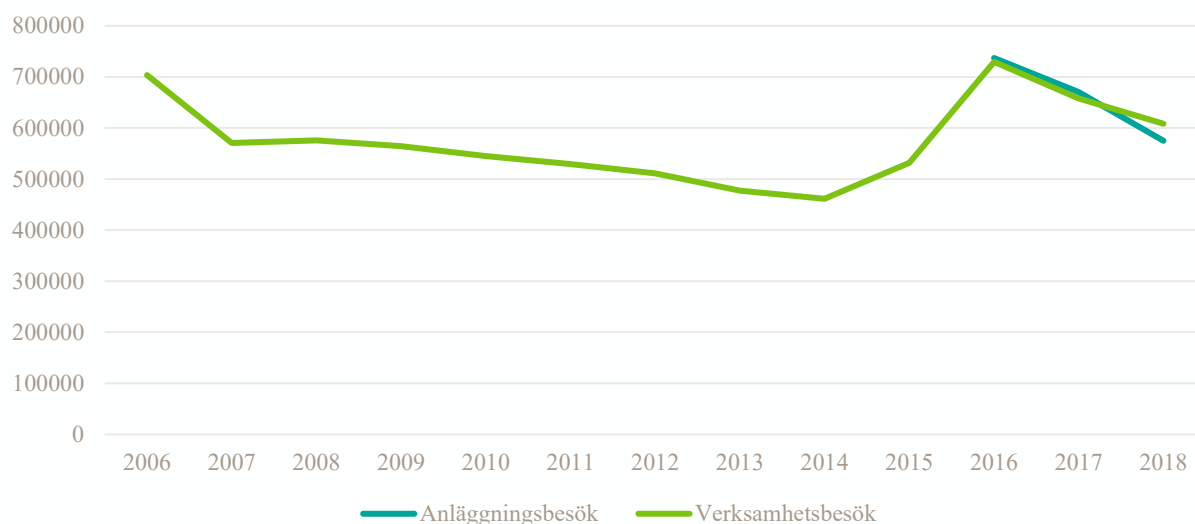
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

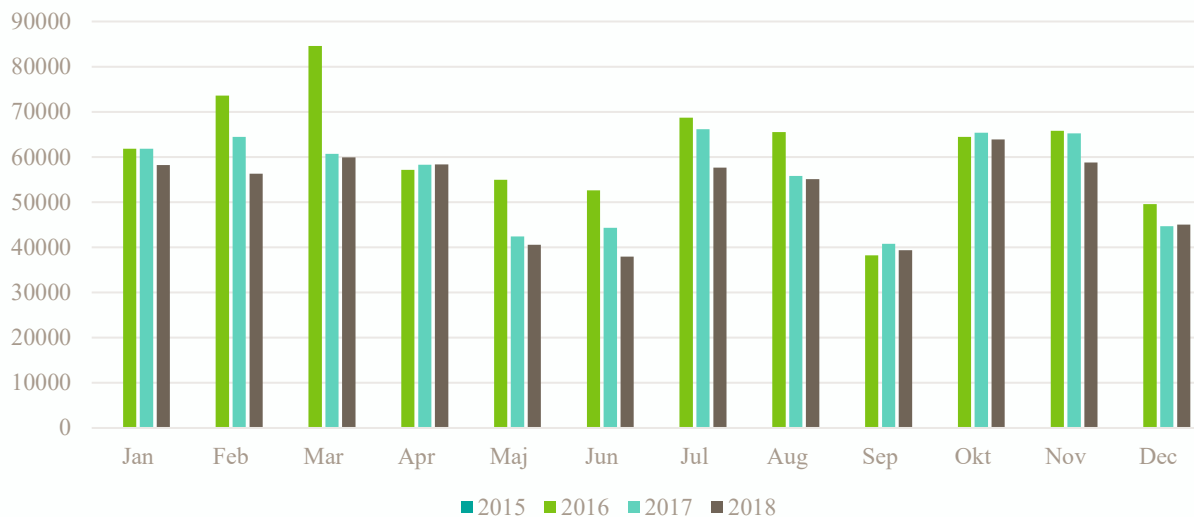
Museet har en restaurang. Ett café är öppet under skollov med högt besöksstryck.

Kommentar om årets besöksutveckling

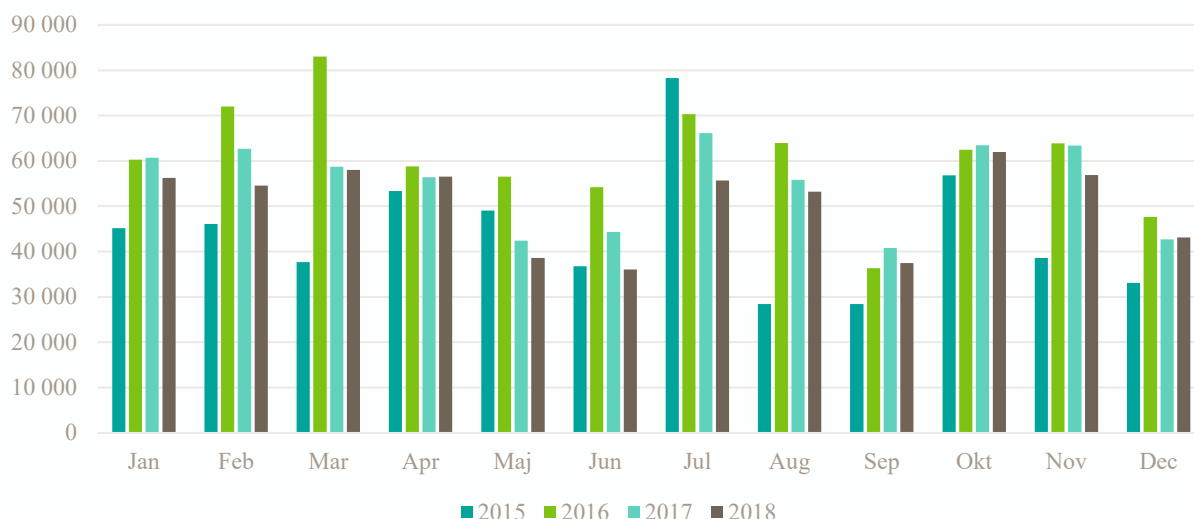
Museet ser att minskningen i antal besökare jämfört med förra året skedde under februari och sommaren. Under de perioderna missgynnade vädret museibesöken. Besöken till den avgiftsbelagda kupolbiografen Cosmonova minskade under 2018, förmodligen delvis som följd av en prisökning.

Figur 23. Naturhistoriska riksmuseet, antal besök 2006–2018

Figur 24. Naturhistoriska riksmuseet, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 25. Naturhistoriska riksmuseet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Nordiska museet

Nordiska museet har förutom huvudbyggnaden på Djurgården även fyra filialer som rapporterar in månadsbesöksstatistik till Kulturanalys: Härkeberga kaplansgård, Julita gård, Svindersvik och Tyresö slott och park.

Härkeberga kaplansgård

Anläggningsbesök

Museet räknar inte anläggningsbesök.

Verksamhetsbesök

Museet registrerar verksamhetsbesök manuellt i kassan.

Publikundersökningar

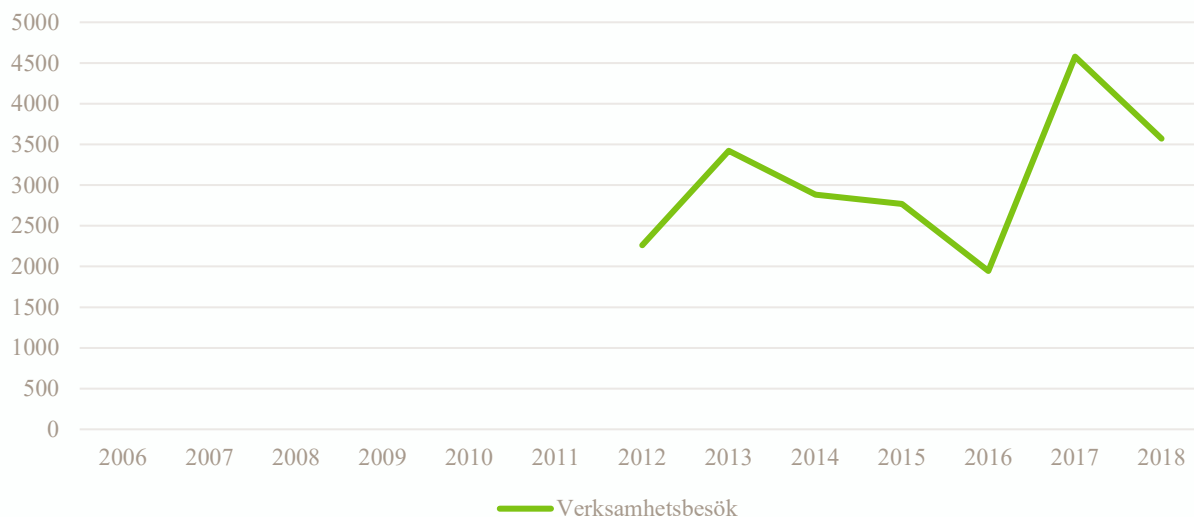
Inga publikundersökningar utförs på Härkeberga kaplansgård.

Fri entré

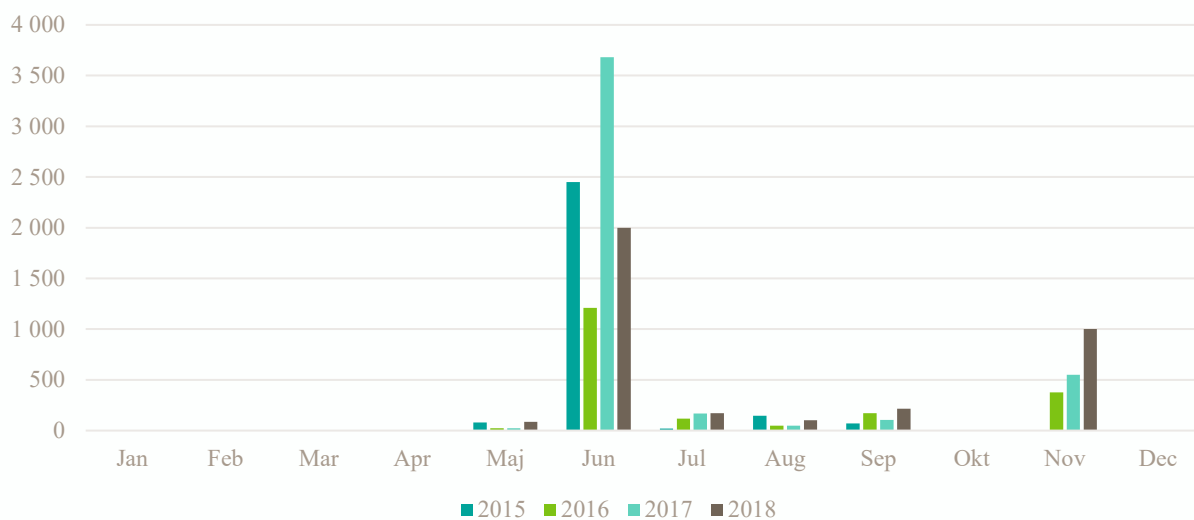
Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Kommentar om årets besöksutveckling

Härkeberga kaplansgårds verksamhet drivs av gillet på orten och på midsommarafton genomförde gillet ett särskilt lyckat evenemang med många besökare. Även en julmarknad anordnades av dem, och den rönt stort intresse.

Figur 26. Nordiska museet, Härkeberga kaplansgård, antal besök 2006–2018

Figur 27. Nordiska museet, Härkeberga kaplansgård, antal verksamhetsbesök besök per månad 2006–2018

Julita gård

Anläggningsbesök

I slutet av augusti 2016 installerades två automatiska besöksräknare som mäter anläggningsbesöken. Kulturanalys väljer att inte publicera dessa siffror i denna rapport då vi bedömer att kvaliteten är för osäker.

Verksamhetsbesök

På Julita gård registreras verksamhetsbesök manuellt i kassan.

Publikundersökningar

Inga publikundersökningar har utförts på Julita gård.

Fri entré

Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Övrigt

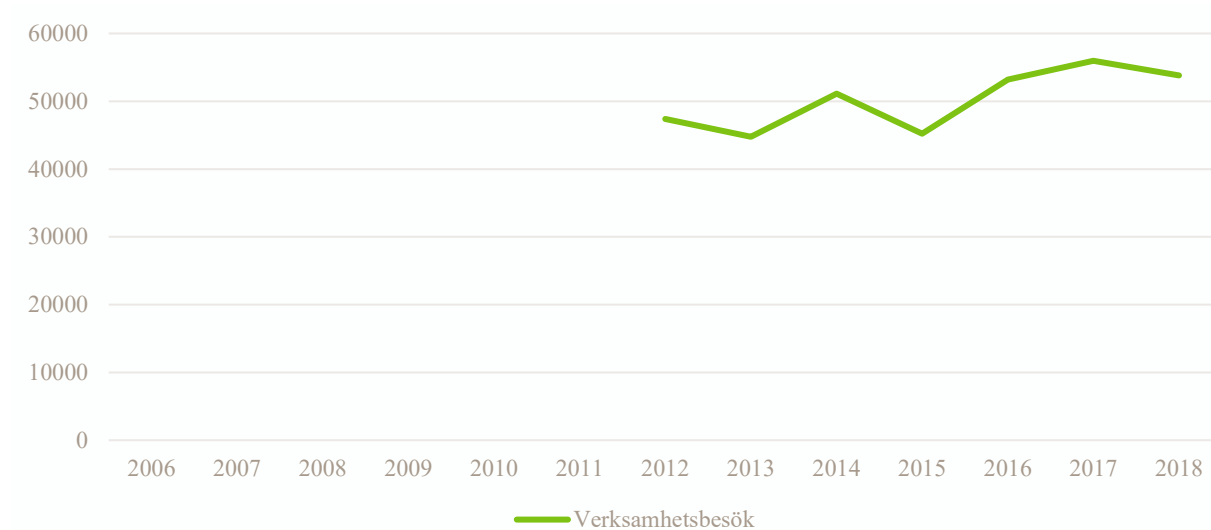
På Julita gård finns en restaurang och två butiker

Kommentar om årets besöksutveckling

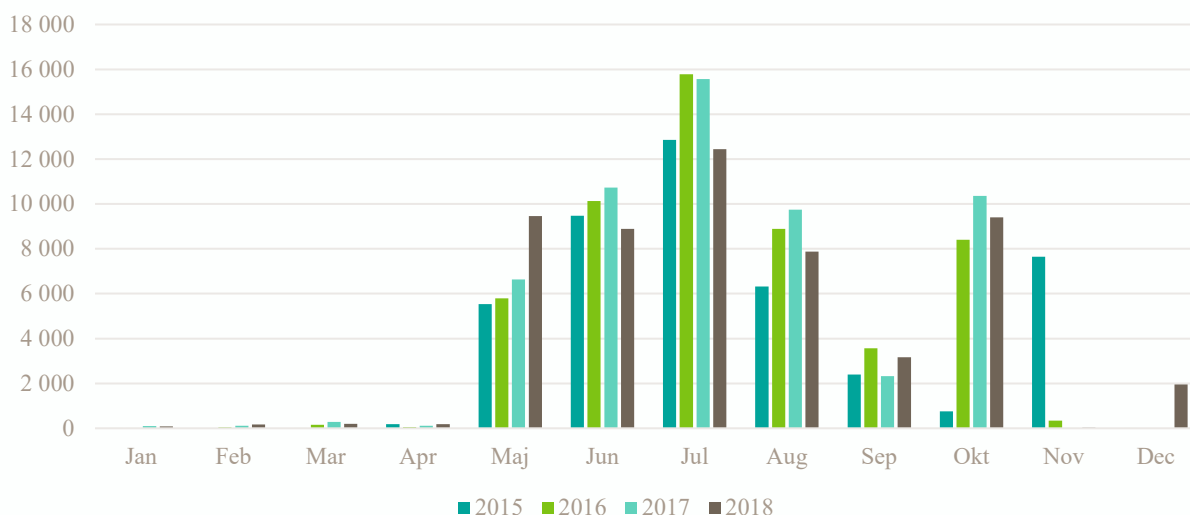
Julita gård har haft en bra besöksutveckling under de senaste åren, med aktiviteter som börjar i maj med kosläpp och slutar i december med evenemanget Julstämning.

Julita gård har fortsatt arbetet med att utöka antalet evenemang, visningar och temadagar, och exempel på sådana är Rosens dag och Pionens dag.

Målgruppen är besökare både lokalt och från hela Mälardalen, barnfamiljer, kulturintresserade och trädgårdsintresserade.

Figur 28. Nordiska museet, Julita gård, antal besök 2006–2018

Figur 29. Nordiska museet, Julita gård, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Nordiska museet

Anläggnings- och verksamhetsbesök

Museet registrerar anläggnings- och verksamhetsbesök manuellt i kassan. I dessa siffror ingår restaurangbesök, toalettbesök och butik.

Publikundersökningar

Sedan 2016 ingår Kulturanalys frågor, på svenska och engelska, i den publikundersökning som genomförs löpande under året.

Fri entré

Museet omfattas inte av fri entré-reformen men museet har fri entré från januari till och med augusti under onsdagskvällar, och sedan september även under tisdagseftermiddagar.

Övrigt

Nordiska museet har en restaurang i museet.

Kommentar om årets besöksutveckling

Två stora utställningar (Modemakt och Nordiskt ljus) nedmonterades för att ge plats till nya. Utställningen Mitt 50-tal som öppnade i november 2017 drar fortfarande publik. Fyra tillfälliga pop-up-utställningar visades i två valvmontrar i Stora hallen: Japonism, Blomsterglädje, Guldknappen 2017 och Jultröjor, som agerar som ett skyltfönster till Nordiska museets unika samling av dräkt och mode.

Museet satsar även på programverksamhet såsom Kultur AW där man bjuder in till möten och samtal för att utforska det nordiska.

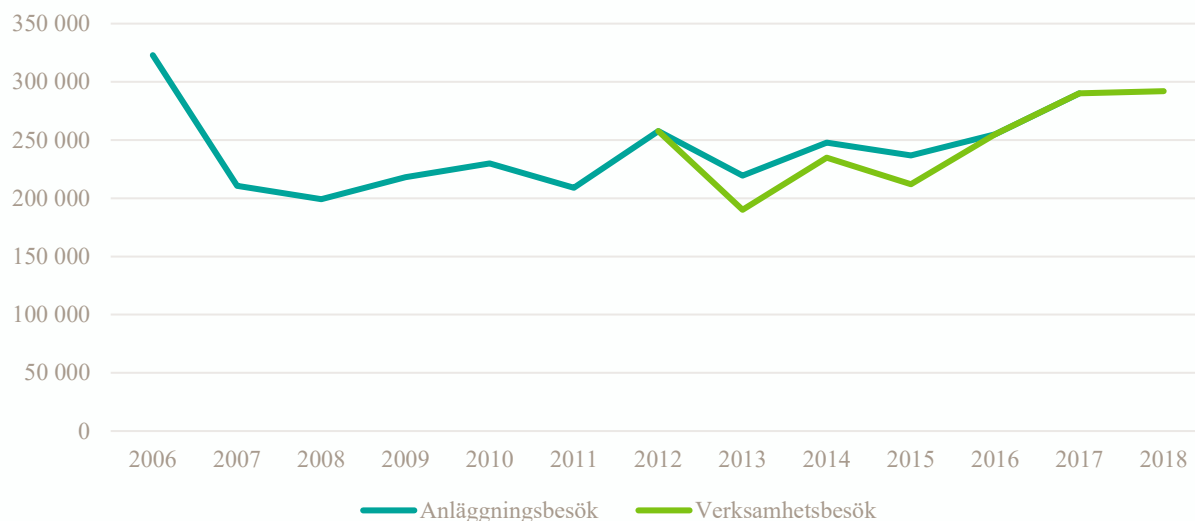
Under året stärkte avdelningen Barn, familj och lärande sin verksamhet för barn, familj och skolan. Detta har gett resultat i en ökning på 24 procent av barn upp till 19 år och av besöken till museets lek- och lärmiljö Lektugan har ökat från 12 207 besök 2017 till 14 994 besök 2018.

Varje dag kan familjer och skolklasser göra aktiviteterna Tidsdeckarna, Lektugan och Barnens audioguide. På helgerna erbjuder museet även familjevisningar.

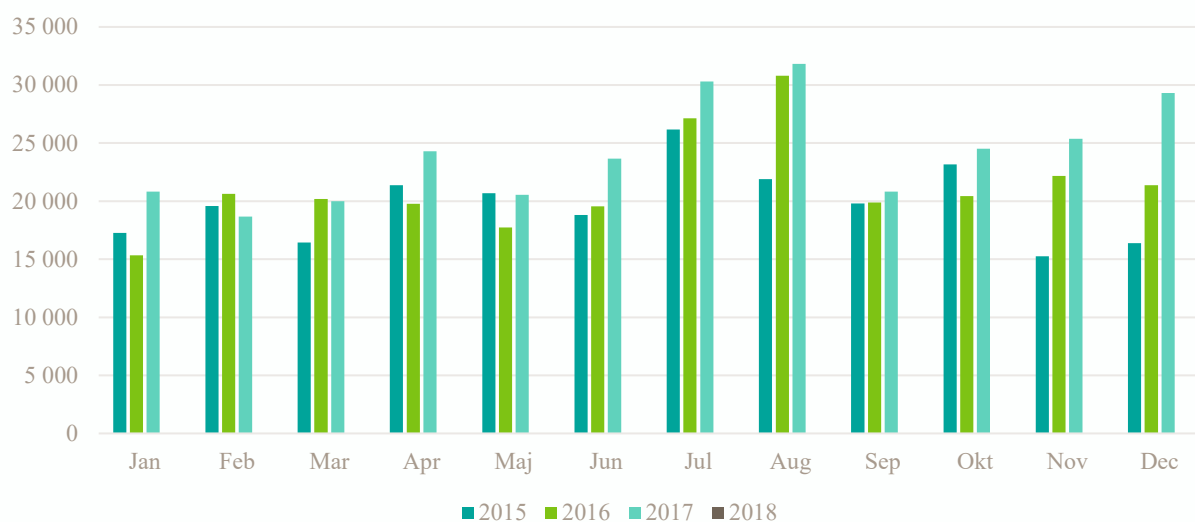
Två lärarkvällar genomfördes under året, en på temat demokrati i relation till det skolprogram som togs fram apropå valåret 2018, och en kväll där museets verksamhet för skolan presenterades ur ett bredare perspektiv.

Under skolloven genomfördes julgransplundring, sportlov med skridskodisco och äggjakt på påsklovet. På Halloweenlovet lockade den dramatiserade kvällsvisningen.

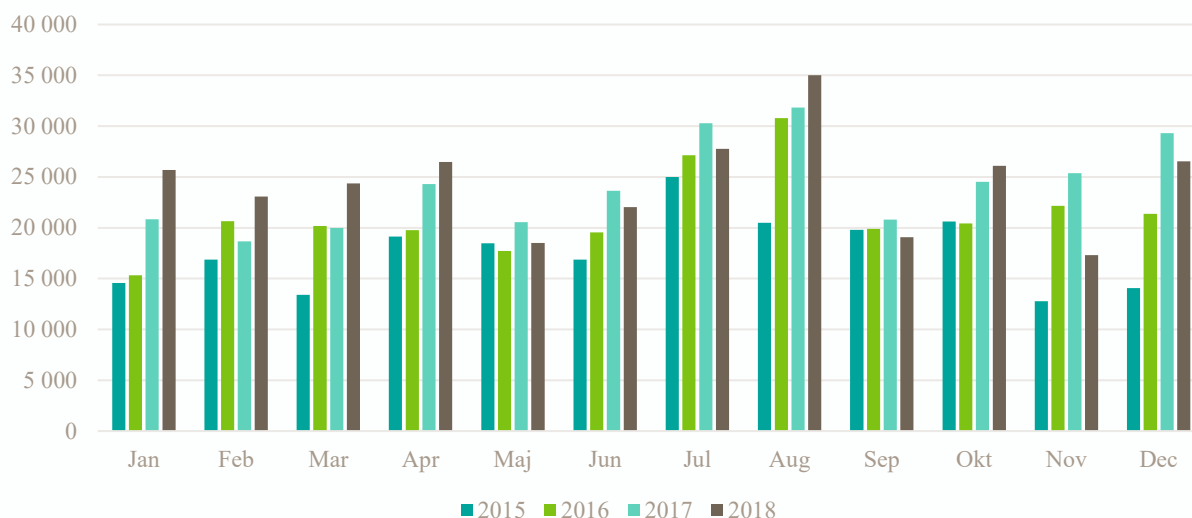
Natt på Nordiska museet drog nära 1 800 besökare under två kvällar. Under året genomfördes även ett stort samarbetsprojekt med Unga Berättare på Kulturskolan Stockholm där elever från fem högstadie-och gymnasieklaser fick göra egna tolkningar av museets utställningar Traditioner och Dukade bord, i form av kortfilmer. Resultatet visades sedan för den allmänna museipubliken under ett par veckor.

Figur 30. Nordiska museet, antal besök 2006–2018

Figur 31. Nordiska museet, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 32. Nordiska museet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Svindersvik

Anläggningsbesök

Antalet anläggningsbesök gäller antalet besökare som besöker sommarhöjden Svindersvik och caféet som finns på området. Anläggningsbesök började räknas i april 2016.

Att mäta besök på ett öppet område med många ingångar är svårt och det finns risk för både över- och underskattningar av besöksantalet. Kulturanalys väljer att inte publicera dessa siffror i andra sammanställningar i denna rapport då det är osäkert om mätmetoden ger en bra skattning av antalet anläggningsbesökare på Svindersvik.

Verksamhetsbesök

Svindersvik registrerar verksamhetsbesök manuellt i kassan.

Publikundersökningar

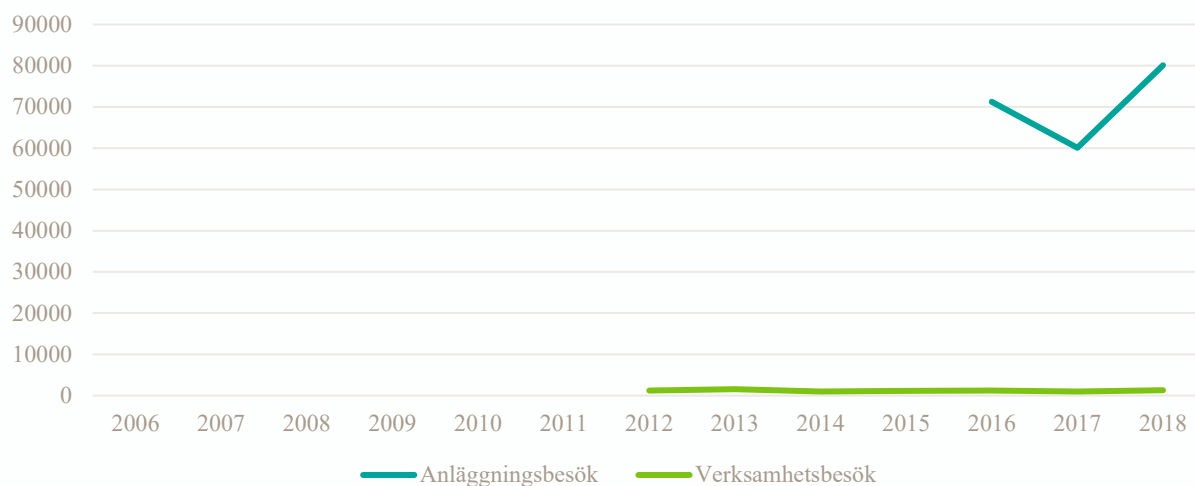
Inga publikundersökningar utförs på Svindersvik.

Fri entré

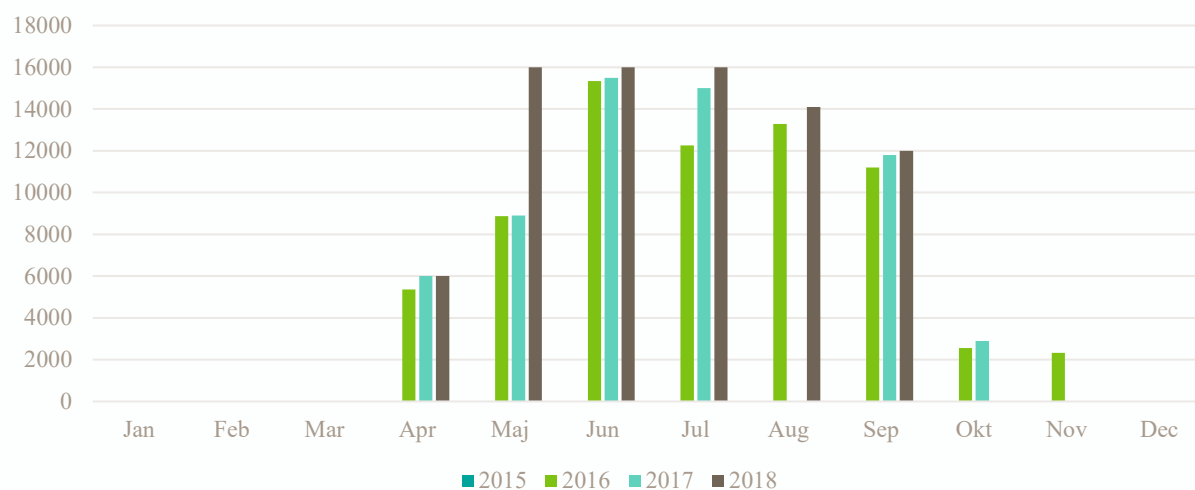
Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Kommentar om årets besöksutveckling

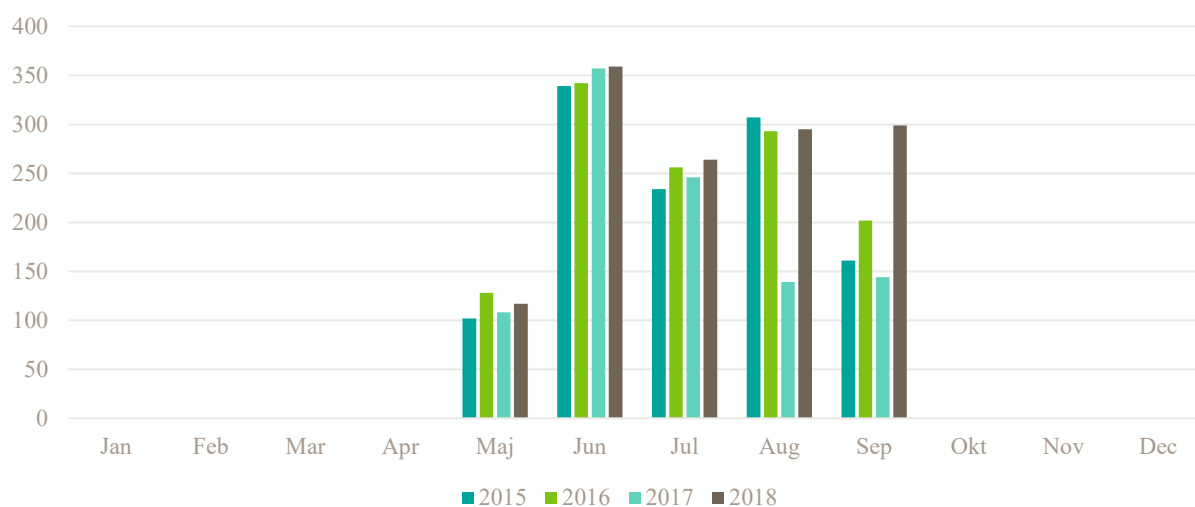
Under sommarhalvåret hålls konserter i paviljongen och visningar av sommarhöjden.

Figur 33. Nordiska museet, Svindersvik, antal besök 2006–2018

Figur 34. Nordiska museet, Svindersvik, antal anläggningsbesök per månad 2016–2018

Figur 35. Nordiska museet, Svindersvik, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Tyresö slott och park

Anläggningsbesök

Tyresö slott och park började registrera anläggningsbesök under 2016. Som anläggningsbesök räknas alla som kommer in på det stora parkområdet. De registreras med pyroelektrisk sensor som kan avgöra i vilken riktning besökaren rör sig. Besökare till Tyresö slottspark kommer framför allt för att strosa runt i den engelska parken som bjuder på lugnet, uppleva naturen med närheten av vattnet och besöka Notholmens café.

Att mäta besök på ett öppet område med många ingångar är svårt och det finns risk för både över- och underskattningar av besöksantalet. Kulturanalys väljer att inte publicera dessa siffror i andra sammanställningar i denna rapport då det är osäkert om mätmetoden ger en bra skattning av antalet anläggningsbesökare på Tyresö slott och park.

Verksamhetsbesök

På Tyresö slott registreras verksamhetsbesöken manuellt i kassan. Man besöker gärna slottets museivåning, Borggårdscaféet/butiken och Tyresö slottskrog.

Publikundersökningar

Publikundersökningar har inte utförts på Tyresö slott och park.

Fri entré

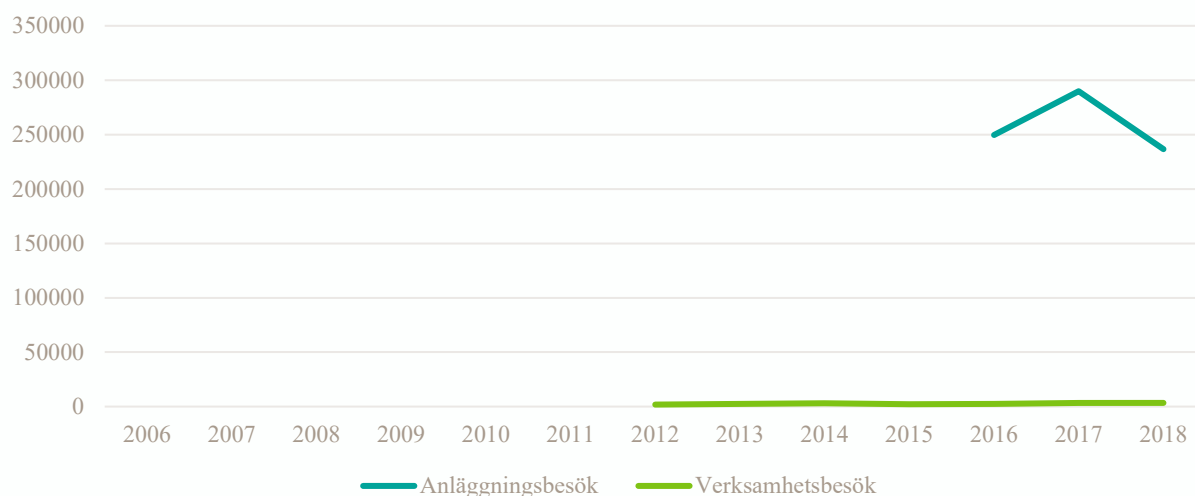
Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Övrigt

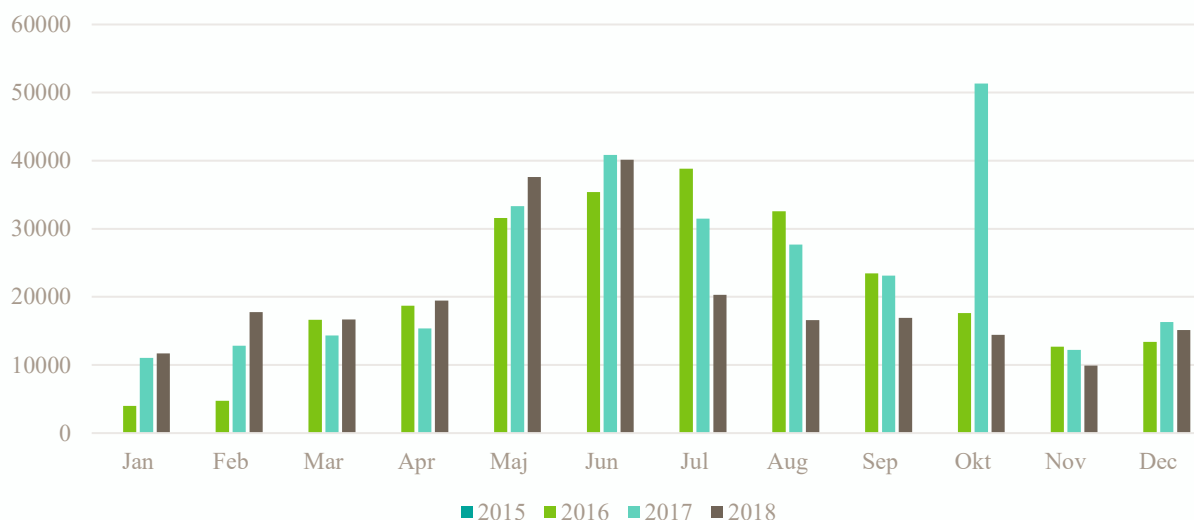
Nordiska museet äger Tyresö slott och park. I parken finns ett antal entreprenörer som hyr lokaler av museet och som bedriver olika typer av verksamhet såsom handelsträdgård, spa, restaurang, vandrarhem eller café. Dessa hyresgäster är en stor och viktig del av anläggningen men besöken till dem räknas inte in i siffrorna för Tyresö slott och park.

Kommentar om årets besöksutveckling

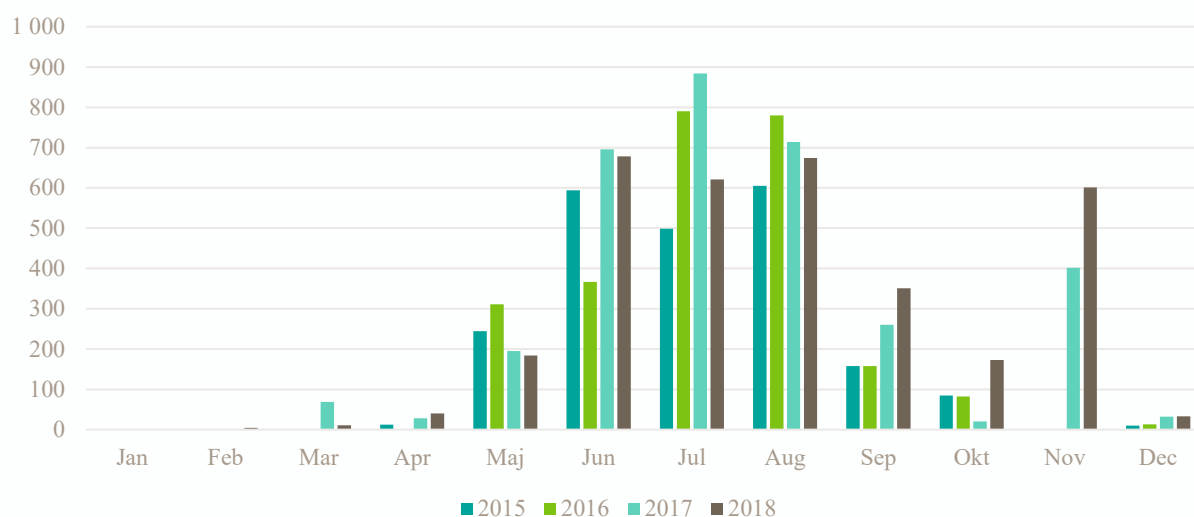
Under 2016 började Nordiska museet räkna även besökarna i parken. Stora satsningar har gjorts på infrastruktur och erbjudanden till besökarna i slottet och parken. Nordiska museet öppnade under sommarmånaderna en utställning om kvinnorna på Tyresö slott. Arbetet med att lyfta kvinnornas historia på slottet fortsatte under 2017 och 2018.

Figur 36. Nordiska museet, Tyresö slott och park, antal besök 2006–2018

Figur 37. Nordiska museet, Tyresö slott och park, antal anläggningsbesök per månad 2016–2018

Figur 38. Nordiska museet, Tyresö slott och park, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Riksantikvarieämbetets besöksmål

Riksantikvarieämbetet har två museer: Gamla Uppsala museum och Glimmingehus.

Gamla Uppsala museum

Anläggningsbesök

Museet mäter inte anläggningsbesök då parken som ingår i Gamla Uppsalas anläggning inte är inhägnad.

Verksamhetsbesök

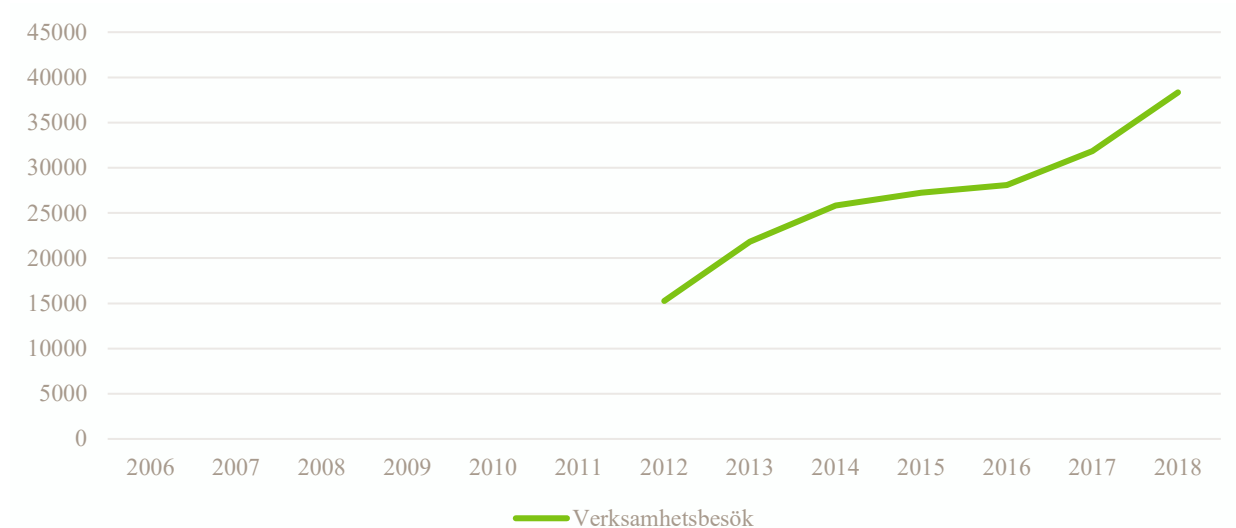
Verksamhetsbesök mäts manuellt i kassan.

Publikundersökningar

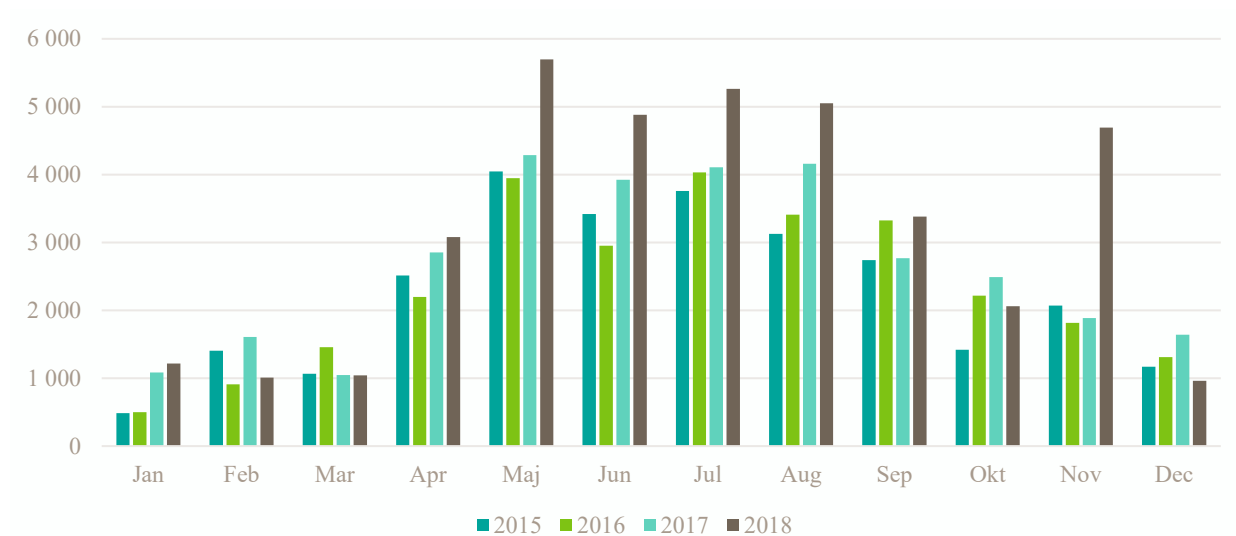
Gamla Uppsala museum har försökt göra publikundersökningar under åren. Intervjuerna har dock blivit för få för att utgöra ett tillförlitligt material. Museet uppger att genomförandet av intervjuer har krävt en stor arbetsinsats i förhållande till befintliga personalresurser.

Fri entré

Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Figur 39. Gamla Uppsala museum, antal besök 2006–2018

Figur 40. Gamla Uppsala museum, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Glimmingehus

Anläggningsbesök

Museet mäter anläggningsbesök i kassan.

Verksamhetsbesök

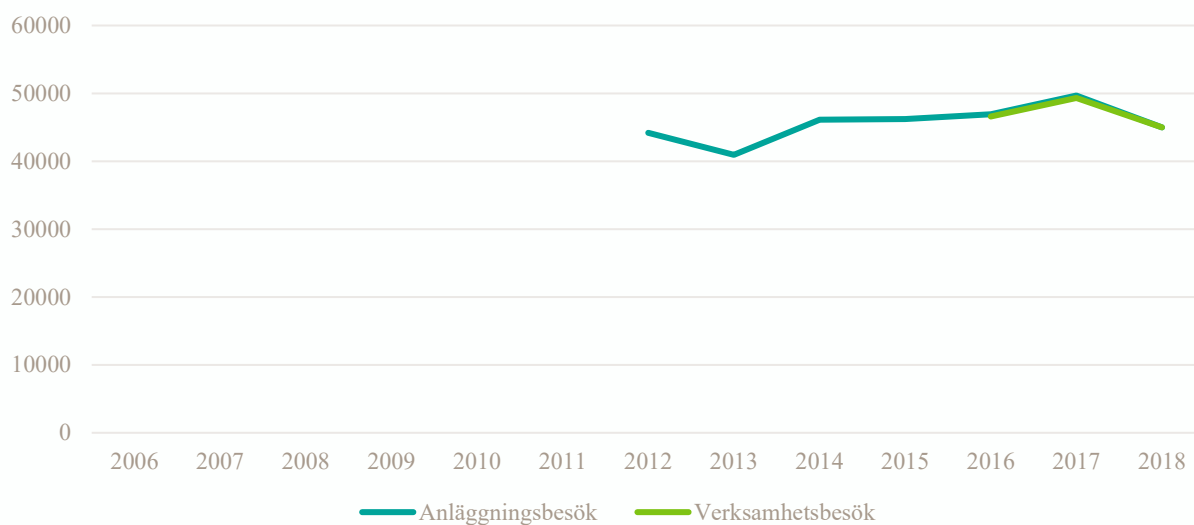
Verksamhetsbesök mäts manuellt i kassan. Museet har inte reviderat besöksuppgifterna eller tagit fram verksamhetsbesök per månad för perioden 2012–2015.

Publikundersökningar

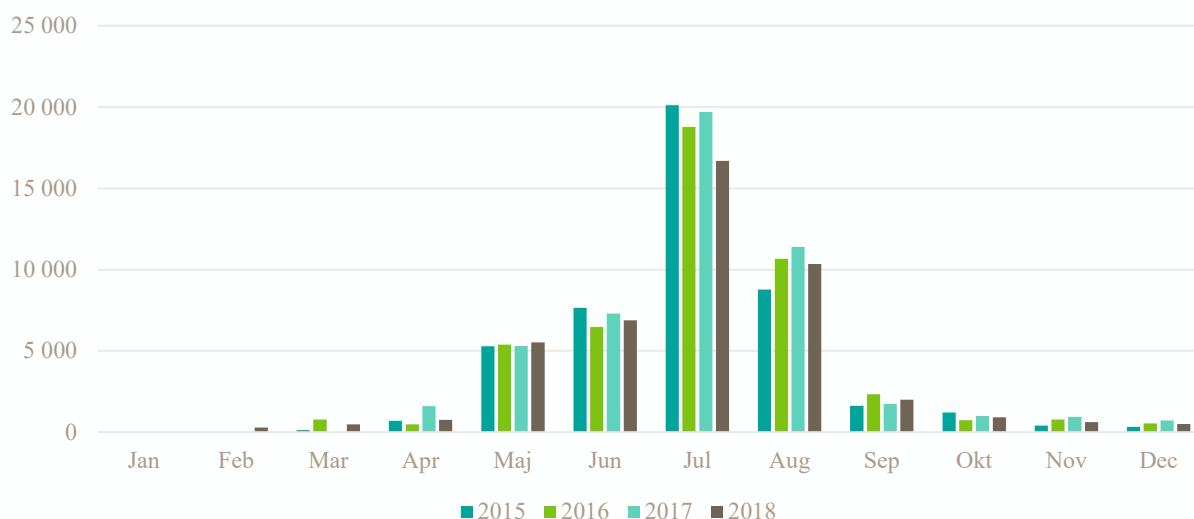
Glimmingehus har försökt göra publikundersökningar under åren. Intervjuerna har dock blivit för få för att utgöra ett tillförlitligt material. Museet uppger att genomförandet av intervjuer har krävt en stor arbetsinsats i förhållande till befintliga personalresurser. Bedömningen har varit att det inte varit möjligt att uppnå tillräckligt många intervjuer utan att påtagligt inskränka museiverksamheten. Därför gjordes inga intervjuer på museet under 2018.

Fri entré

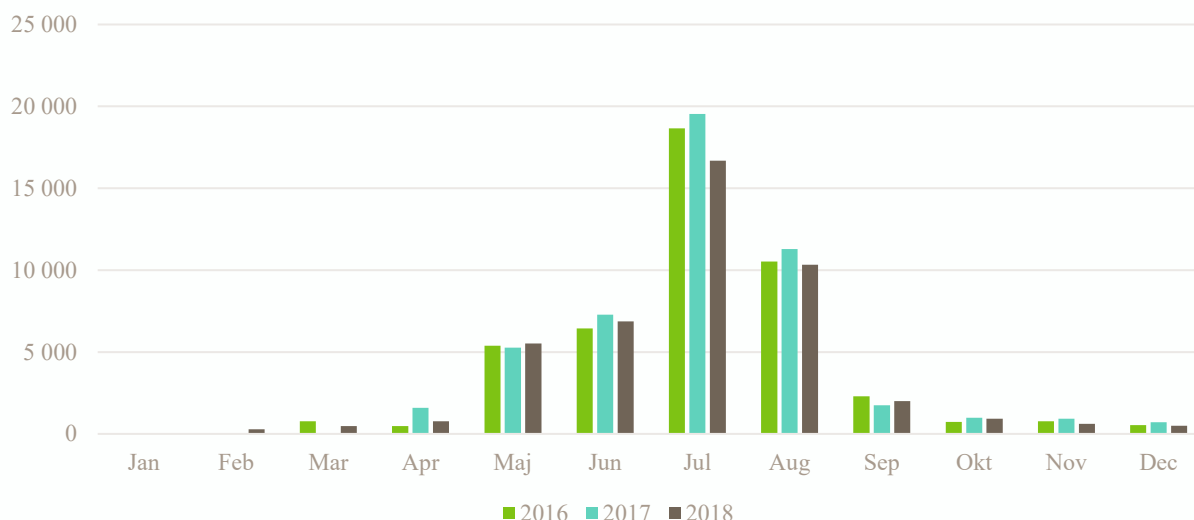
Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Figur 41. Glimmingehus, antal besök 2006–2018

Figur 42. Glimmingehus, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 43. Glimmingehus, antal verksamhetsbesök per månad 2016–2018

Skansen

Anläggnings- och verksamhetsbesök

På Skansen får alla besökare från fyra års ålder betala entréavgift. Eftersom alla besökare löser entréavgift räknas de som anläggnings- och verksamhetsbesökare. Det går att diskutera om alla besök på Skansen verkligen ska klassas som verksamhetsbesök, till exempel de som enbart äter lunch. I praktiken verkar det dock inte gå att skilja på vad som är ett anläggningsbesök och ett verksamhetsbesök på Skansen.

Publikundersökningar

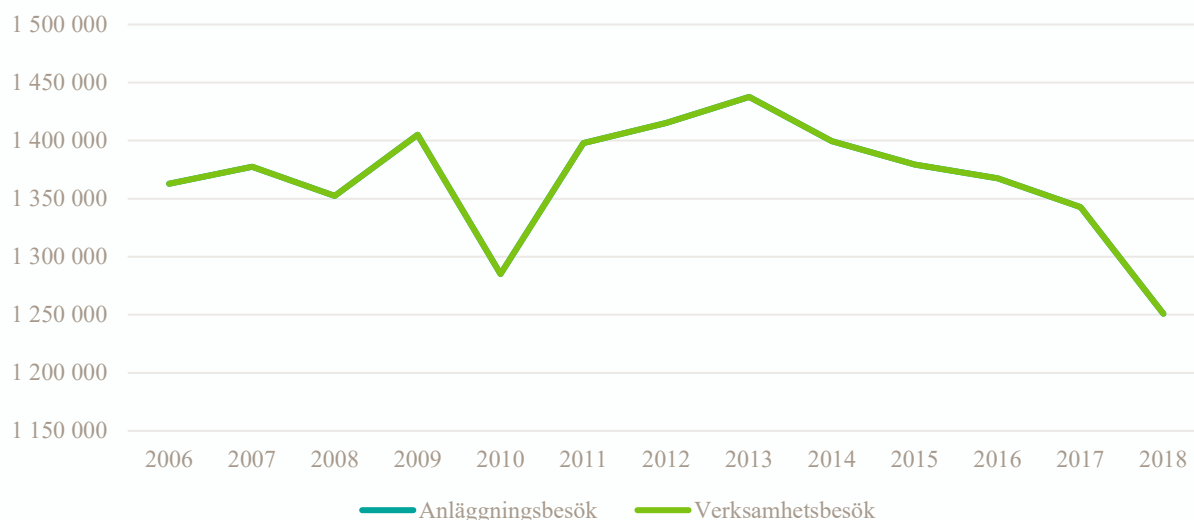
Skansen har gjort en publikundersökning i kassan där den betalande fått svara på frågor om ålder, kön och hemregion. Museet har även gjort en egen undersökning med fler frågor vid utgången, där Skansen sedan 2015 inkluderar Kulturanalys frågor. För 2017 har Skansen dock inte levererat data från utgångsundersökningen. Under 2018 genomfördes utgångsundersökningar dagligen, dessa inkluderade frågor från Kulturanalys som även har tagit del av resultaten.

Fri entré

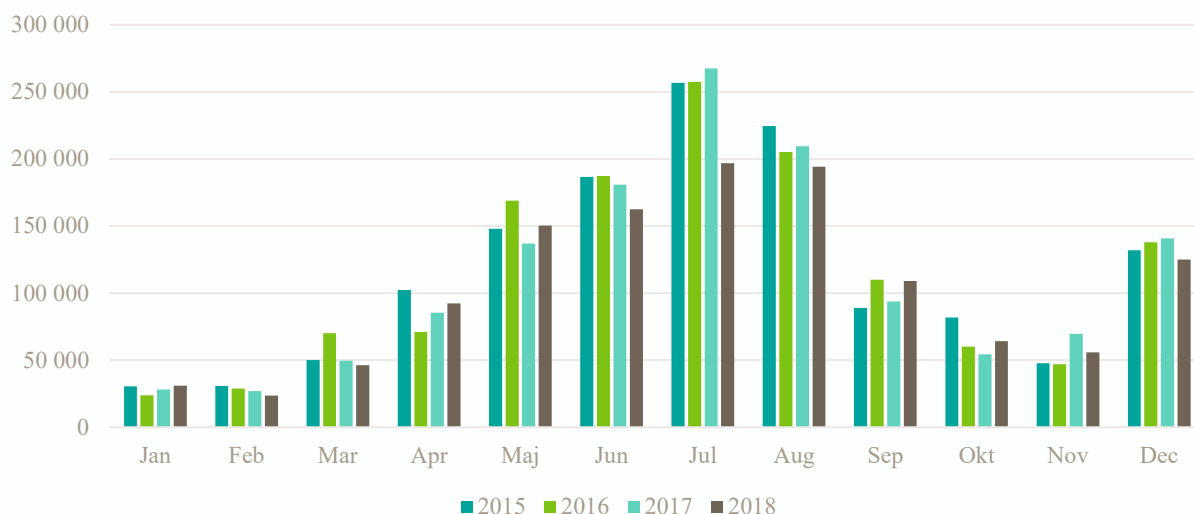
Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Övrigt

En betydande del av Skansens verksamhet skiljer sig från andra centrala museers, exempelvis genom djurparken och evenemang såsom Allsång på Skansen.

Figur 44. Skansen, antal besök 2006–2018

Figur 45. Skansen, antal anläggnings- och verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Statens försvarshistoriska museer

Myndigheten Statens försvarshistoriska museer omfattar museerna Armémuseum och Flygvapenmuseum.

Armémuseum

Anläggningsbesök

Fram till 2014 saknas dokumentation om hur Armémuseum räknade besök och huruvida de registrerade besöken ska räknas som verksamhets- eller anläggningsbesök. Sedan 2015 räknas förutom verksamhetsbesökarna även besökare till museets restaurang som passerar genom en separat entré på huvudbyggnadens gavel. De räknas genom restaurangens försäljning av lunch.

Verksamhetsbesök

Under 2018 räknade Armémuseum sina verksamhetsbesökare (alla som passerar genom huvudentrén) genom manuell räkning för att kunna registrera andelen barn och unga. Dessa siffror registrerade sedan i

kassasystemet. För besökare i biblioteket (som har en separat entré i en annan byggnad) räknades besökarna med en besöksräknare i dörren. Dessa siffror rapporteras in som verksamhetsbesökare.

Publikundersökningar

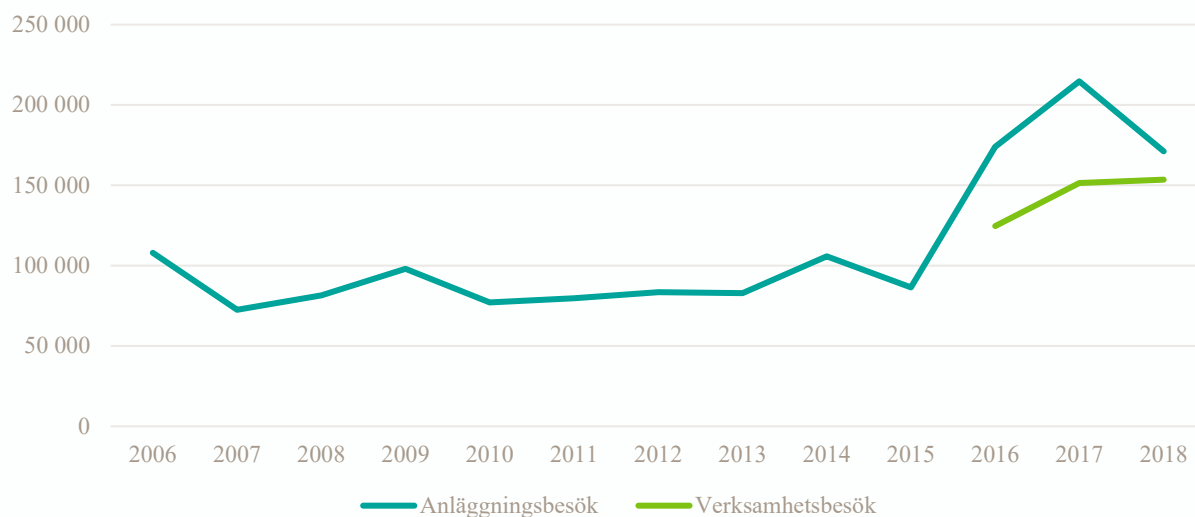
Armémuseum gjorde publikundersökningar kontinuerligt under hela året.

Fri entré

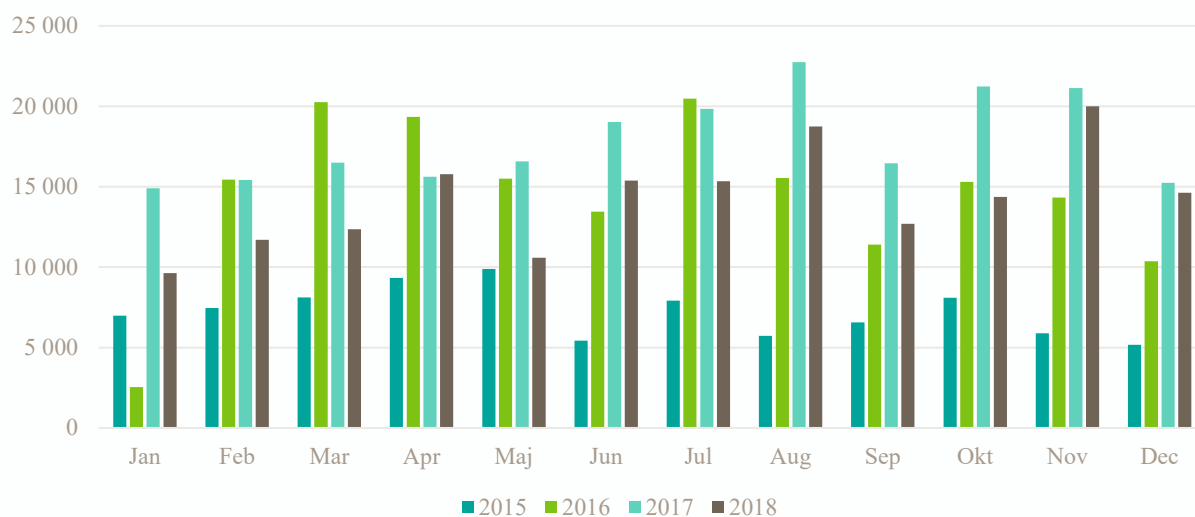
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

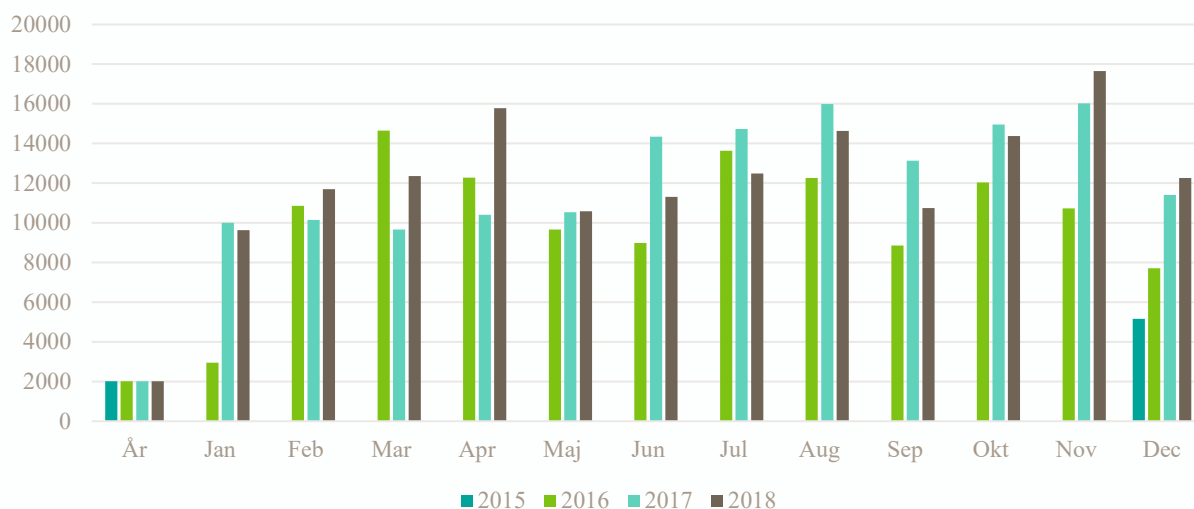
Museet har en populär restaurang som kan nås både från museet och via den separata ingången.

Figur 46. Armémuseum, antal besök 2006–2018

Figur 47. Armémuseum, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 48. Armémuseum, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Flygvapenmuseum

Anläggningsbesök

Museet mäter anläggningsbesök i kassan och räknar även anläggningsbesök av personer som kommer genom restaurangens separata entré. Museet uppger att antalet anläggningsbesökare som passerar restaurangens separata entré ökat med cirka 7 procent.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesök mäts manuellt i kassan.

Publikundersökningar

Flygvapenmuseum gjorde publikundersökningar kontinuerligt under hela året.

Fri entré

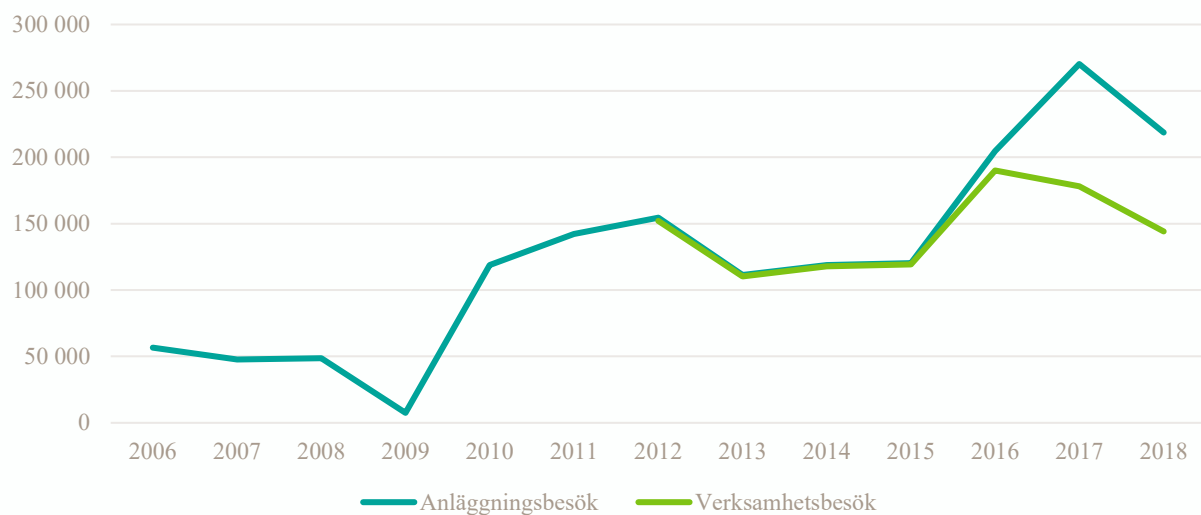
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

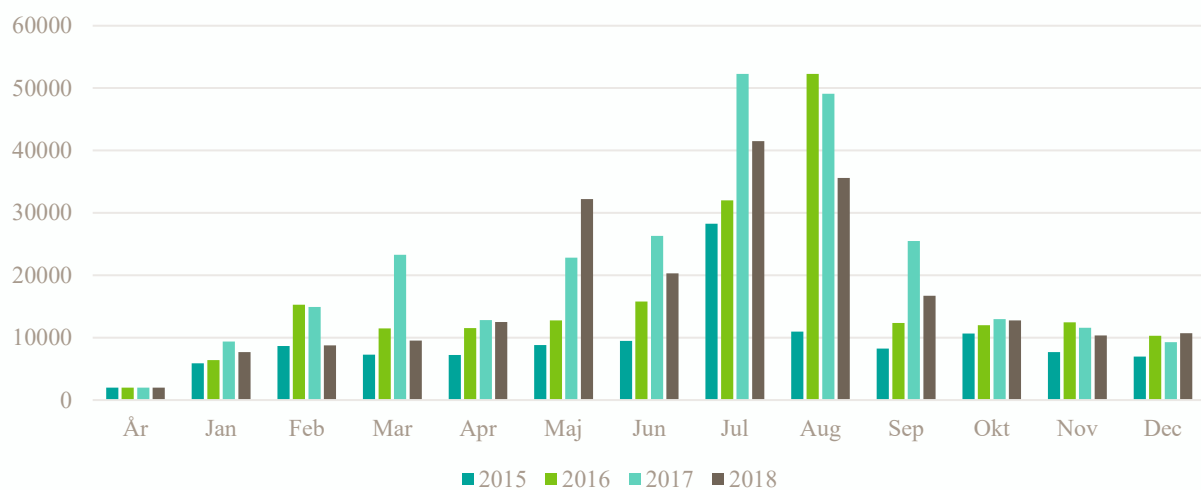
Museet har en restaurang som kan nås både från museet och via den separata ingången.

Kommentar om årets besöksutveckling

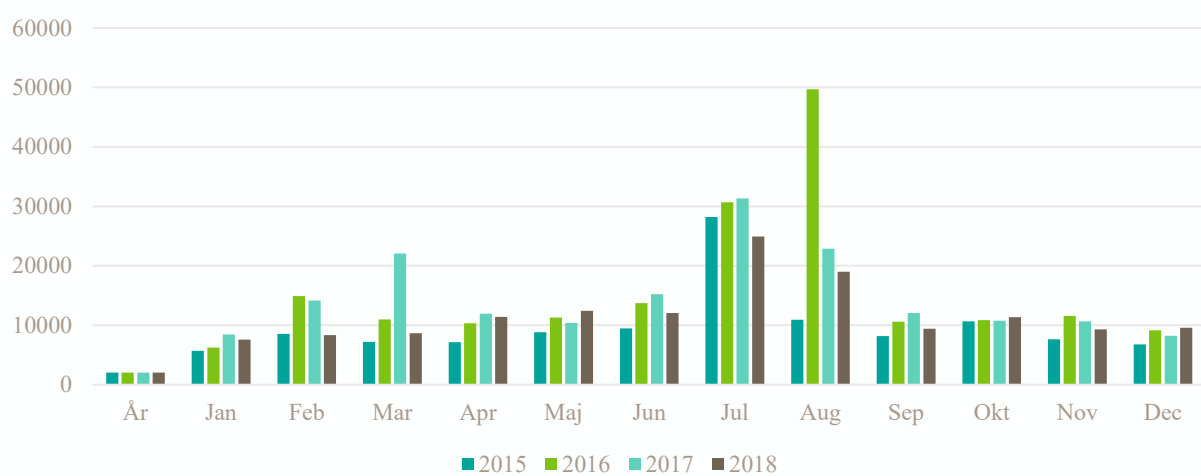
Under 2018 liksom under 2017 var det bilträffar utanför museet som genererade fler anläggningsbesökare än tidigare år. Antalet anläggningsbesökare minskade dock 2018 jämfört med 2017 med 19 procent, från 270 214 personer 2017 till 218 700 personer 2018.

Figur 49. Flygvapenmuseum, antal besök 2006–2018

Figur 50. Flygvapenmuseum, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 51. Flygvapenmuseum, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Statens historiska museer

Statens historiska museer består sedan den 1 januari 2018 av Hallwylska museet, Historiska museet, Kungliga Myntkabinettet, Livrustkammaren, Skoklosters slott och Tumba bruksmuseum. Innan 2018 var museerna uppdelade på två myndigheter men Kulturanalys redovisar museerna enligt den gällande ordningen.

Hallwylska museet

Anläggningsbesök

Till och med april 2016 mätte museet anläggningsbesök med en fotocell vid entrédörren. Sedan maj 2016 används i stället en värmekamera som besöksräknare. Någon kalibrering mellan de olika besöksräknningsteknikerna gjordes inte under 2018.

År 2015 öppnades en restaurang på museets innergård och besöksräkningsutrustningen flyttades till huvudentrén, och den räknar nu även personal och övriga besökare som går in i museet via personalingången. På grund av detta dras 560 personer av från statistiken varje månad för personal.

Verksamhetsbesök

Siffrorna i årets rapport bygger på kassauppgifter för den aktuella perioden. Dessa registreras dagligen av museets entrépersonal.

Publikundersökningar

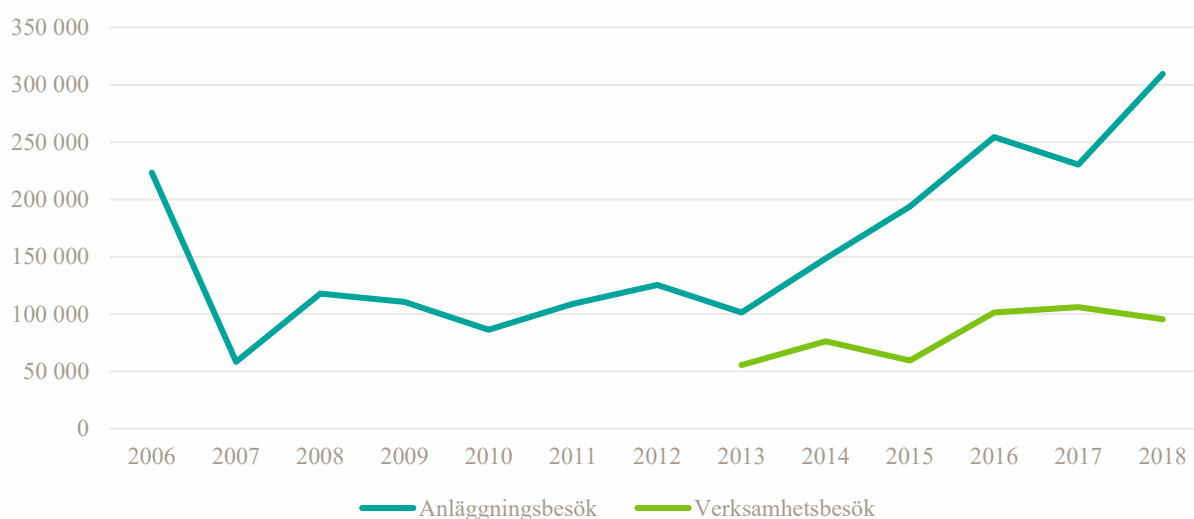
Hallwylska museet gjorde publikundersökningar under 2018. Enkäten innehåller både Kulturanalys frågor och frågor om museibesökarnas bedömning av besöket.

Fri entré

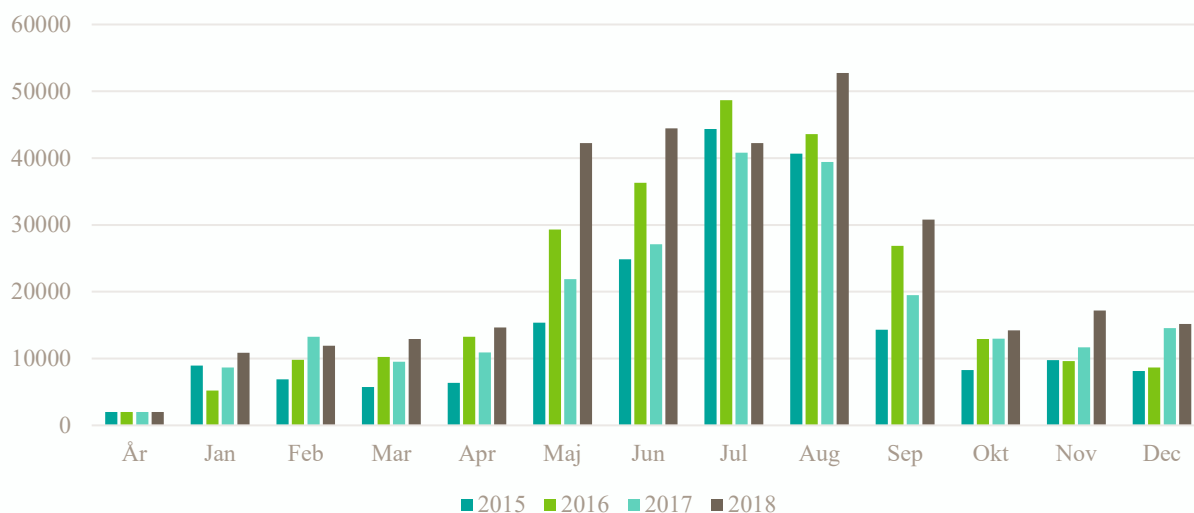
Museet omfattas av fri entré-reformen. Under 2018 var några av de tillfälliga utställningarna belagda med entréavgift, men delar av museet var möjligt att besöka på fri entré.

Övrigt

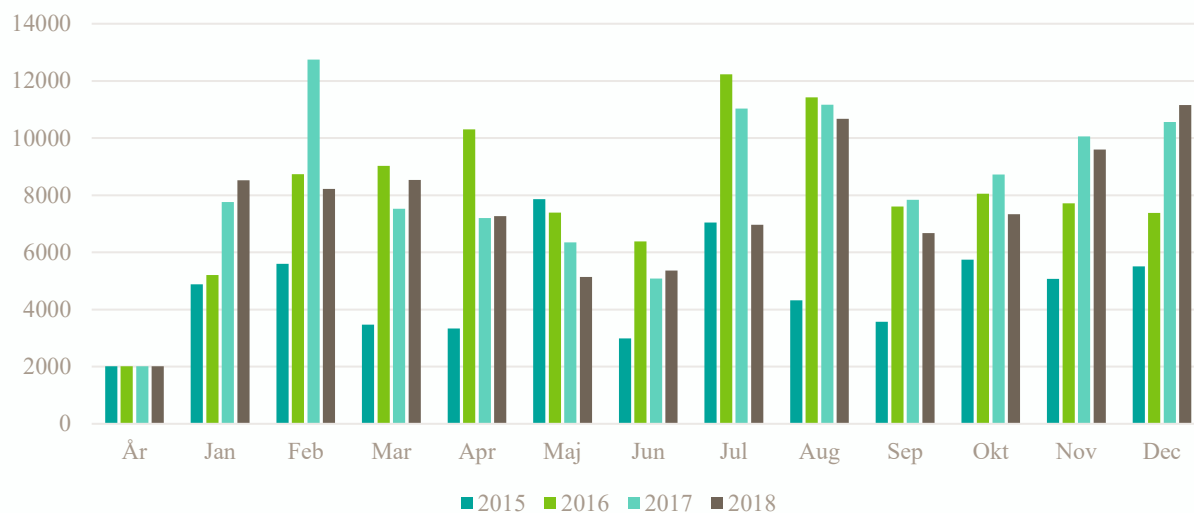
På Hallwylska museets innergård öppnades en restaurangverksamhet under 2015 som har blivit mycket välbesökt. Under vintern 2018 sattes en tillfällig byggnation upp som gjorde det möjligt för restaurangen att servera julbord, vilket uppskattades och var välbesökt.

Figur 52. Hallwylska museet, antal besök 2006–2018

Figur 53. Hallwylska museet, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 54. Hallwylska museet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Historiska museet

Anläggningsbesök

Till och med 2015 räknade Historiska museet besök manuellt i kassan. Restauranggäster räknades in. I januari 2016 började Historiska museet räkna besök med en besöksräkningsmatta, och i januari 2018 började museet räkna besökare med en kamera. Kalibrering mellan manuell besöksräkning och besöksräkningsmattan har gjorts.

Verksamhetsbesök

Fram till 2015 räknades verksamhetsbesök i kassan. Sedan januari 2016 görs detta med hjälp av besöksräkningsmatta, och sedan januari 2018 räknas besökare med en kamera och kompletterande stickprovsundersökningar för att se hur stor del av besökarna som är verksamhetsbesökare.

Sammantaget är Historiska museets räkning av verksamhetsbesök osäkrare än manuell besöksräkning, då skattningen av andelen verksamhetsbesök delvis bygger på stickprovsundersökningar. Kulturanalys

bedömer ändå att verksamhetsbesöksräkningen är tillräckligt tillförlitlig för att det ska vara möjligt att studera skillnader mellan 2015, 2016, 2017 och 2018.

Publikundersökningar

Sedan 2014 gör museet intervjuer i ett eget frågeformulär, där även Kulturanalys frågor ingår, under större delen av året.

Fri entré

Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

Historiska museet har en restaurang som nås via museet eller andra ingångar.

Besöksräknarmattan slutade fungera i oktober 2017, vilket har gjort att siffrorna sedan dess är mer osäkra.

Historiska museet skaffade en ny besöksräknare (kamera) i januari 2018. Även den har kalibrerats och kompletterats med stickprov.

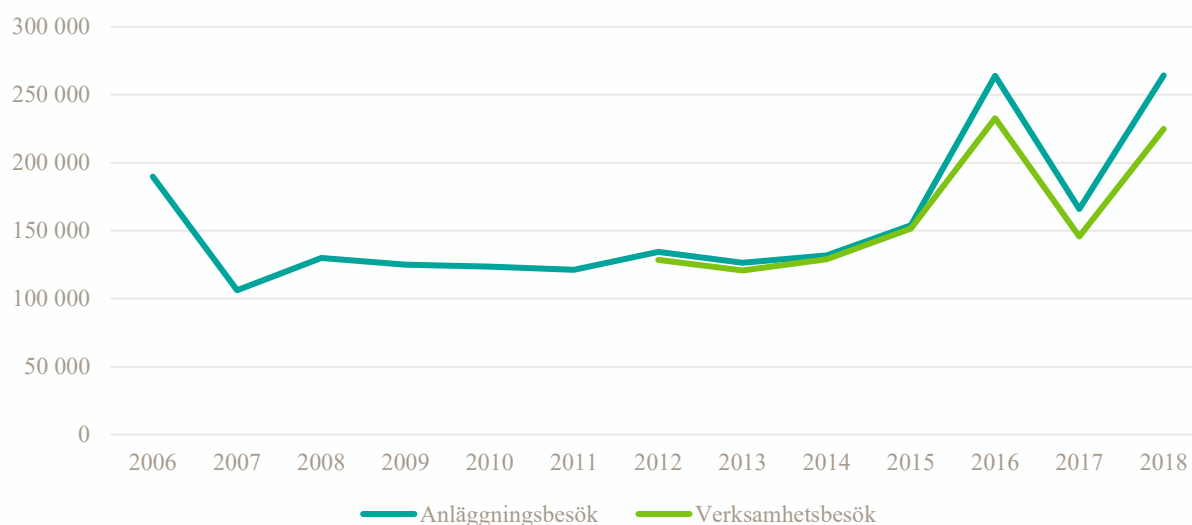
År 2018 gjorde man stickprov på hur många barn och vuxna som besöker museet.

Kommentar om årets besöksutveckling

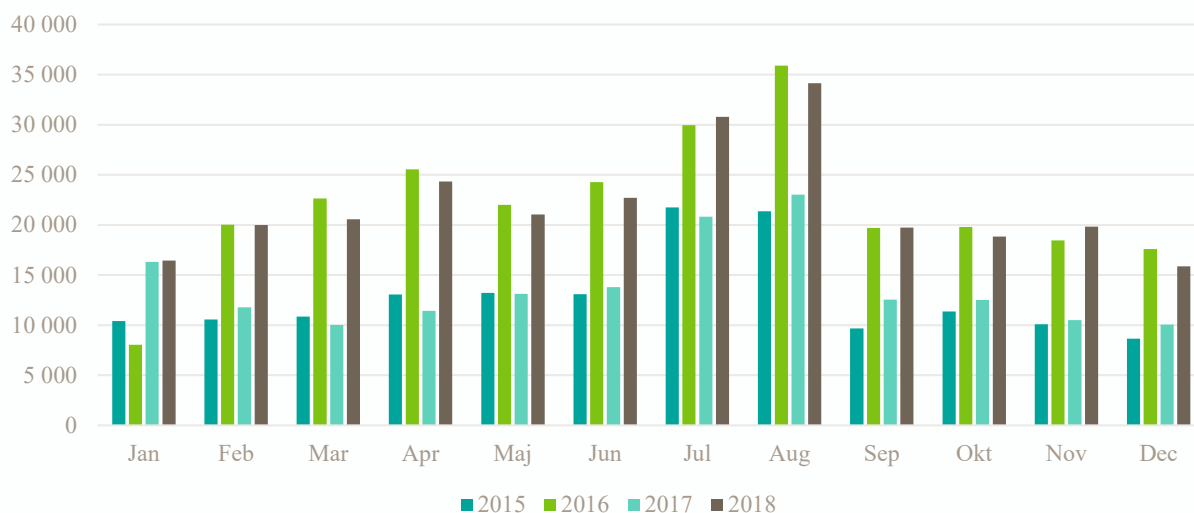
I februari 2018 öppnade museet en ny tillfällig utställning, *100% kamp – Sveriges historia*, som handlade om de många rättighetskampernas Sverige. Utställningen vände sig främst till unga vuxna och museet gav även gratis visningar till gymnasieklasser. *100% kamp* var producerad tillsammans med flera intressegrupper och många av dem som berörs särskilt av utställningens historier hittade till Historiska museet under 2018. Utställningen var också omdebatterad i medier, vilket kan vara en av anledningarna till museets besöksökning.

Under året satsade museet mer strategiskt på familjeverksamheten, vilket har lett till fler besök av vuxna i sällskap med barn. Under helger och lov arbetade museet med olika teman som riktar sig till de lite yngre och de lite äldre barnen, bland annat *Häxor finns dom?*, *Döden, döden, döden* och *Skattjakt*. Vikingasommar är också ett populärt återkommande tema som lockar många besökare till museets innergård. År 2018 hade en ovanligt varm sommar och kombinationen av utomhusaktiviteter och utställningar verkar ha passat turistande familjer i Stockholm.

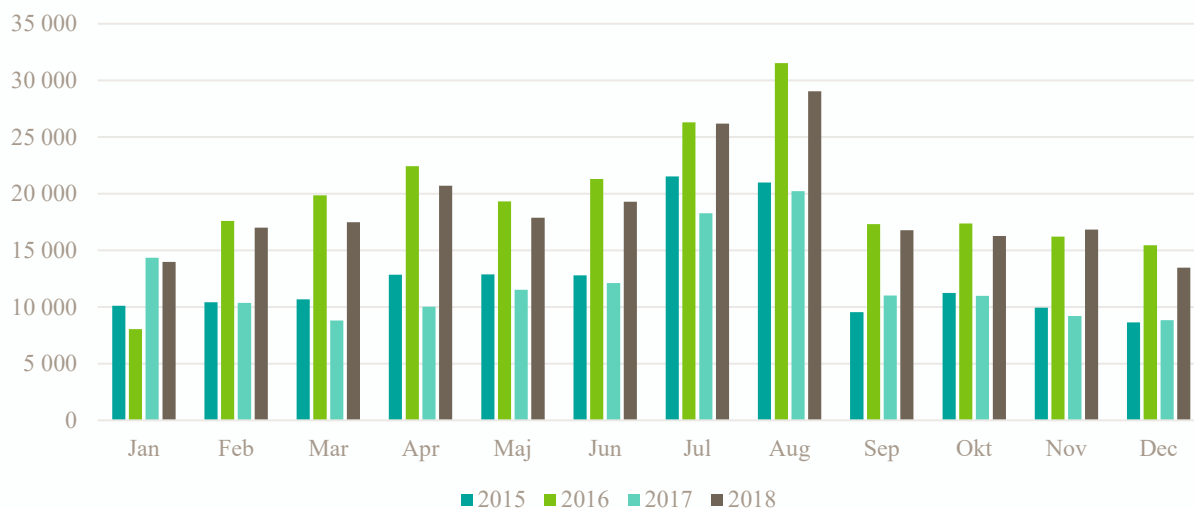
Museet har även fortsatt med sin populära programverksamhet för vuxna på onsdagskvällar och fredagseftermiddagar på teman såsom *Vad vet du om historia?*, *Rättvis historia* och *Experten berättar*.

Figur 55. Historiska museet, antal besök 2006–2018

Figur 56. Historiska museet, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 57. Historiska museet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Kungliga Myntkabinettet

Anläggnings- och verksamhetsbesök

Under perioden 2006–2012 finns endast uppgifter om anläggningsbesök. Museet har en restaurang i anslutning till museet och både restauranggäster och toalettbesökare registrerades som ”fri entré” i kassan.

Under 2013 delades anläggnings- och verksamhetsbesök upp på olika artiklar i kassan, vilket har inneburit att museet kunnat redovisa båda kategorierna för 2013. Under åren 2014–2015 förändrades besöksräkningen och de som endast besökte toalett eller restaurang registrerades inte i kassan. Detta gör att endast verksamhetsbesök finns registrerade.

Sedan 2016 registreras både anläggnings- och verksamhetsbesök i kassan. I anläggningsbesök ingår restauranggäster men inte toalettbesökare.

Publikundersökningar

År 2015 gjorde museet publikundersökningar enligt Kulturrådets äldre modell med 2 + 2 undersökningsveckor. Under 2016 gjorde museet intervjuer enligt Kulturanalys modell med upp till sex intervjuer per dag, under större delen av året. Under 2017 gjorde museet intervjuer enligt Kulturanalys modell med upp till sex intervjuer per dag fram till och med att museet stängde i augusti.

Fri entré

Museet införde fri entré juni–september 2014 samt i juni 2015. Sedan 2016 omfattas museet av fri entré-reformen.

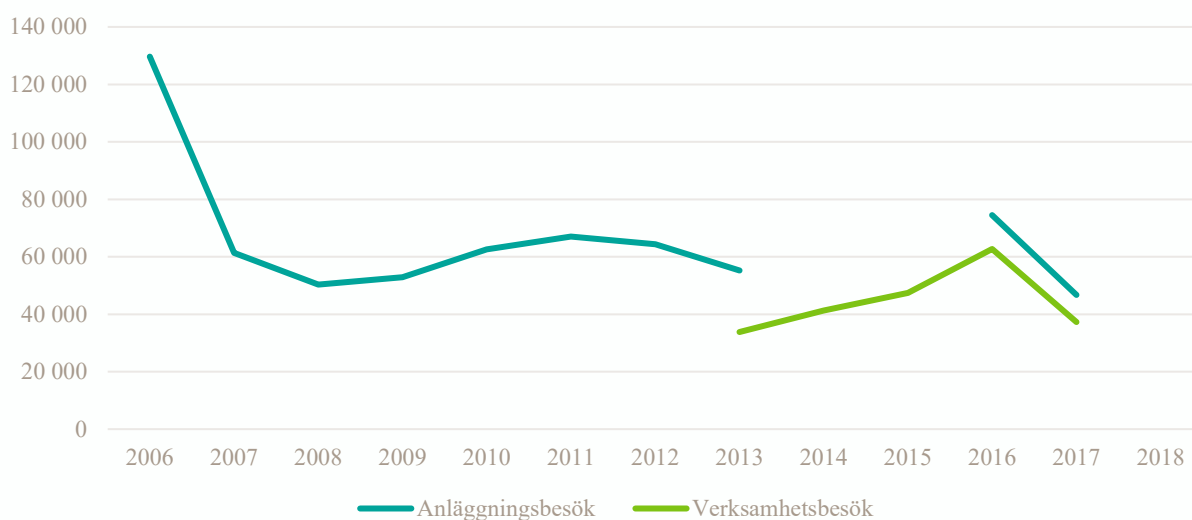
Övrigt

En stor del av besökarna till Myntkabinettet är konferensgäster, då entrébiljett till museet ingår i konferensavgiften.

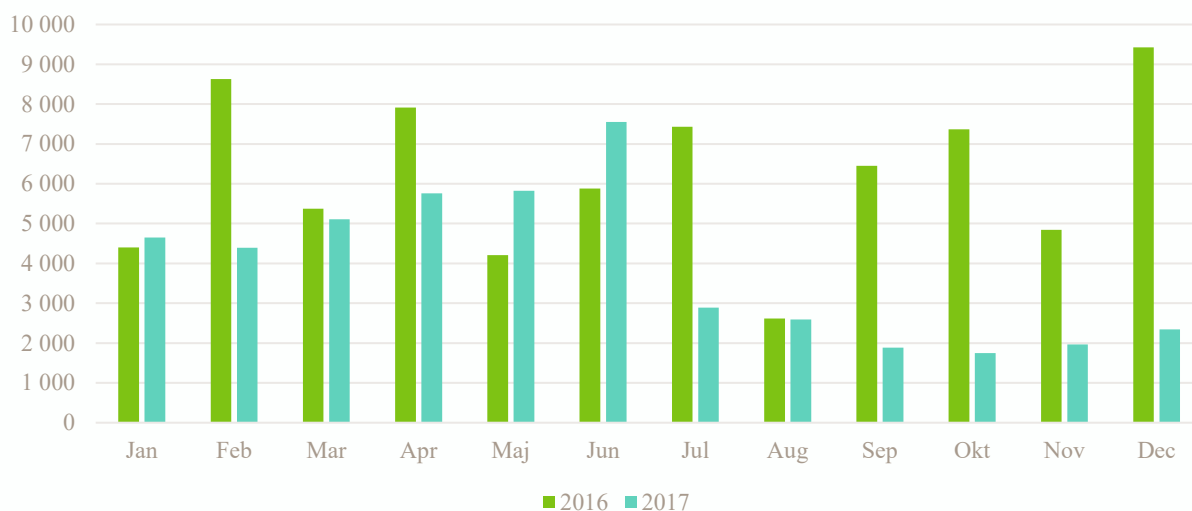
Museet hade verksamhetsbesökare fram till och med den 20 augusti 2017, då den sista utställningen stängde inför en kommande flytt av hela verksamheten.

Kommentar om årets besöksutveckling

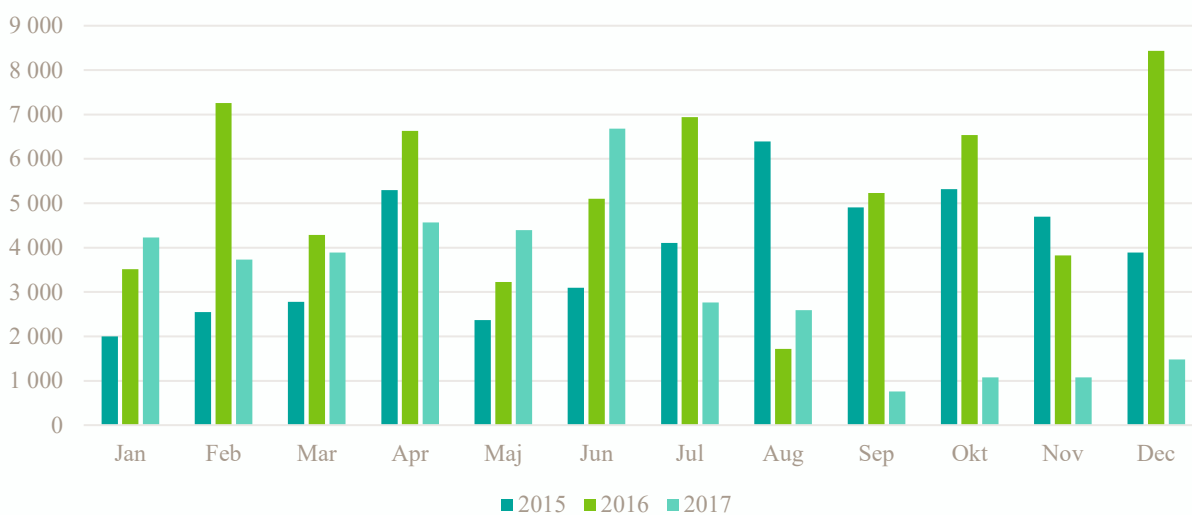
Museet var stängt för allmänheten under 2018 på grund av flytt. Konferensverksamheten fortskred under hela 2018 och restaurangen var öppen. Myntkabinettets föreläsungsverksamhet är flyttad till Historiska museets lokaler.

Figur 58. Kungliga Myntkabinettet, antal besök 2006–2017

Figur 59. Kungliga Myntkabinettet, antal anläggningsbesök per månad 2016–2017

Figur 60. Kungliga Myntkabinettet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2017

Livrustkammaren

Anläggnings- och verksamhetsbesök

Under hela tidsperioden registrerades besök till museet och museibutiken med en fotocell i entrédörren. Under år 2018 registrerades barn och unga under 19 år manuellt i kassasystemet.

Publikundersökningar

Under 2018 användes Kulturanalys publikundersökning med standardfrågor utan egna tillägg.

Fri entré

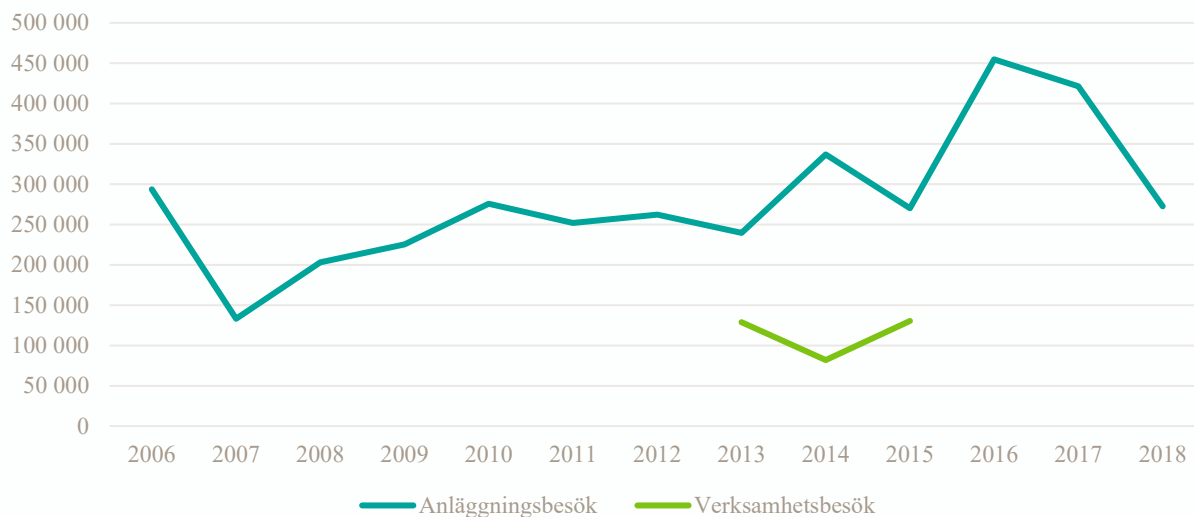
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

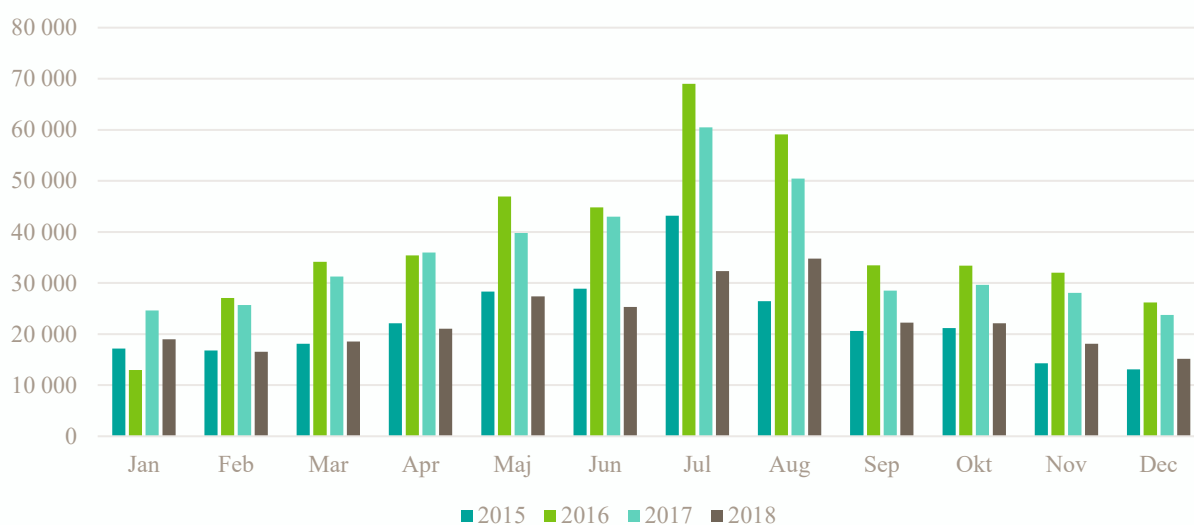
Museet har varken restaurang eller café.

Kommentar om årets besöksutveckling

I Livrustkammaren har inte varje besök kunnat registreras manuellt i kassan, eftersom tillströmningen av besökare varit hög. Det gör att museet enbart redovisar anläggningsbesökare enligt räknaren, men eftersom det inte finns något annat än museiverksamhet i anläggningen och räkningen skett likadant som tidigare år, ger det ändå en mycket god bild av antalet besökare.

Figur 61. Livrustkammaren, antal besök 2006–2018

Figur 62. Livrustkammaren, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Skoklosters slott

Anläggningsbesök

År 2015 mättes anläggningsbesök med besöksräknare i slottets ingångar. Uppgifterna dividerades med två för att kompensera för dubbelräkning av besökare.

Sedan 2016 mäts anläggningsbesök i stället med kameror på slottsområdet. Dessa inkluderar då även arrangemang i slottsparken.

Verksamhetsbesök

Fram till 2016 räknades besökarna via besöksräknare i slottets ingångar.

År 2016 (vid fri entré-reformens införande) började man registrera barn- och skolbesök till och med 18 år manuellt i slottets entrékassor. Vuxna verksamhetsbesökare registrerades inte i entrékassorna utan enbart genom besöksräknarna.

År 2017 ändrades mätmetoden för verksamhetsbesök, på uppmaning av Kulturanalys, på så sätt att alla besökare som går in i slottet registreras i entrékassorna, uppdelat på vuxna samt barn- och skolbesök till och med 18 år.

Publikundersökningar

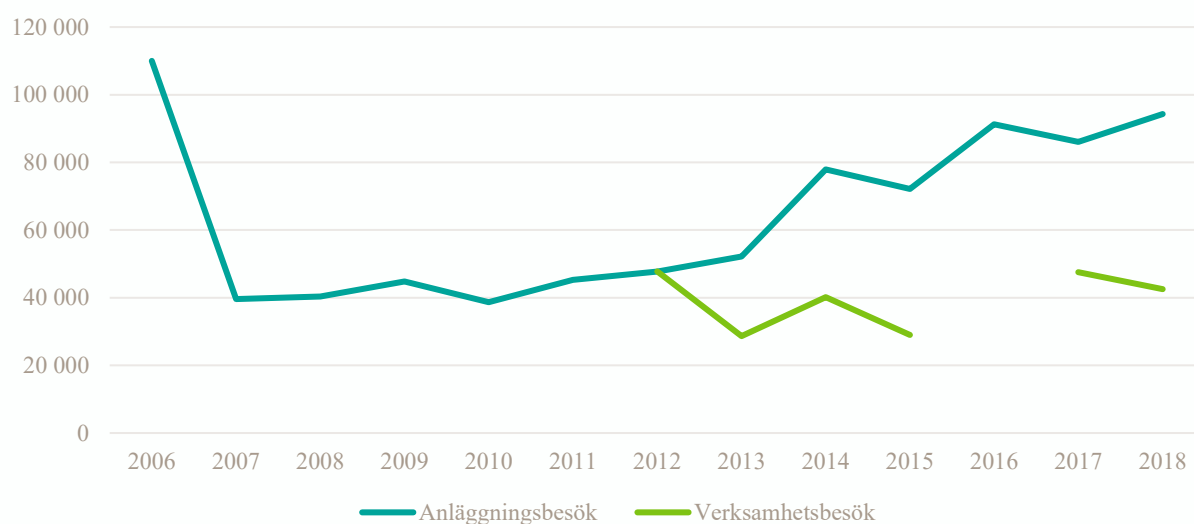
Skoklosters slott gjorde i samverkan med Riksutställningar publikundersökningar under större delen av 2015 med ett längre frågeformulär. Enkäten innehåller både Kulturanalys frågor och frågor om museibesökarnas bedömning av utställningens kvalitet. År 2016 kortades frågeformuläret för att minska arbetsbelastningen och öka svarsbenägenheten samt möjliggöra fler intervjuer per dag.

Fri entré

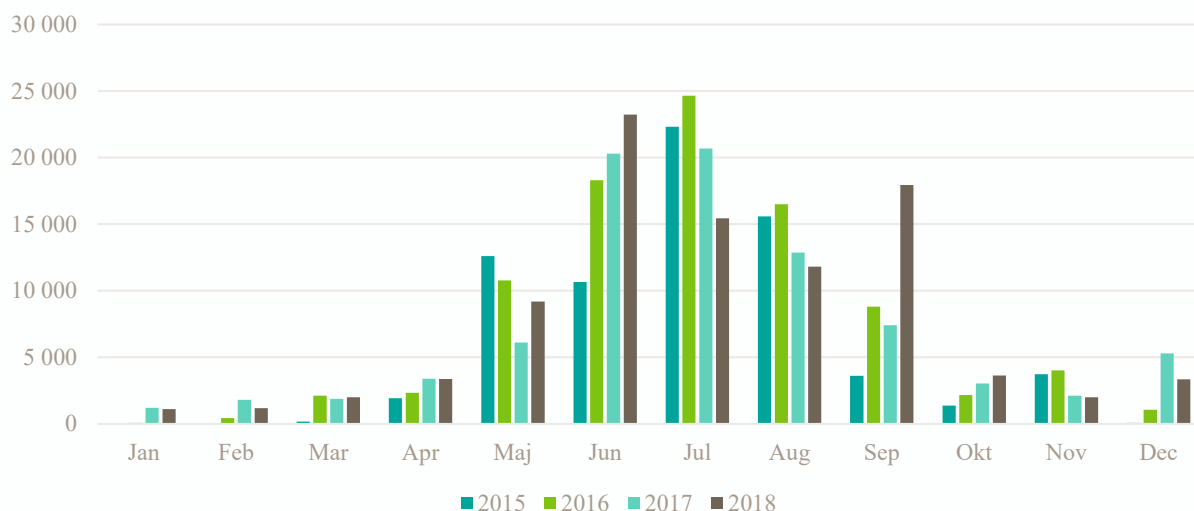
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

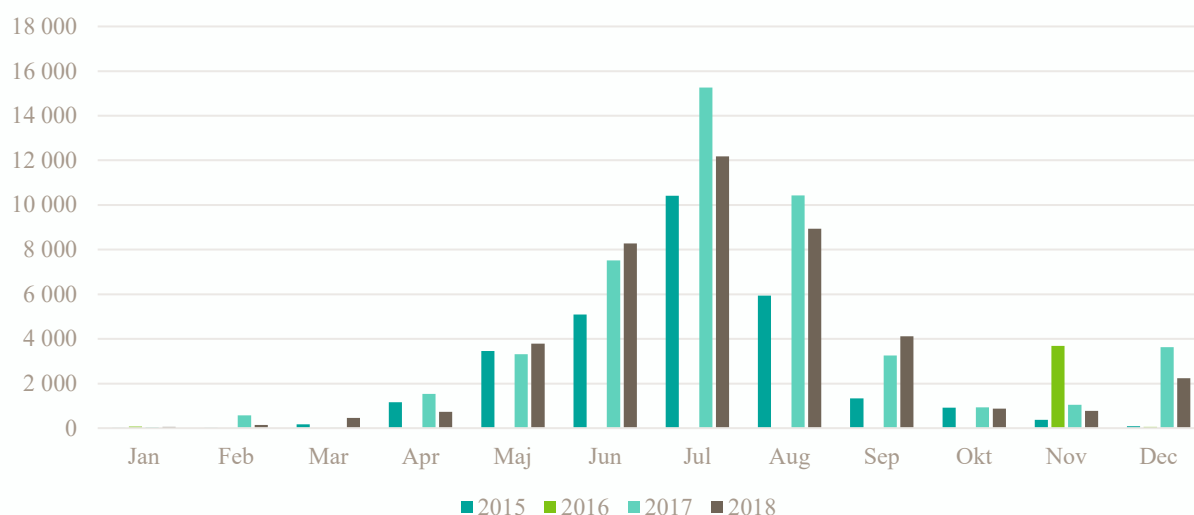
Den del av Skoklosters slotts verksamhet som är ute i parken kommer nu med i den totala besöksräkningen i anläggningsbesöken som inkluderar verksamhetsbesöken i slottet. Exempel på aktiviteter i parken är det årliga nationaldagsfirandet och tornerspelen.

Figur 63. Skoklosters slott, antal besök 2006–2018

Figur 64. Skoklosters slott, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 65. Skoklosters slott, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Tumba Bruksmuseum

Tumba Bruksmuseum består av fyra separata byggnader och en utomhusmiljö. Museet räknar besökarna som kommer till huvudbyggnaden och inte de som bara besöker övriga byggnader eller utomhusmiljön. Siffrorna är därför en underskattning av verkligt antal besök, för både anläggnings- och verksamhetsbesök.

Anläggningsbesök

Sedan 2016 registreras även de som enbart besöker restaurangen i kassan och därför kan Tumba Bruksmuseum redovisa anläggningsbesök från 2016.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesök registreras i bokningskalender och med ”klicker” och överförs manuellt till en Excel-fil.

Publikundersökningar

Under 2018 gjordes ett försök att göra kontinuerliga intervjuer. Tyvärr var det svårt att fullfölja på grund av bristande personella resurser, så få intervjuer är inrapporterade och resultaten från museets publik-

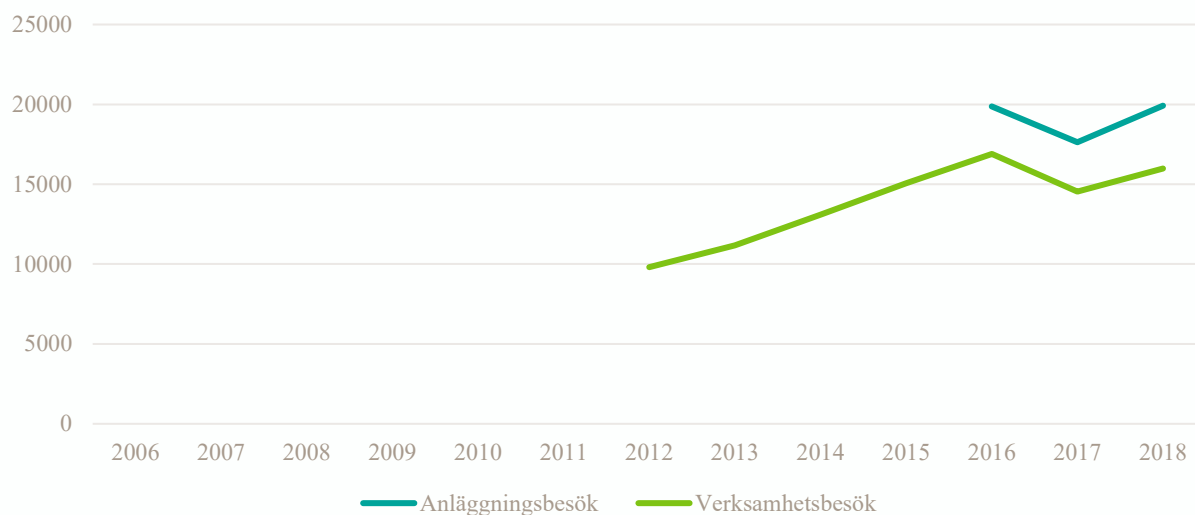
undersökningar presenteras inte i rapporten. Sett till både antalet besökare och antalet personal är Tumba bruksmuseum ett litet museum.

Fri entré

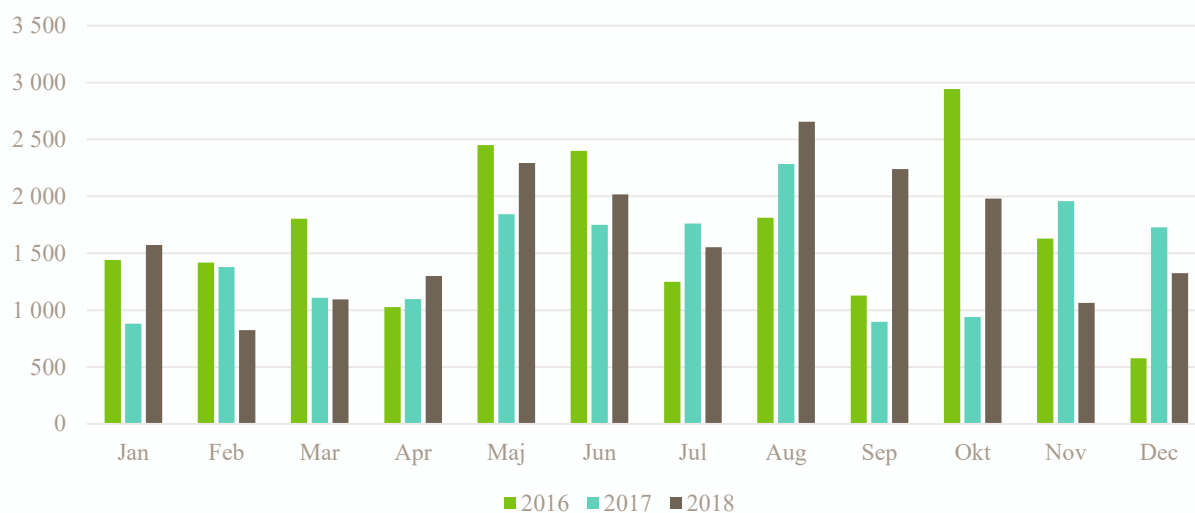
Museet hade fri entré under hela tidsserien.

Övrigt

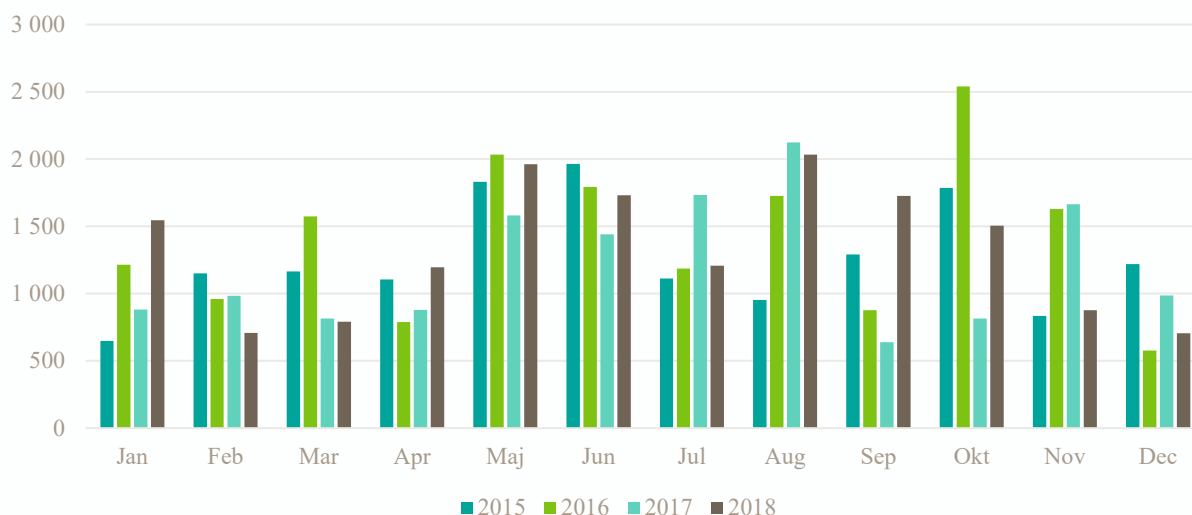
Museet har en restaurang i huvudbyggnaden.

Figur 66. Tumba Bruksmuseum, antal besök 2006–2018

Figur 67. Tumba Bruksmuseum, antal anläggningsbesök per månad 2016–2018

Figur 68. Tumba Bruksmuseum antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Statens maritima museer

Statens maritima museer bestod under 2018 av Järnvägmuseet i Gävle, Marinmuseum i Karlskrona och Sjöhistoriska museet och Vasamuseet i Stockholm.

Järnvägmuseet

Sedan den 1 januari 2018 är Järnvägmuseet en del av myndigheten Statens maritima och transport-historiska museer. Just nu är museet stängt för renovering och planeras att öppna i slutet av 2020.

Marinmuseum

Anläggningsbesök

Anläggningsbesök räknas i huvudentrén med besöksräkningskamera och med manuell beräkning i entré till magasinet i Nätraby som är öppet cirka två tillfällen per år.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesök registreras manuellt via kassasystemet.

Publikundersökningar

Under 2018 gjorde museet intervjuer enligt Kulturanalys modell med upp till sex intervjuer per dag, under större delen av året.

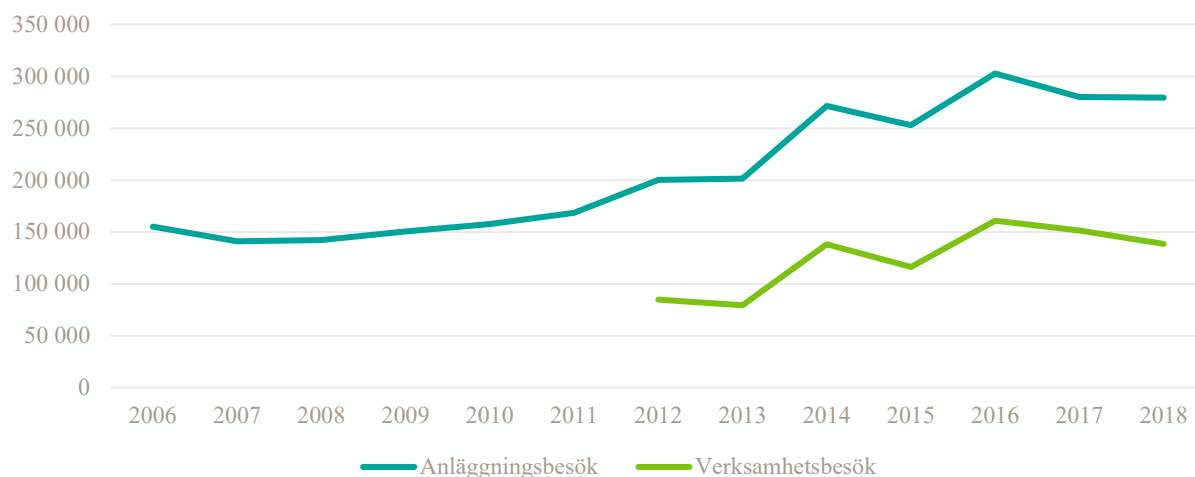
Fri entré

Museet omfattas av fri entré-reformen.

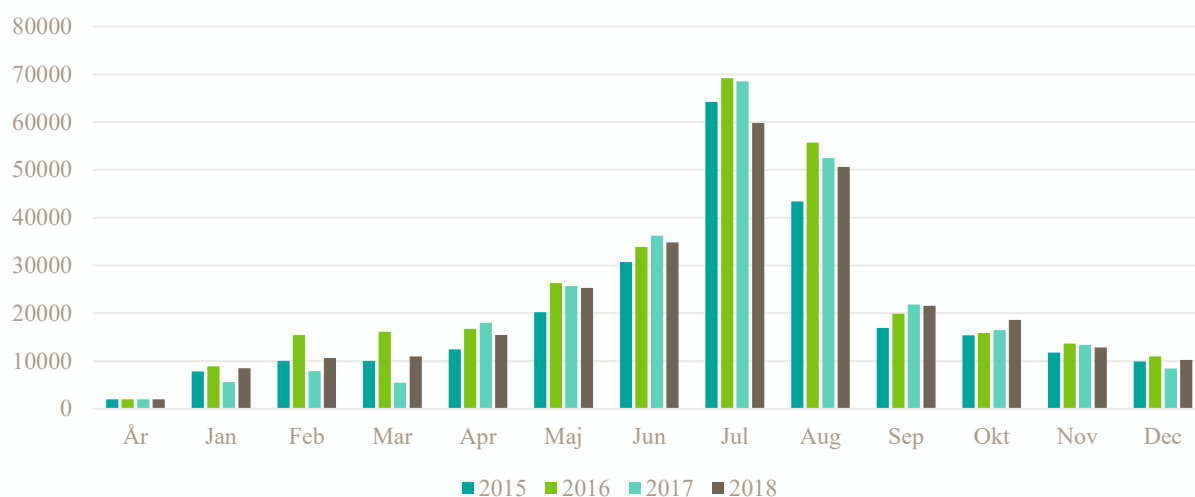
Övrigt

För både anläggning och verksamhet räknas endast besök inne i museibyggnaden och i magasinet. Museet har bedömt det som svårt att räkna besök vid slup- och barkasskjulet samt vid fartygen utan att det ska bli dubbelräkning av besökare, då många besöker både utomhus- och inomhusdelarna av museet. Det innebär att besöksräkningen på Marinmuseum sannolikt utgör en underskattning av det verkliga antalet besök, då de som enbart besöker museets utomhusdelar inte räknas in i besöksstatistiken.

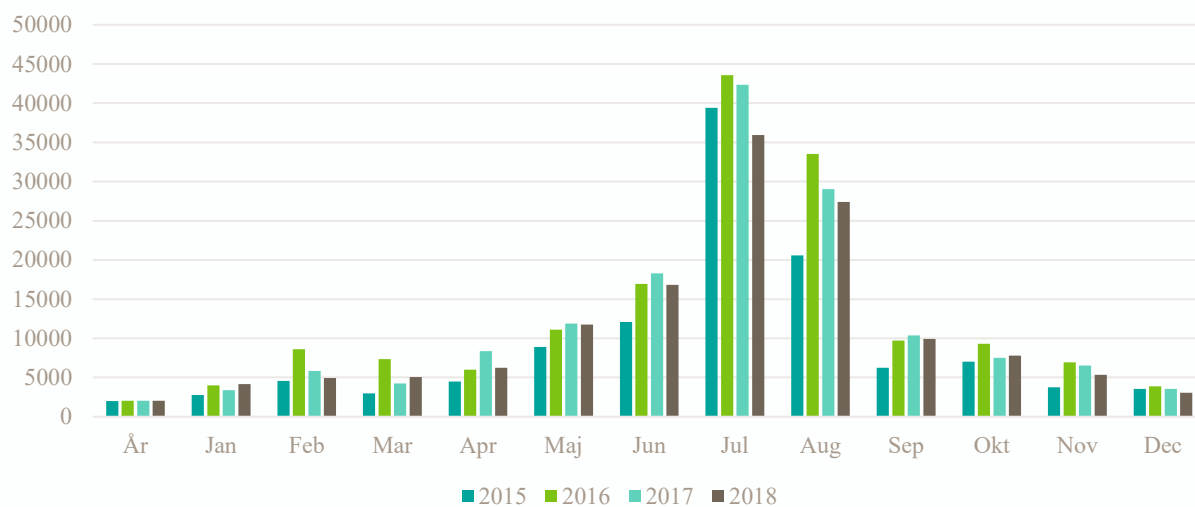
Museet har en välbesökt restaurang. Detta ger en påtaglig volymskillnad mellan anläggnings- och verksamhetsbesök.

Figur 69. Marinmuseum, antal besök 2006–2018

Figur 70. Marinmuseum, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 71. Marinmuseum, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Sjöhistoriska museet

Anläggningsbesök

Museet räknar inte anläggningsbesök.

Verksamhetsbesök

Museet registrerar verksamhetsbesök via manuell räkning. Vuxna respektive barn och unga räknas separat. Museet frågar inte besökarna om ålder utan museipersonalen gör en åldersbedömning i entrén. Besökare som exempelvis bara besöker toaletten eller restaurangen räknas inte.

Publikundersökningar

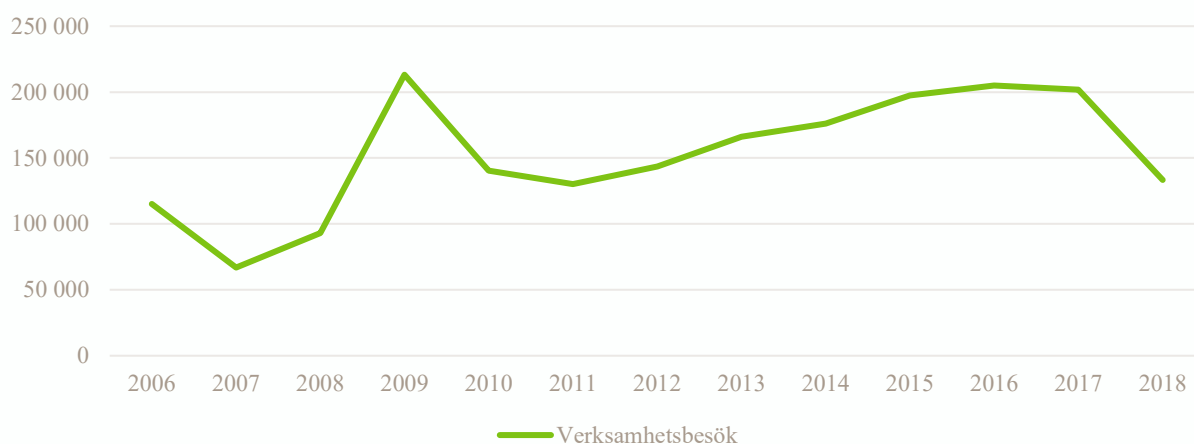
Sjöhistoriska museets personal gjorde under 2018 kontinuerliga intervjuer under museets alla öppna dagar. Under sommarsäsongen genomfördes även intervjuer på museifartygen.

Fri entré

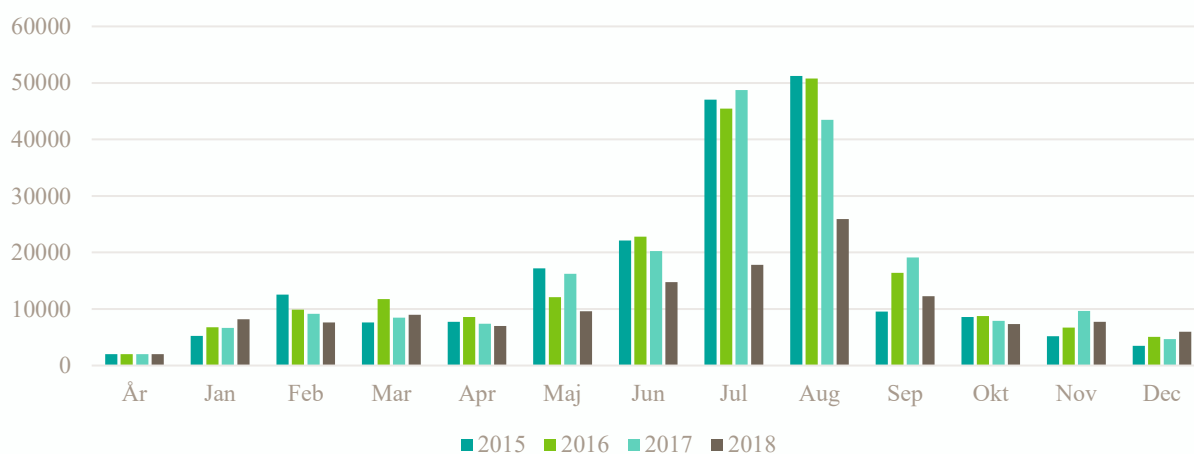
Museet omfattas av fri entré-reformen, men införde fri entré redan 2012.

Övrigt

Museet har en restaurang. Under sommaren har museet en stor publikökning som beror på publiktillströmningen vid Galärvarvet och Isbrytaren Sankt Erik.

Figur 72. Sjöhistoriska museet, antal besök 2006–2018

Figur 73. Sjöhistoriska museet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Vasamuseet

Anläggningsbesök

Vasamuseet räknar inte anläggningsbesök. Museet bedömer att skillnaden mellan anläggnings- och verksamhetsbesök är mycket liten.

Verksamhetsbesök

Museet mäter verksamhetsbesök genom manuell räkning i kassan.

Publikundersökningar

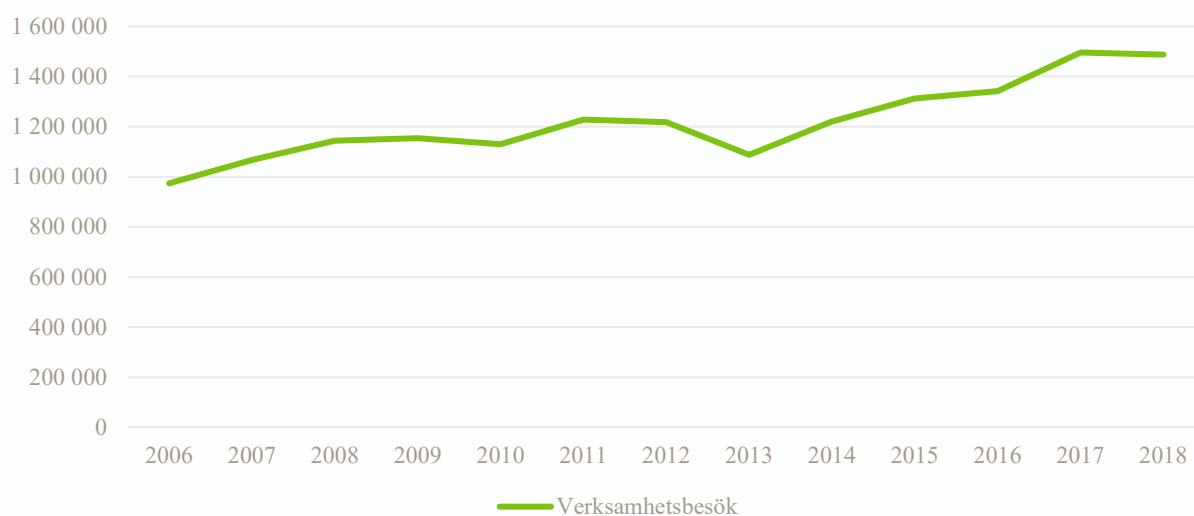
Vasamuseet har gjort publikundersökningar med Kulturanalys metod under några år, men uppger att de under flera perioder fått prioritera bort publikundersökningen för att kunna ge besökarna en god servicenivå. Därför är intervjuerna färre än planerat och därmed är även den statistiska osäkerheten större för Vasamuseet. Publikundersökningsverktyget Visitor 360 introducerades under 2018. I det har frågorna om kön, ålder, geografisk hemvist och besöksvanor från Kulturanalys inkluderats. Under andra halvåret använde man endast Visitor 360-undersökningen.

Fri entré

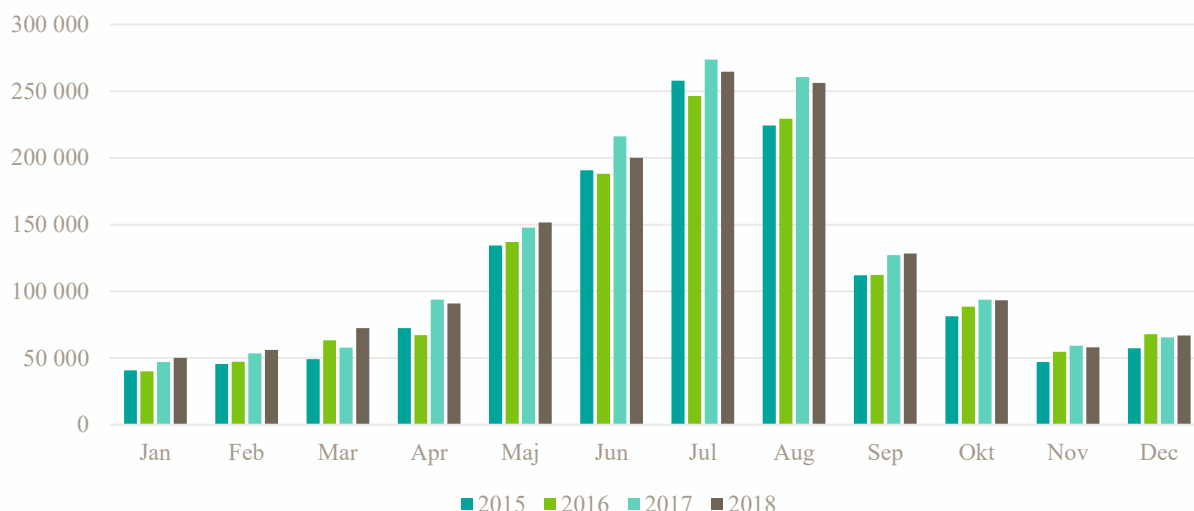
Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Övrigt

Vasamuseet har en mycket stor andel utländska besökare, och en stor andel av de utländska besökarna kommer från kryssningsfartygen som anlöper Stockholm.

Figur 74. Vasamuseet, antal besök 2006–2018

Figur 75. Vasamuseet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Statens museer för världskultur

Statens museer för världskultur omfattar Etnografiska museet, Medelhavsmuseet och Östasiatiska museet i Stockholm samt Världskulturmuseet i Göteborg.

Samtliga museer ökade antalet verksamhetsbesökare 2018 jämfört med året innan. Medelhavsmuseet och Östasiatiska museet ökade både anläggnings- och verksamhetsbesöken för året. Etnografiska museet och Världskulturmuseet ökade verksamhetsbesöken men minskade däremot anläggningsbesöken något.

Etnografiska museet

Anläggningsbesök

Anläggningsbesök mäts genom en fotocell i entrédörren.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesöken mäts dels genom manuell räkning och registrering i biljett- eller kassasystemet vid besök och obokade skolbesök, dels genom att antal deltagare registreras för visningar, program och konferenser.

Publikundersökningar

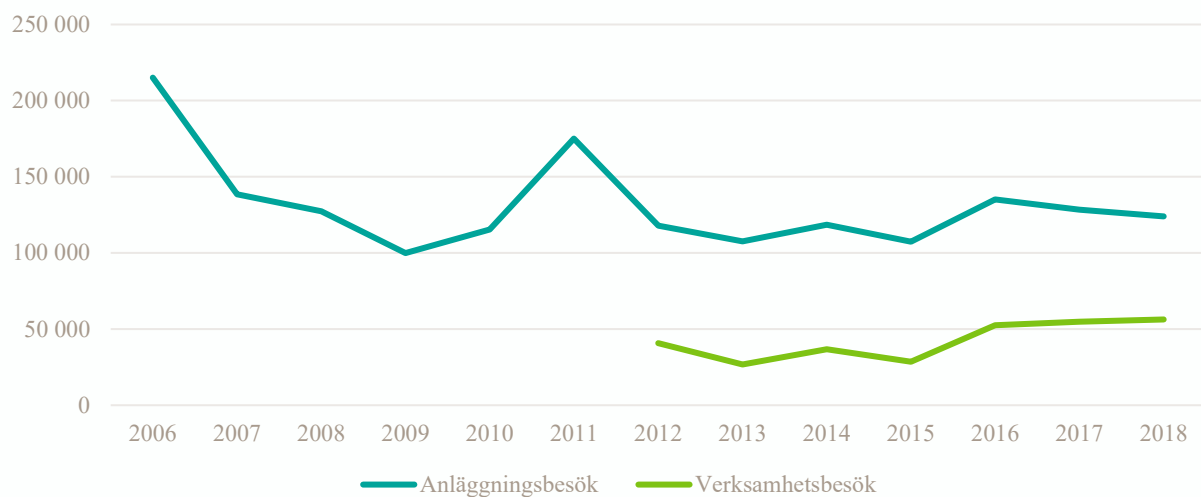
Under 2015 och 2016 gjorde museet publikundersökningar i kassan, där kassasystemet valde ut vem som ska tillfrågas. Frågor om ålder, kön och hemregion ställdes i kassan, och övriga frågor skickades till respondenten efter museibesöket. Sedan 2017 används inte kassorna för entréavgifter och museet övergick till att göra dagliga intervjuer via surfplatta utifrån samma system som tidigare. Frågorna om museibesöksvanor och utbildning ingick under 2017 i delen med frågor som ställdes direkt till respondenten. Publikundersökningsverktyget Visitor 360 introducerades under 2018. I det har besöksfrågorna från Kulturanalys inkluderats. Etnografiska museet använde under året de två undersökningarna parallellt. I rapporten presenteras resultaten från båda undersökningarna.

Fri entré

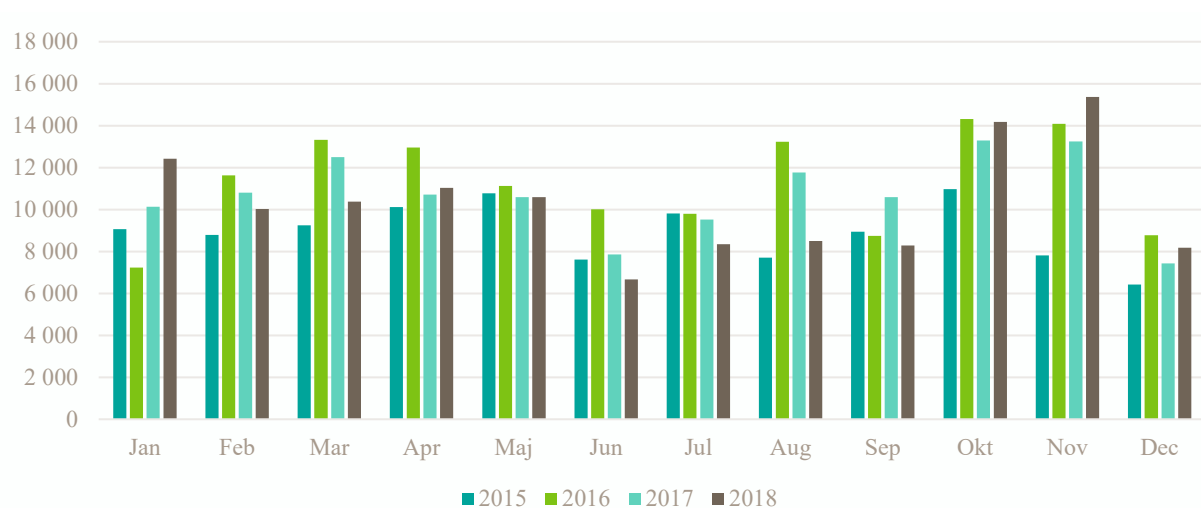
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

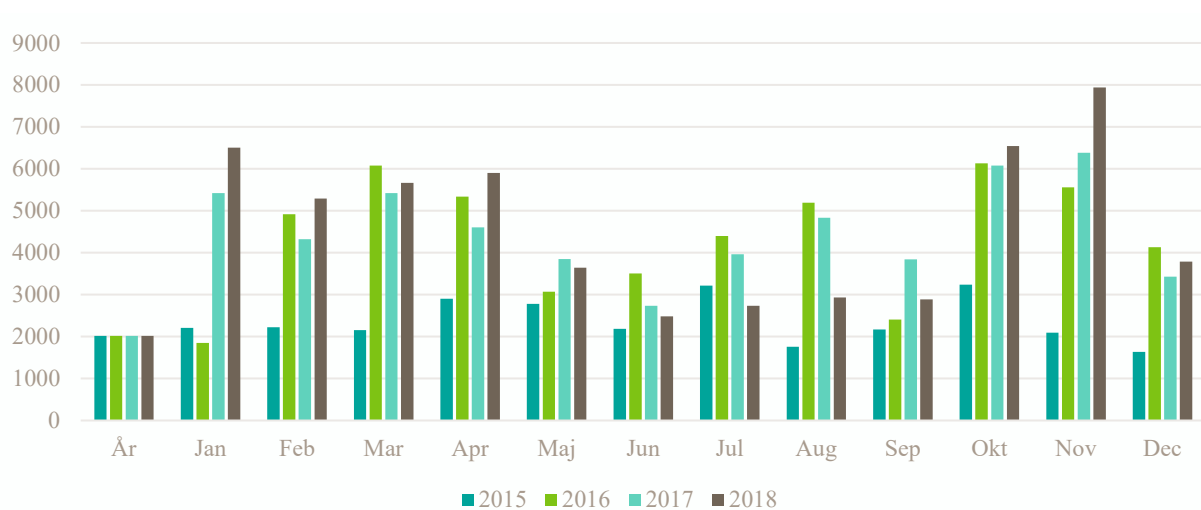
Etnografiska museet har en välbesökt restaurang. Detta ger en påtaglig volymskillnad mellan anläggnings- och verksamhetsbesök.

Figur 76. Etnografiska museet, antal besök 2006–2018

Figur 77. Etnografiska museet, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 78. Etnografiska museet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Medelhavsmuseet

Anläggningsbesök

Anläggningsbesök mäts genom en fotocell i entrédörren.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesöken mäts dels genom manuell räkning och registrering i biljett- eller kassasystemet vid besök och obokade skolbesök, dels genom att antal deltagare registreras för visningar, program och konferenser.

Publikundersökningar

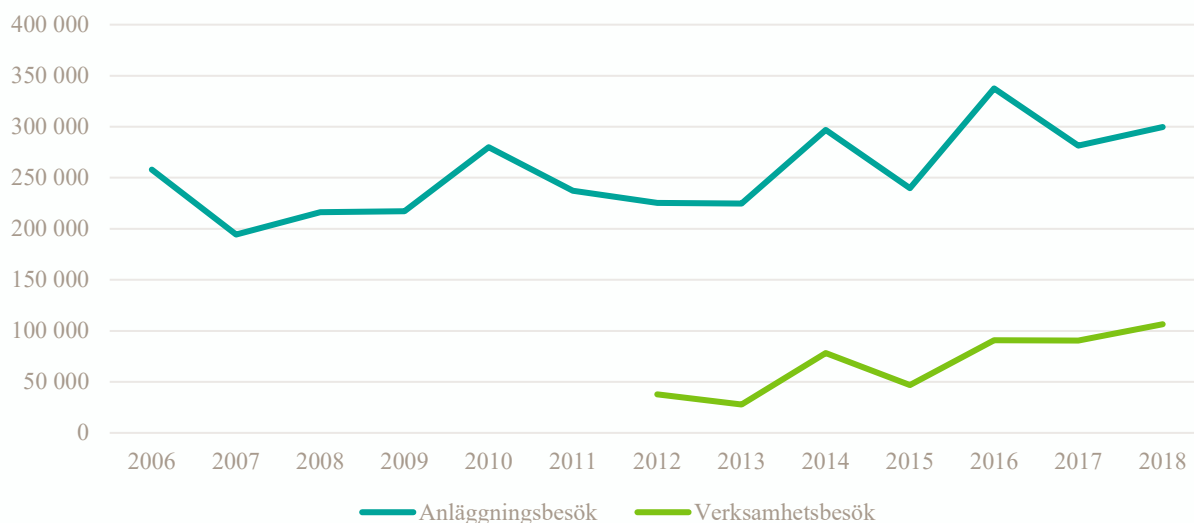
Under 2015 och 2016 gjorde museet publikundersökningar i kassan, där kassasystemet valde ut vem som ska tillfrågas. Frågor om ålder, kön och hemregion ställdes i kassan, och övriga frågor skickades till respondenten efter museibesöket. Sedan 2017 används inte kassorna för entréavgifter och museet övergick till att göra dagliga intervjuer via surfplatta utifrån samma system som tidigare. Frågorna om museibesöksvanor och utbildning ingick under 2017 i delen med frågor som ställdes direkt till respondenten. Publikundersökningsverktyget Visitor 360 introducerades under 2018. I det har besöksfrågorna från Kulturanalys inkluderats. Medelhavsmuseet använde endast Visitor 360-undersökningen under andra halvåret. I rapporten presenteras resultaten från båda undersökningarna.

Fri entré

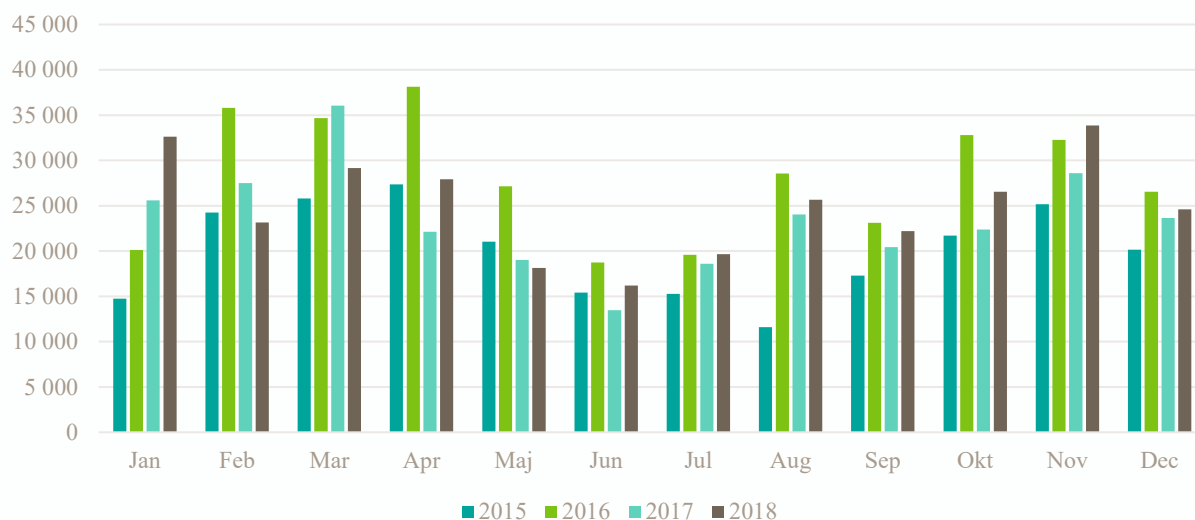
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

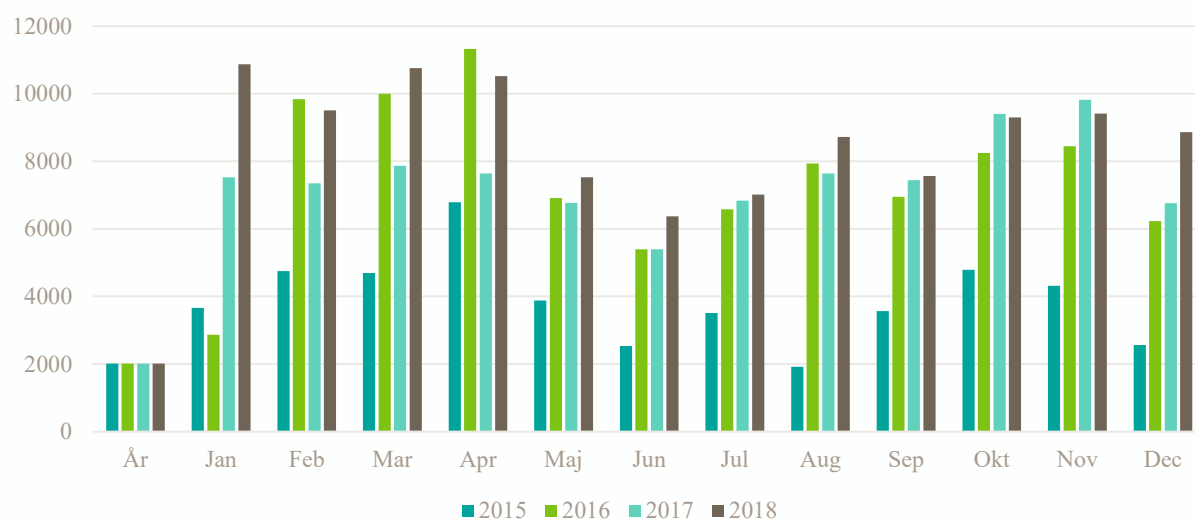
Medelhavsmuseet har en mycket välbesökt restaurang. Detta ger en stor volymskillnad mellan anläggnings- och verksamhetsbesök.

Figur 79. Medelhavsmuseet, antal besök 2006–2018

Figur 80. Medelhavsmuseet, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 81. Medelhavsmuseet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Världskulturmuseet

Anläggningsbesök

Anläggningsbesök hanterades under året på två olika sätt: mätningar gjordes dels genom fotocell i entrédörren, dels genom sensor. Besöksräkning via sensorer ersatte besöksräkning via fotoceller den 1 september. Det betyder att anläggningsbesöken för perioden januari–augusti räknades med ett system, medan perioden september–december räknades med ett annat.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesöken mäts dels genom manuell räkning och registrering i biljett- eller kassasystemet vid besök och obokade skolbesök, dels genom att antal deltagare registreras för visningar, program och konferenser.

Publikundersökningar

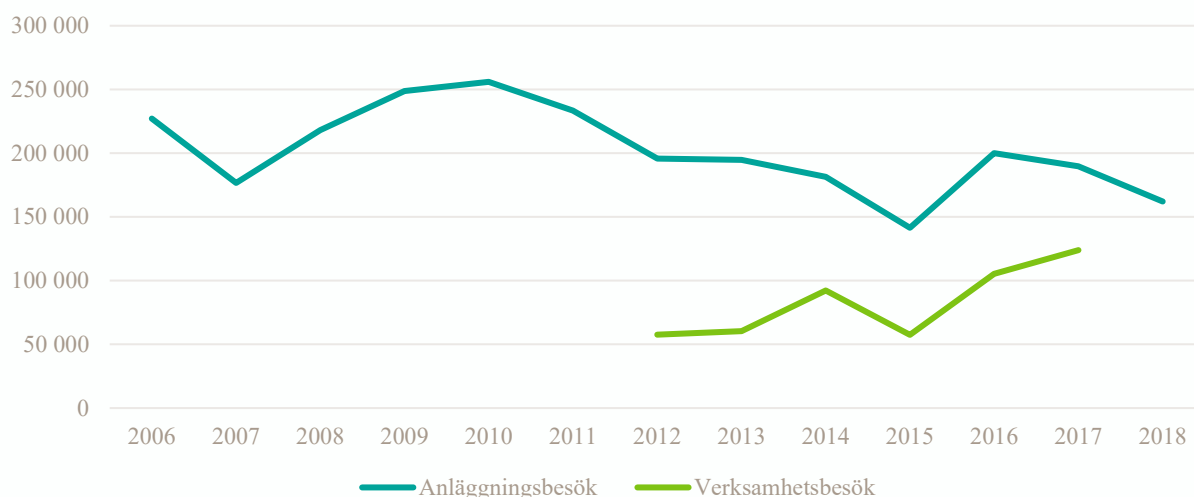
Under 2015 och 2016 gjorde museet publikundersökningar i kassan, där kassasystemet valde ut vem som ska tillfrågas. Frågor om ålder, kön och hemregion ställdes i kassan, och övriga frågor skickades till respondenten efter museibesöket. Sedan 2017 används inte kassorna för entréavgifter och museet övergick till att göra dagliga intervjuer via surfplatta utifrån samma system som tidigare. Frågorna om museibesöksvanor och utbildning ingick under 2017 i delen med frågor som ställdes direkt till respondenten. Publikundersökningsverktyget Visitor 360 introducerades under 2018. I det har besöksfrågorna från Kulturanalys inkluderats. Världskulturmuseet använde under andra halvåret primärt Visitor 360-undersökningen. I rapporten presenteras resultaten från båda undersökningarna.

Fri entré

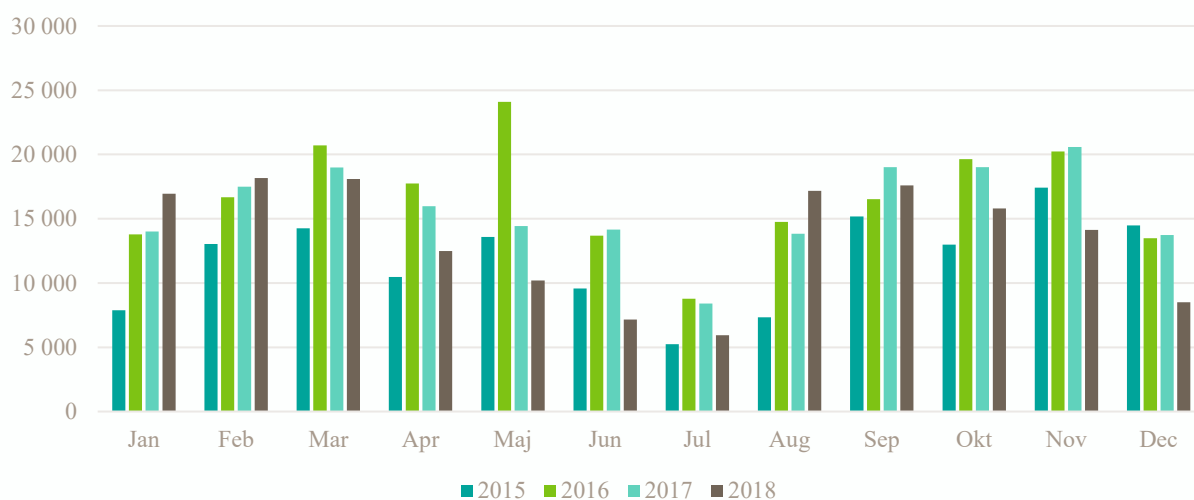
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Övrigt

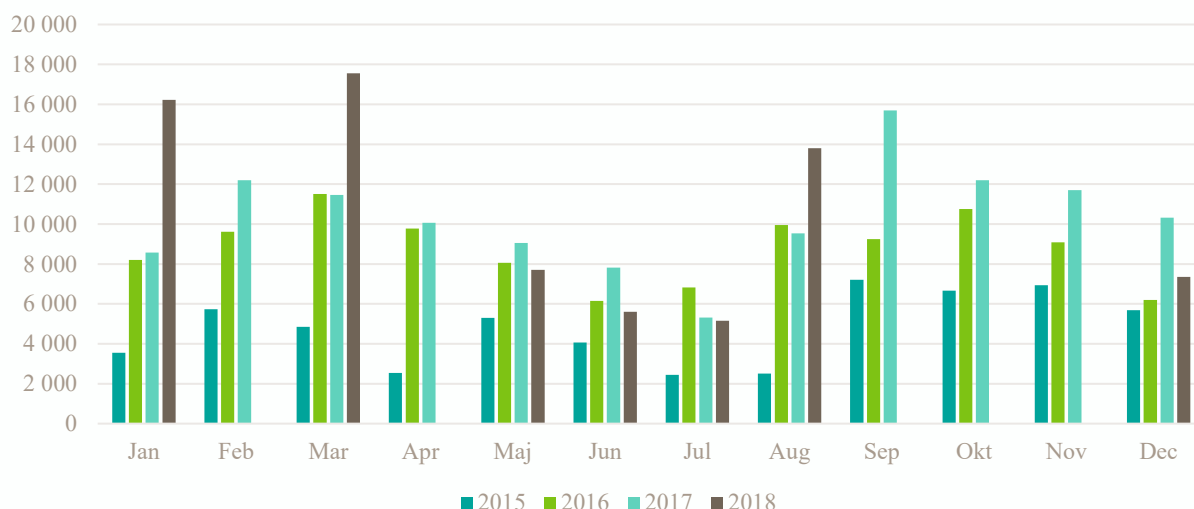
Världskulturmuseet har en välbesökt restaurang. Detta bidrar till en viss volymskillnad mellan anläggningsbesökare och verksamhetsbesökare.

Figur 82. Världskulturmuseet, antal besök 2006–2018

Figur 83. Världskulturmuseet, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 84. Världskulturmuseet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Östasiatiska museet

Anläggningsbesök

Anläggningsbesök mäts genom en fotocell i entrédörren.

Verksamhetsbesök

Verksamhetsbesöken mäts dels genom manuell räkning och registrering i biljett- eller kassasystemet vid besök och obokade skolbesök, dels genom att antal deltagare registreras för visningar, program och konferenser.

Fri entré

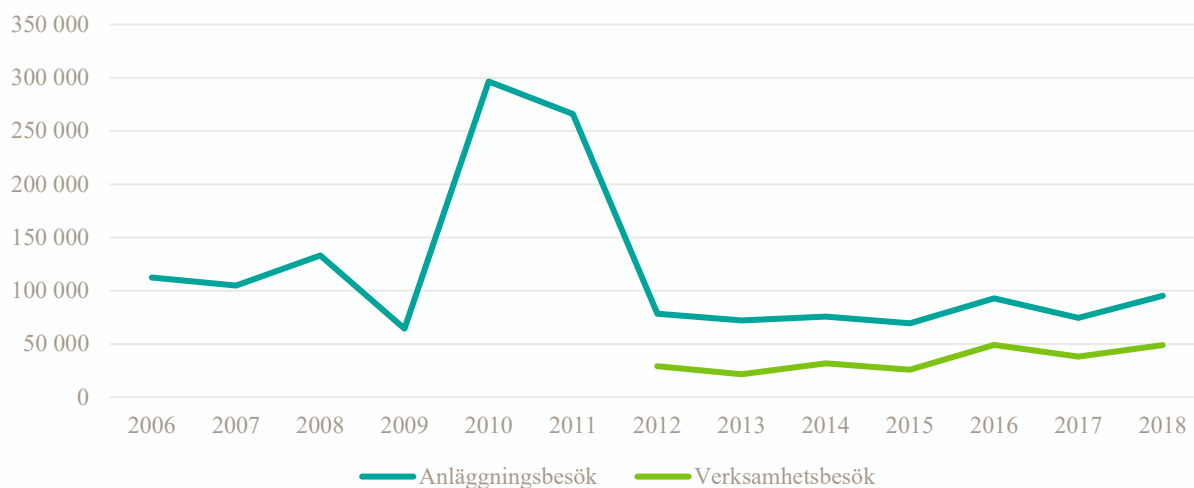
Museet omfattas av fri entré-reformen.

Publikundersökningar

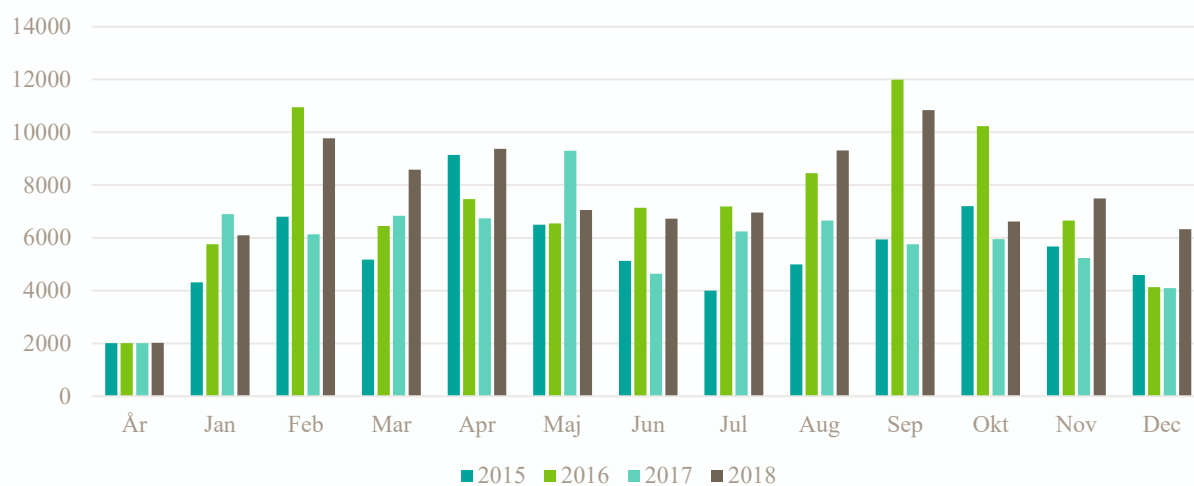
Under 2015 och 2016 gjorde museet publikundersökningar i kassan, där kassasystemet valde ut vem som ska tillfrågas. Frågor om ålder, kön och hemregion ställdes i kassan, och övriga frågor skickades till respondenten efter museibesöket. Sedan 2017 används inte kassorna för entréavgifter och museet övergick till att göra dagliga intervjuer via surfplatta utifrån samma system som tidigare. Frågorna om museibesöksvanor och utbildning ingick under 2017 i delen med frågor som ställdes direkt till respondenten. Publikundersökningsverktyget Visitor 360 introducerades under 2018. I det har besöksfrågorna från Kulturanalys inkluderats. Östasiatiska museet använde under året de två undersökningarna parallellt. I rapporten presenteras resultaten från båda undersökningarna.

Övrigt

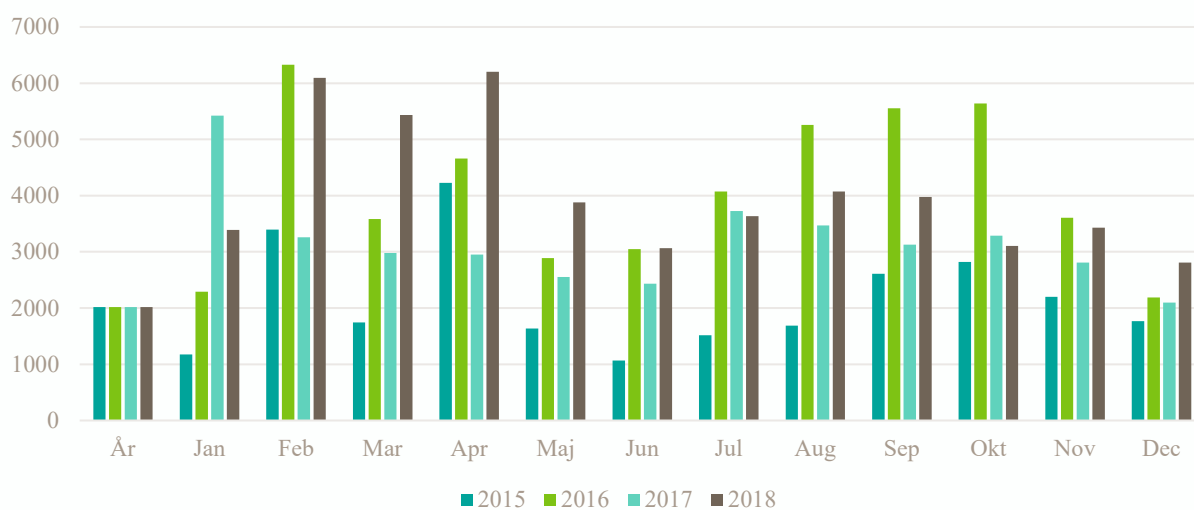
Åren 2010–2012 räknades Bergrummets besökare ihop med Östasiatiska museets. Detta betyder att de båda mycket populära utställningarna *Kinas Terrakottaarmé* och *Inka – Guldskatter* är inräknade i siffrorna. Från september 2013 till att verksamheten upphörde 2016 särredovisades Bergrummet.

Figur 85. Östasiatiska museet, antal besök 2006–2018

Figur 86. Östasiatiska museet, antal anläggningsbesök per månad 2015–2018

Figur 87. Östasiatiska museet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Statens musikverk, Scenkonstmuseet

Scenkonstmuseet ingår i Statens musikverk och benämndes tidigare Musik- och teatermuseum. Museet var stängt 2014–2016 för ombyggnad och har därför inte lämnat in uppgifter för de åren.

Anläggningsbesök

Museet registrerar anläggningsbesök manuellt sedan öppningsåret 2017. Uppgifter om antal besökare lämnas av alla som hyr lokalerna eller anordnar programverksamhet. Inrapporterade siffror från tidigare år som bygger på det som registrerats via besöksräknare kommer att revideras så långt det är möjligt men är inte reviderade ännu.

Verksamhetsbesök

Museet registrerade verksamhetsbesök under hela tidsserien. Dock särredovisades inte anläggnings- och verksamhetsbesök tidigare, utan man rapporterade endast in siffror från besöksräknare, det vill säga uteslutande anläggningsbesöken.

Publikundersökningar

Museet gjorde tidigare intervjuer efter Kulturrådets äldre modell med 2 + 2 undersökningsveckor, men sedan nyöppnandet 2017 gör man i stället intervjuer dagligen. Intervjuverksamheten startade en bit in på året. Frågorna var tidigare de generella som alla museer använder enligt Kulturanalys direktiv, men från och med 2019 kompletterar vi med ytterligare frågor om besökarnas upplevelse.

Fri entré

Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Övrigt

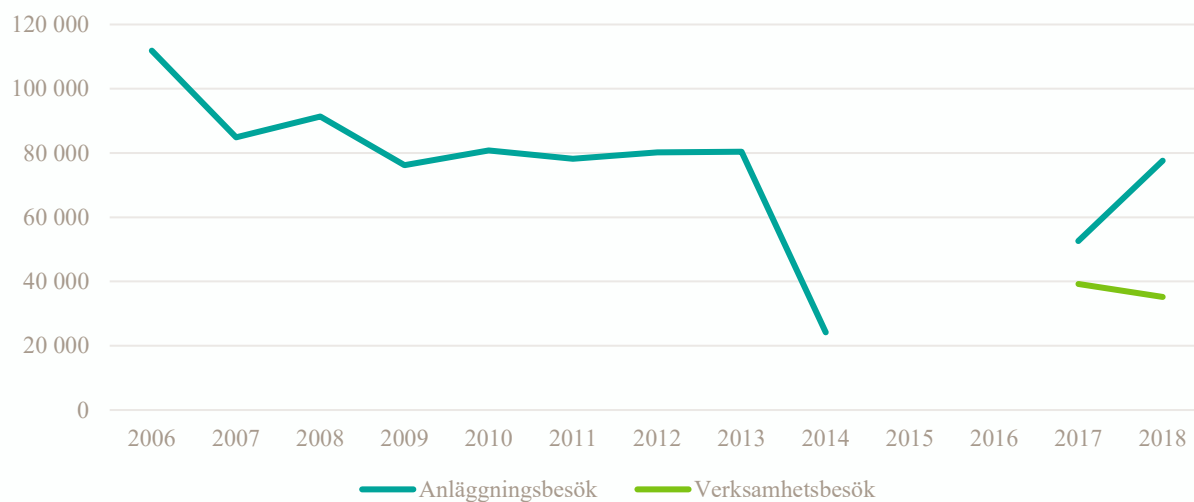
Museet har sedan maj 2018 café/bistro i anslutande lokal. Deras gäster registreras som anläggningsbesökare i systemet. Schablonberäkning görs på antal inslagna kvitton som multipliceras med 1,5.

Kommentar om årets besöksutveckling

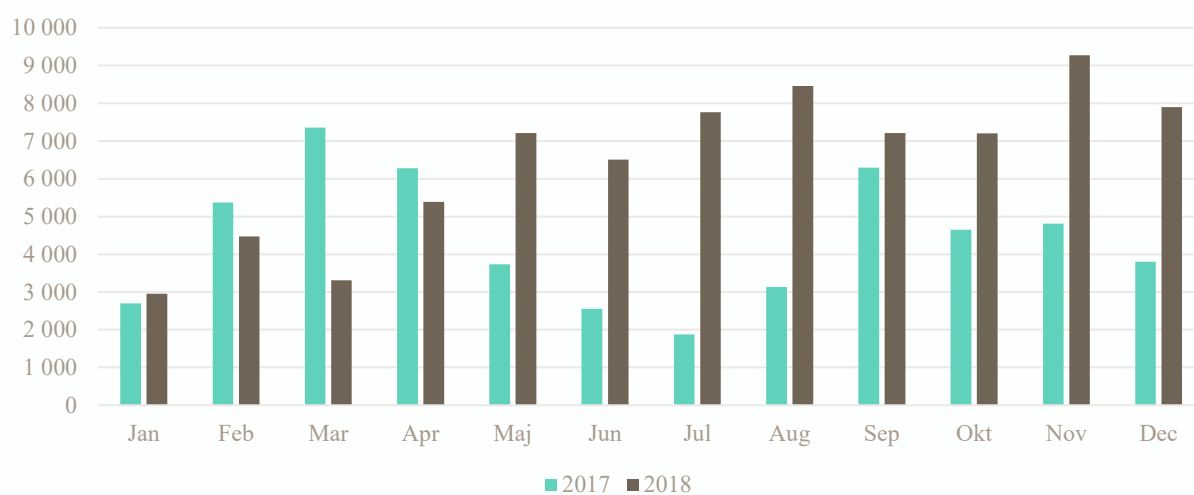
Verksamhetsbesöken minskade under 2018 med 849 besökare jämfört med öppningsåret 2017, medan anläggningsbesöken ökade med 25 087 besökare, vilket i huvudsak beror på caféet/bistron. Dock hade sommarmånaderna 2018 högre besökssiffror för Scenkonstmuseet inom verksamhetsbesöken, där andra museer hade en minskning.

En tendens som skiljer sig från tidigare år och de ”gamla” museerna Musikmuseum och Musik- och teatermuseum, är att man har fler vuxna besökare än barn och unga inom verksamhetsbesöken. Dock har gruppbesöken ökat bland barn och unga sedan 2017, vilket är en följd av satsning på skol- och förskoleverksamheten under 2018. Visningar för vuxna besökare har minskat.

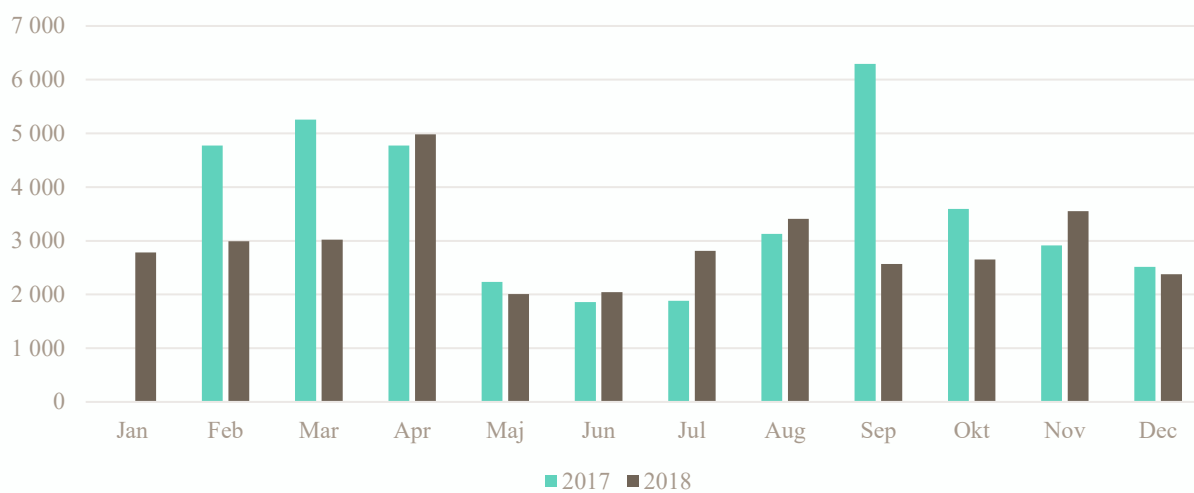
För 2019 planerar man att öppna en utställning som vänder sig till målgruppen 15–25 år, vilket är det segment inom vilket museet har lägst besöksantal. Därmed hoppas man på en ökning både inom den åldersgruppen och totalt för 2019.

Figur 88. Scenkonstmuseet, antal besök 2006–2018

Figur 89. Scenkonstmuseet, antal anläggningsbesök per månad 2017–2018

Figur 90. Scenkonstmuseet, antal verksamhetsbesök per månad 2017–2018

Tekniska museet

Anläggningsbesök

Museet registrerar anläggningsbesök i kassan sedan 2016.

Verksamhetsbesök

Museet registrerade verksamhetsbesök i kassan under hela tidsserien.

Publikundersökningar

Inför 2018 bytte museet undersökningsmetod till Visitor 360 och inkluderade Kulturanalys frågor i den publikundersökningen.

Fri entré

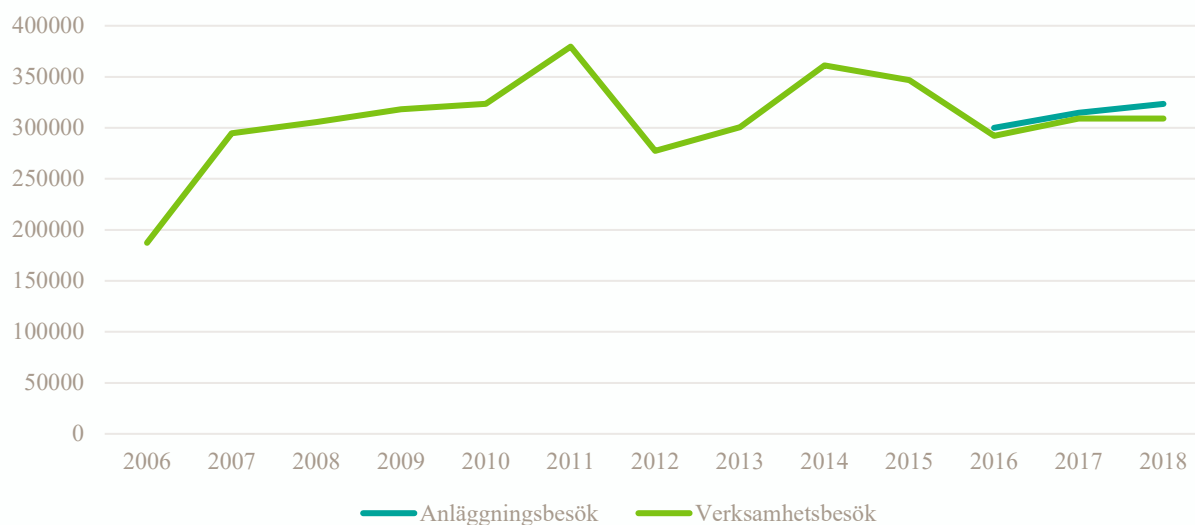
Museet omfattas inte av fri entré-reformen.

Övrigt

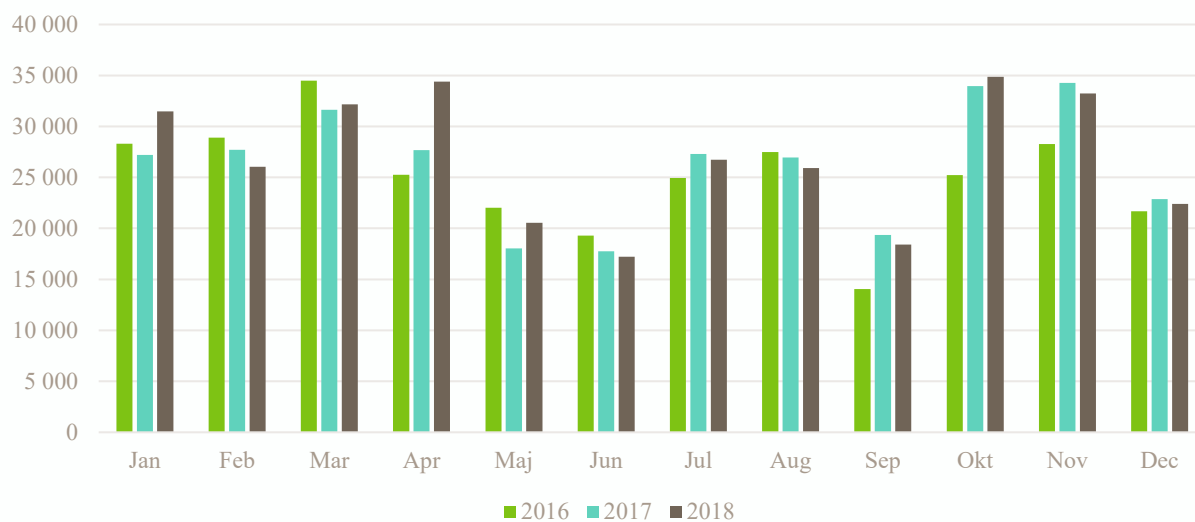
Museet har en restaurang.

Kommentar om årets besöksutveckling

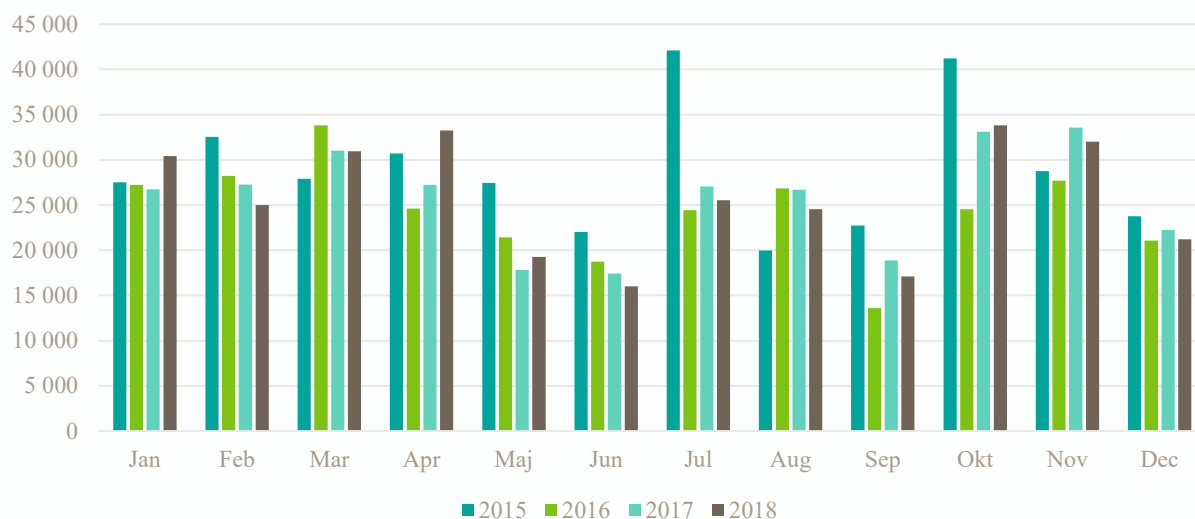
Tekniska museet hade under 2018 en positiv besöksutveckling trots att den varma sommaren medförde ett tapp på 4–5 procent jämfört med föregående sommar och samma period. Årets rekordmånader blev april och oktober, och på höstlovet slog man rekord – ett ”all time high”.

Figur 91. Tekniska museet, antal besök 2006–2018

Figur 92. Tekniska museet, antal anläggningsbesök per månad 2016–2018

Figur 93. Tekniska museet, antal verksamhetsbesök per månad 2015–2018

Bilaga V. List of terms

Andel	Share, proportion
Anläggningsbesök	Facility visits
Antal	Number of
Barn	Children
Besök	Visits
Besöksmål	Heritage sights
Centrala museer	Central museums
Eftergymnasial utbildning	Higher education
Entréavgift	Entrance fees
Fri entré-reformen	The free entrance reform
Förgymnasial utbildning	Primary/compulsory education
Gymnasial utbildning	Secondary education
Kommun	Municipality
Kvinnliga besökare	Female visitors
Kön	Gender
Län	County
Manliga besökare	Male visitors
Publikundersökning	Visitor survey
Skolor	Schools
Svarsfrekvens	Response rate
Unga	Adolescents
Utställning	Exhibition
Verksamhetsbesök	Exhibition visits